DE GEORGII PISIDAE

FRAGMENTIS

A SUIDA SERVATIS.

SCRIPSIT

LEO STERNBACH.

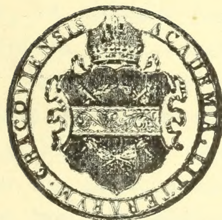

CRACOVIAE,
SUMPTIBUS ACADEMIAE LITTERARUM.
APUD BIBLIOPOLAM SOCIETATIS LIBRARIAE POLONICAE.
(SPÓŁKA WYDAWNICZA POLSKA).
1899.

Seorsum impressum ex Tomo XXX Dissertationum philologicarum Academiae Litterarum Cracoviensis.

Cracoviae, 1899. — Typis Universitatis Jagellonicae, provisore Josepho Filipowski.

DE PISIDAE FRAGMENTIS A SUIDA SERVATIS.

SCRIPSIT

LEO STERNBACH.

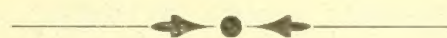

Dissertationem de Pisida Theophanis auctore opusculum excipit consilio ac ratione haud longe disiunctum. Neque enim Chronographus unicus est fons, e quo poetae fragmenta repeti possint; etiam Suidae Pisides gratissimi studii scriptor fuerat, cuius rei optimum documentum silva electorum praebet.

Ac pergrate accidit, ut amplam conlectionem Lexicographus in rem suam converteret; dimidia enim excerptorum pars in Pisidae codicibus non legitur, ad obrussam vero exacta, si a paucis exemplis discesseris, carminis historici particulas errabundas in medium profert, quae quidem ad poema e Theophanis Chronographia erutum [1]) pertineant. Commentandi igitur via patet: quemadmodum in Theophane certae sententiae fundamento innixi eo deducti sumus, ut sincero iudicio ex oratione soluta lumina poetica elicerentur, quae Pisidae et sermonem et artem referrent, ita nunc germani poetae versus tractandi sunt, ut verborum sententia diligenter examinetur disiectaque membra in ordinem digerantur. Disserendi autem modus in utraque quaestione sub eandem fere rationem cadat necesse est: illic enim Theophanis expositio

[1]) Cf. Stud. p. 24 sqq. — Ceterum compendio 'Stud.' non solum commentatio 'de Georgii Pisidae apud Theophanem aliosque historicos reliquiis' denotatur, sed omnes symbolae in Pisidae opera conlatae, quae continua paginarum serie totum volumen explebunt.

cum editis Pisidae carminibus comparata in rectam viam ducit, quam ingressi deperditi carminis lineamenta adumbrare possumus: hic Suidae traditio in reliquiis aliunde non cognitis recte aestimari nequit, nisi necessitudo, quae inter Lexicographi excerpta et Pisidae editi memoriam iutercedat, manifesto adparuerit.

Ad acroases de expeditione Persica undecim Suidae glossae pertinent:

1) vol. II 2 p. 64, 10 sqq. Bernhardy (s. v. πάραβασις) καὶ Πισίδης (fr. 134 sq. Querc.):

τὸν παραβάτην συμβαλὼν πλασμῷ ξένῳ
πρὸ τῆς μάχης ἀφῆκας εἰς ἀντιστάτην.

= P II 284 sq., ubi καὶ ante τὸν extat, tum βαλὼν pro συμβαλὼν et ἀντιστάδην pro ἀντιστάτην habes. Ac primum quidem extra omnem dubitationis aleam scriptura ἀντιστάδην est posita, siquidem in adversam partem [1]) Sarbarus scite ab Heraclio compulsus est cf. 270 sq. ἀντιστρέφεις σὺ διπροςώπῳ σχήματι, | καὶ πρῶτος εὐθὺς εὑρέθης ὁ δεύτερος cl. 283 [2]). Quodsi v. 284 expenditur, particulam καὶ orationis continuatio vindicat a Lexicographo neglecta, cui incuriae tribrachys in secundo versus pede adiumentum dedit. Suidam igitur mensura πᾱραβάτην non magis offendebat, quam Pisidae librarios, qui duodecim syllabarum versum requirentes eidem voci eandem quantitatem imposuerunt H I 206 ἕως καθεῖλες πᾱραβάτην Χοσρόην, ubi τὸν ante παραβάτην supplendum esse vidit Hilbergius (l. l. p. 215). Nec aliunde repetenda est scripturae origo, quam nostro loco Vp offerunt: καὶ τὸν παρᾱβάτην βαλὼν πλασμῷ ξένῳ. Lacunam συμβαλὼν sarcit sed varietas παραβαλὼν (BE in Suidae glossa) et περιβαλὼν (M apud Pisidam) fidem facit etiam tertii pedis arsin duabus syllabis constitisse. Itaque genuina memoria παραβαλὼν emergit, quae fallendi (cf. Poppo ad Thucyd. I 133) [3]) notionem inducit cf. 278 sqq. οὐ γάρ τις οὕτως ἀγρίως θυμούμενον | ἀντιστρόφῳ παρῆλθε θηρίον δρόμῳ, | οὐδ' ἄλλος ἵππους ἡνιοχῶν τὰς ἡνίας | λοξὰς προδεικνὺς ὀξέως παρέρχεται, | ὡς σὺ

[1]) Similis est doli ratio P III 225 sq. ὁ βάρβαρος δὲ τὸν κεκρυμμένον δόλον | εὑρὼν ἑαυτῷ βόθρον ἐκ τοὐναντίου.

[2]) De locutione εἰς ἀντιστάδην cf. εἰς ἄγαν P III 353 (εἰςάγαν vulgata est lectio) et εἰς μάτην P II 225 et 326 cl. εἰς τοσοῦτον Av. 248, Suppl. IV 79. 137. — Sed Av. ψυχὴν παρελθεῖν, ἀλλὰ σπείρων ἀεὶ iniuriam Bekkeri coniectura εἰςαεὶ Pisidae infert, quae metro labanti succurrens quarto trimetri pedi spondeum inculcet; itaque καὶ ante σπείρων inserendum est cum C. F. Muellero ad Ignat. Diac. p. 8 n. 1, quae emendatio Hilbergianae ('Wiener Studien' vol. IX p. 213) συσπείρων longe praestat.

[3]) De περιβαλὼν vix ad Plutarch. de adul. 7 p. 52 C provocari potest; συμβαλὼν minus recte Pisidae tribuit Hilbergius l. c. p. 211.

κρατήσας τοῦ στρατοῦ τὰς ἡνίας | ὑποτρέχων παρῆλθες ἐξ ἀντιστρόφου. De insolito enim strategemate agitur, quo Sarbarum Heraclius elusit, unde novam substantivi πλασμός significationem lucramur. Eadem ars in praecedentibus (P II 262 et 274) voce πλαστουργία [1]) significatur; cadit igitur Quercii (et Bekkeri) [2]) interpretatio: et transgressorem coniectum **in planitiem ignotam** ante pugnam in adversam partem compulisti, sensuque plane caret Bernhardyi versio: parabatem **cum ficto hospite** committens ante pugnam in adversarium commisisti, qua Aemilii Porti coniectura πλαστῷ (pro πλασμῷ) exprimitur.

2) vol. II 2 p. 1063, 15 sq. (ad τέλμα· τόπος πηλώδης, ὕδωρ ἔχων) καὶ Πισίδης (fr. 152):

χερσοῖ τὰ ῥεῖθρα, τελματοῖ δὲ τοὺς λίθους.

= P II 311, ubi ῥευματοῖ MVp recte suppeditant. Κυματοῦν de eadem re habes H I 29, θαλασσοῦν P II 305 ὕδωρ χερσῶσαι (πετρῶσαι optime Mp cf. Hilbergius l. c. p. 210) καὶ θαλασσῶσαι [3]) χθόνα cl. 321 sq. ὕδωρ ὅπως τέμνοιτο χερσαίῳ δρόμῳ | καὶ γῆ περῷτο τῷ θαλαττίῳ πόρῳ, quae exempla nostro loco codicis M scripturam τε (pro δὲ) commendant.

3) vol. II 2 p. 1223, 16 sqq. (ad τρόπος) καὶ Πισίδης (fr. 157):

ὁ βάρβαρος δὲ τῷ λόγῳ καὶ τῷ τρόπῳ·

ἀντὶ τοῦ· τῷ ἤθει = P III 17, ubi codices optime καὶ γένει (pro τῷ λόγῳ) offerunt. Per se tamen nullam dubitationem Suidae memoria habet, unde facile suspiceris carminis deperditi versiculum a Lexicographo memorari [4]). Etenim λόγος et τρόπος perinde componuntur ac γένος et τρόπος cf. a) Suppl. XCIV 1 καὶ ῥεῖθρα γλώσσης καὶ διαύγειαν τρόπων cl. III 22 sq. οἳ πολλάκις ζέσαντες ἀγρίῳ τρόπῳ | τῷ σῷ κατεσβέσθησαν ἡμέρῳ λόγῳ [5]), — b) P II 164 sq. γένη τοσαῦτα καὶ πολυτρόπων ἠθῶν | δια-

---

[1]) Similiter 'fictionis' vim πλάσις (Hex. 664) et πλάσμα (Hex. 1117. 1339, Van. 122, Suppl. IV 136) habent. De forma πλασμὸς cf. ἀναπλασμός, διαπλασμός, καταπλασμός, μεταπλασμός.

[2]) Scilicet editor Bonnensis oratione Graeca saepius mutata Quercii versionem intactam reliquit!

[3]) Pisidam imitatur Theodosius Diaconus Acr. II 266 Ξέρξης ὁ τὸ πρὶν γῆν θαλασσῶσαι θέλων.

[4]) Cf. nota ad num 31 infra.

[5]) Barbari proprius est πεφυρμένος λόγος Av. 91; cf. Hex. 1395 λυττᾷ καθ' ἡμῶν καὶ λαλεῖ πεφυρμένα. Facit huc etiam fr. 63 καὶ πᾶσαν ἰλὺν ἀλλοφύλων ᾀσμάτων.

φορᾶς [1]). Neque ullam offensionem articulus ad posterius membrum (καὶ γένει καὶ τῷ τρόπῳ) [2]) relatus adfert cf. Suppl. XLIX 3 κοινωνὸν οὖσαν καὶ βίου καὶ τοῦ τάφου et Van. 207 κοινὴ γὰρ ἡ γῆ πρὸς θρόνους τε καὶ τάφους, quo loco exquisitiorem lectionem πρὸς θρόνους καὶ τοὺς τάφους VTp L [3]) suppeditant, tum Hex. 39 ἀλλ' ὦ γεωργὲ τῶν πετρῶν καὶ τῶν βάτων, ubi καὶ πετρῶν καὶ τῶν βάτων ex VN videtur reponendum esse.

4) vol. II 2 p. 1680, 6 sqq. (ad χρῶμα) καὶ Πισίδης (fr. 164 sq.):

> οὐκ ἔστι ταῦτα πρὸς χάριν κεχρωσμένα·
> ἁπλοῖ δὲ πάντες τῆς ἀληθείας λόγοι.

= P III 37 sq., ubi πάντως [4]) (pro πάντες) colorem gnomicum aptius declarat cf. fr. 112 sq. πραγμάτων πάντως δύο | κίβδηλός ἐστιν ἐργάτης εἷς, ὡς λόγος. — Ceterum potius ad Aeschyl. fr. 176 (ἁπλᾶ γάρ ἐστι τῆς ἀληθείας ἔπη) quam ad Euripid. Phoeniss. 469 (ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ) poeta noster respexit.

5) vol. I 1 p. 642, 2 sqq. (ad ἀποῤῥῆξαι) καὶ ἀποῤῥήξουσι· λαλήσουσι. Πισίδης (fr. 60 sq.):

> οὓς εἰ σιωπήσαιμεν, οἱ λίθοι τάχα
> φωνὰς ἀποῤῥήξουσι τῶν πεπραγμένων.

= P III 39 sq., ubi αἱ πέτραι pro οἱ λίθοι codices tradunt. Ac Suidae memoriam commendat Suppl. II 6 ἀλλ' εἴπερ οὐκ ἔχουσιν οἱ λίθοι στόμα, firmat dicti proverbialis fons Evang. Luc. XIX 40 λέγω ὑμῖν, ὅτι, ἐὰν οὗτοι σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι κεκράξονται, sed nihilominus lectiorem vocem artis criticae ratio fulcire videtur et sustinere. Utrique scripturae ipsius Pisidae contextus favet v. 24 ᾤκει τε πέτρας ὥςπερ οἱ πτῶκες φόβῳ et 36 καὶ τοῖς λίθοις ἔμεινε συλλιθούμενος, sicuti omnino poeta verba illa studiose variat cf. P I 180 sqq. ὁλκὰς προςεσκίρτησε πετραίῳ πάγῳ, | πολλὴ δὲ παφλάζουσα ῥεύματος βοὴ | τὸν ἦχον ὑψώσασα ταῖς πέτραις ὅλον | ἔξω τὸν ἀφρὸν ἀγρίως ἀνέπτυε, | καὶ προςραγέντα τοῖς λίθοις τὰ κύματα κτλ., Av. 242 sq. καὶ τοὺς στεναγμοὺς ἀντιπέμπων ὡς λίθους | τοὺς πετροπομποὺς ἔστρεφες τῶν βαρβάρων, Hex. 39 sqq. ἀλλ' ὦ γεωργὲ

---

1) Cf. P III 146 sq. ὅμως δὲ Πέρσης (καὶ τὸ πᾶν διαγράφω) | ἔδοξεν εἶναι πιστὸς ἐξ ἀπιστίας, ubi toto caelo erravit Quercius, vertens ille quidem: omnia ut sunt refero. Adde Av. 364 τὸ Περσικόν τε καὶ τὸ βάρβαρον γένος.

2) Cf. Stud. p. 16 n. 1.

3) Siglo L codex Parisinus Gr. 1630 designatur.

4) In eadem versus sede vox recurrit P I 93, S 216. 258. 583, Suppl. III 87.

καὶ [1]) πετρῶν καὶ τῶν βάτων· | σπείρεις γὰρ αὐτὸς <καὶ> [2]) κατὰ πετρῶν πολλάκις | καὶ τεκνοποιεῖν ἐκβιάζῃ τοὺς λίθους, 549 sqq. πῇ μὲν γὰρ αὐτὰς οἷα πετραίους πάγους | χειμὼν ἀπεσκλήρυνε, πῇ δὲ καὶ θέρος | στεῤῥοὺς ἀφῆκε τῆς χαλάζης τοὺς λίθους [3]).

6) vol. I 2 p. 1084, 8 sqq. ἱστορημέναι· πρὸς θέαν ἱστάμεναι (om. Quercius):

οὕτω γὰρ ἦσαν ἱστορημέναι μόνον,
ὡς ζωγραφοῦσιν οἱ γραφεῖς τὰς εἰκόνας.

= P III 46 sq. — Suidae glossam contraxit et corrupit Zonaras vol. II p. 1129 (Tittmann) ἱστορημένα· πρὸς θέαν ἱστάμενα.

οὕτω γὰρ ἦσαν ἱστορημένα μόνον.

7) vol. II 1 p. 1030, 10 sq. ξένας· θαυμαστάς· Πισίδης (fr. 127):

ὕλας χορηγῶν καὶ τοσαύτας καὶ ξένας

et 8) vol. I 2 p. 1303, 17 sqq. ὕλη· ὁ σύνδενδρος τόπος· ὕλη καὶ ἡ σκῆψις ἢ ὑπόθεσις (om. Qu.):

ὕλας χορηγῶν καὶ τοσαύτας καὶ ξένας.

= P III 61, ubi inania de vocis ὕλη notione profert Quercius; scilicet metaphorae usum ostendit v. 62 ὅπως δι' αὐτῶν ἐξανάψῃς τὴν μάχην cf. Av. 168 φθάνεις τὸ πῦρ μὲν ὡς πρὸς ὕλην ἡμμένον et 268 οἷα πῦρ ἀναγκάσας | ἀργοῦσαν ὕλην ἐκπυροῦσθαι πρὸς φλόγα [4]).

9) vol. II 2 p. 496, 11 sq. πρὸ τῶν ὅλων· πρότερος τῶν ὅλων (om. Qu.):

καὶ πάντα πράττων ἀνθ' ὅλων πρὸ τῶν ὅλων.

= P III 85 [5]).

10) vol. II 2 p. 889, 6 sqq. στέγει· καρτερεῖ, ὑπομένει (om. Qu.):

τὸν καυστικὸν δὲ τοῦτον ἥλιον στέγει,
ἱδρῶτι θερμῷ πανταχοῦ βεβρεγμένος.

---

[1]) Τῶν vulgo legitur; cf. Stud. p 111.

[2]) Καὶ adieci cf. 42 φύειν τε καρπὸν ἀξιοῖς καὶ τὰς βάτους. Non recte σὺ ante πολλάκις excidisse censet Hilbergius 'Wiener Studien' vol. VIII p. 302.

[3]) De fr. 139 cf. quae ad num. 63 observantur.

[4]) Materia denotatur P I 5, R 20, Hex. 751. 835. 893 1194 (bis). 1195 1679. An. p. 1693 B. D, magnae copiae vis ex silvae comparatione fluxit Av. 24 ὕλη δὲ πολλῶν βαρβάρων ἐγίνετο et 489 τῶν ἀθάπτων βαρβάρων | ὕλην παρεβλάστησε τῶν δένδρων πλέον.

[5]) Suidae glossam cum non intellexisset, interpolatori tribuit Kuester.

= P III 100 sq. Cuius loci sententiam non perspexit Quercius. Nimirum miles quidam Heraclii labores praedicat (P III 94 sqq.):

φεῦ τῆς ἀνάγκης· ὁ βασιλεὺς καὶ δεσπότης
ὡς εἷς ἀφ' ἡμῶν πρὸς μάχην ὁπλίζεται!
καὶ νῦν σιδηροῦς ἀντὶ πορφύρας χιτὼν
σφίγγει τὰ νῶτα καὶ βαρεῖ τὸν αὐχένα,
κόνις δὲ πολλὴ συμπλακεῖσα τῇ κόμῃ
μορφὴν τοσαύτης συγκαλύπτει τέρψεως,
τὸν καυστικὸν δὲ τοῦτον ἥλιον στέγει
ἱδρῶτι θερμῷ πανταχοῦ βεβρεγμένος,
ὃν ἐξ ἀνάγκης τῶν μελῶν ἐσφιγμένων
πόνος βίαιος ἐκφέρει τοῦ σώματος.

Quae his verbis reddita sunt: 'heu quae necessitas! ipse rex et despota tanquam unus ex nobis ad pugnam armatur! et nunc ferreum illi tegumentum pro purpura terga constringit et collum aggravat; multus vero pulvis immixtus comae formam nobis obtegit tam delectabilem atque hunc urentem solem occultat; sudore calido undequaque diffluit, quem ob membra dure constricta labor violentus exprimit e corpore'. Sed interpretatione illa recepta v. 100 et 101 non bene concinunt, quia βεβρεγμένος (101) tantummodo ad χιτὼν (96) spectare potest; cui sententiae patrocinari videtur H I 195 sqq. ὢ νῦν ἀληθῆ δεικνύων τὴν πορφύραν· | πορφύρεται γὰρ εἰς βαφὴν αἰωνίαν | ἱδρῶσι τοῖς σοῖς εὐσεβῶς ἠμαγμένη. Itaque sponte coniectura succurrit verba: κόνις δὲ—στέγει (98—100) suo loco deturbata in orationis fine (post 103) aptum locum habere. Verum enim vero in rectam viam Suidae interpretatio reducit: Heraclium enim miles admiratur, qui totus sudore calido perfusus solis fervorem sustineat; quam sententiam genuinam esse demonstrat H I 143 sqq. καὶ ποῦ μετέστη τῶν μελῶν ἡ λευκότης; | πύρωσις αὐτὴν ἀντανεῖλεν ἡλίου· | ἀπεικὸς οὐδέν, ἀλλ' ὅμως στοχάζομαι· | ἐν τῷ διαχεῖσθαι τοὺς ἱδρῶτας τῶν πόνων | ἡ λευκότης μετῆλθεν εἰς τὴν καρδίαν, quo loco itidem narratio de imperatoris capillis praecedit (140 sqq.) πόθεν μετῆλθεν εἰς βαφὴν ἐναντίαν | ἡ τῶν τριχῶν σου χρυσομίμητος κόμη; | ἔβαψεν αὐτὴν ἡ χιὼν τῶν φροντίδων. Nunc demum solis epitheton καυστικὸς (100) locutioque ἱδρῶτι θερμῷ (101) iustum sensum accipiunt. Itaque nullius est momenti, quod alio loco vox στέγειν tegendi sensu usurpata cum συγκαλύπτειν iungitur (Suppl. IV 69 μνησθεῖσα πάντα συγκαλύπτει καὶ στέγει) [1], sed notio tolerandi statuenda est, quam etiam

[1]) Cf. insuper Hex. 10 καὶ συσκιάζει τοῦ λόγου τὸν ἥλιον.

H I 4 οὐκ ἔστεγεν γὰρ ἡ κτίσις τιμωμένη Quercii prava versio: 'non illum enim texit culta creatura' oblitteravit cf. omnino P III 281 sq. πάντες γὰρ οἱ πρὶν μηδὲ Περσικὴν κόνιν | ἰδεῖν στέγοντες [1]), H II 131 ἀλλ' οὐ στέγοντες τὴν ἀπουσίαν βλέπειν, S 344 οὐ γὰρ στέγοντες τὰς λάλους τηρεῖν θύρας cl. Suppl. I 34 ὁ βυρσοδέψης οὐχ ὑπέστεγε Κλέων.

11) vol. II 2 p. 1050, 10 sqq. ταυτότης· ἡ ὁμοιότης· Πισίδης (fr. 149 sqq.):

τῇ ταυτότητι συγχυθεὶς τῶν δακρύων·
καὶ τὴν χαρὰν γὰρ πολλάκις χαρὰ τρέφει
καὶ δάκρυσίν τις ἐξεγείρει δάκρυα.

= P III 133—135, ubi χάριν et δάκρυσί codices exhibent. Itaque rem actam egit Quercius χαρὰν coniciens, recte autem Hilbergius ('Wiener Studien' vol. IX p. 211) scripturam δάκρυσιν ad Pisidae leges metricas revocavit. — Ceterum loci communis color in memoriam revocat Sophocl. Ai. 522 χάρις χάριν γάρ ἐστιν ἡ τίκτουσ' ἀεί, ubi similia quaedam composuit Lobeckius ³p 231.

Carmen de bello Avarico respiciunt glossae tres:

12) vol. I 1 p. 401, 6 sqq. (s. v. ἀνεκτά)· καὶ Πισίδης (fr. 58):

οὐκ ἦν ἀνεκτὴ τοῖς παροίκοις ἡ βλάβη·

ἀντὶ τοῦ· ὑπομονῆς ἄξια = Av. 25.

13) vol. II 2 p. 1383, 1 sqq. ὑποψία· τὸ ὑπὸ τὴν ὄψιν· τὸ ἐνεστηκός. Πισίδης (fr. 162):

τὴν τῶν φθασάντων ἀσφαλῶς ὑποψίαν·

ἢ τὸ ἐξ ἀκοῆς καὶ παραδόσεως γραφόμενον = Av. 43, ubi alia vocis notio statuenda est. Scilicet historiae fidem Pisides superiorum temporum scriptoribus tribuit, qui Avarorum incursiones exposuerant, rerum gestarum ipsi spectatores et testes: ἔμπροσθεν ἄλλοις εὐσυνόπτως ἐγράφη, | ὅσοις ἔδειξε συμπαρέρπων (clam praeterlabens pessime vertit Quercius) ὁ χρόνος | τὴν τῶν φθασάντων ἀσφαλῶς ὑποψίαν (42 sqq.). Certam igitur opinionem historici illi de omnibus factis habuisse putandi sunt. Quae significatio ad suspicionis vim proxime accedit, quae quidem diversos intellectus peperit cf. P III 357 εἰ μὴ λάβοι τις τὴν δίκην (l. τῆς δίκης) [2])

[1]) Τολμήσαντες in paraphrasi sua Theophanes (p. 306. 4) substituit cf. Stud. p. 22.

[2]) 'Nisi quis sumat iustam suspicionem' vertit Quercius, κατὰ subintelligendum esse pronuntians. Quam cogitationem Pisides procul dubio verbis κατὰ δίκην vel ἐνδίκως (cf. S 578) vel εἰκότως (cf. H II 202) expressisset. Attamen iudicii (cf. Av. 379. Suppl. II 87, LXV 4, An. p. 1728 C) suspicio premitur, Chosroam, si Heraclio traderetur, se brevi poenis erepturum esse propter nimiam imperatoris clementiam et humanitatem, quae simili exemplo P II 217 sqq. inlustratur.

ὑποψίαν, H I 102 ἔχεις συνειδός, οὐκ ἔχεις ὑποψίαν, II 202 δεινῇ κρατηθεὶς εἰκότως ὑποψίᾳ, — H I 12 Θεοῦ βεβήλους ἐκφυγὼν ὑποψίας, Hex. 997 πάθοι λεληθὼς δυςσεβεῖς ὑποψίας, 1700 μήπως τὰ πάντα σχῇ κακὴν ὑποψίαν, S 209 τὰς δυςσεβούσας ἐκφυγεῖν ὑποψίας, 307 μένειν (l. μένεις) τε πάσης ἐκτομεὺς ὑποψίας, — P III 312 ἄσπονδον εἶχεν ἐξ ἔθους ὑποψίαν, — Suppl. I 24 φρικτὴ γὰρ εὐθὺς τῶν ποδῶν ὑποψία [1]). Cum loco nostro maxime concinit Av. 231 δυςχερὲς γὰρ εἰκότως | κοινὴν καλύψαι καὶ λαθεῖν ὑποψίαν, quae opinio communis ex 226 sqq. ἐγὼ δὲ ταῦτα συγκαλύψαι σοι θέλων, | (οὐκ ἠγνόουν γάρ, ὡς λαθεῖν καὶ νῦν θέλεις), | σιγᾶν ἔμελλον· ἀλλ᾽ ὁ νοῦς ἠρυθρία | κλέψαι τοσούτους εἰςορῶν συνειδότας ducta est

14) vol. I 2 p. 212, 4 sqq. (s. v. ἐμπίς· ζωΰφιον παρὰ τοῖς ὕδασι γινόμενον, ὅμοιον κώνωπι· μεῖζον δὲ τῇ περιοχῇ καὶ κατὰ τὸ μέσον λευκῷ περιεζωσμένον). Πισίδης (fr. 86):

κύκλῳ περισφίγξαντες ἐμπίδων δίκην.

= Av. 64, ubi p non solum ἐλπίδων, sed etiam περισφύγξαντες [2]) prave exhibet.

Heracliadis octo extant fragmenta:

15) vol. I 2 p. 96, 19 sqq. (ad gl. ἔγγυον) καὶ ἐγγυωμένη· ἀσφαλιζομένη. Πισίδης (fr. 82 sqq.):

νῦν πανσέληνος ἡ σελήνη λαμπέτω,
τοῦ Χοσρόου λήγοντος, ἐγγυωμένη
Πέρσας τὸ λοιπὸν μὴ θεουργεῖν τὴν κτίσιν.

= H I 6—8. — Suidam exscripsit Zonaras vol. I p. 605 s. v. ἐγγυωμένη, sed pro λήγοντος (cf. P II 375 et III 4) falso ibidem λύοντος legitur, unde λέγοντος prave extricavit Tittmannus, Aemilii Porti coniecturam in Suida secutus.

16) vol. I p. 1104, 20 sqq. γιγαντιᾷ· τὰ τῶν Γιγάντων φρονεῖ [3]). Πισίδης περὶ Χοσρόου (fr. 70):

γιγαντιᾷ δὲ καὶ τυραννῆσαι θέλει.

= H I 30.

[1]) Versus sententiam inlustratam habes 'Wiener Studien' vol. XIII p. 19.

[2]) Quercii lectio περισφίξαντες ex libidine manavit neque codicum (Vp) memoriam P II 136 ἔσφιξαν reddit. In Hexaëmero sibi non constat editor, cum 1423 σφίξαντος (= VpT, non MN), sed 1432 et 1832 ἔσφιγξε exhibeat; attamen ultimo loco: οὓς εἶχεν, οὓς ἔσφιγξε (ἔσφιξε Migne) κολπώσας κάτω aoristi forma fortuito videtur inrepsisse, siquidem et Morellus et omnes libri manuscripti in scriptura ἔσφιγγε consentiunt. Itaque actam rem egit Hercher falsumque de editione principe testimonium protulit. Suppl. I 21 ἰξέσφε M tradit.

[3]) Hinc Zonarae glossa (I p. 437) γιγαντιᾶν· τὰ τῶν Γιγάντων φρονεῖν fluxit.

17) vol. II 2 p. 1715, 10 sqq. ψῆφος μέλαινα· ἡ καταδικάζουσα· λευκὴ γὰρ ἡ δικαιοῦσα· Πισίδης (fr. 166):

ψήφου μελαίνης ἐξεφώνησε κρίσιν.

= H I 35.

18) vol. I 1 p. 915, 18 sqq. ἄχειρος· ὁ χειρὸς ἐστερημένος, κατὰ μεταπλασμόν. Πισίδης (fr 65 sq.):

ἄπους, ἄχειρος οὐ βαρεῖ τὸν αὐχένα·
πλήρεις ἑκάστῳ τῶν μελῶν αἱ συνθέσεις·

περὶ τῆς Χοσρόου ὠμότητός φησι = H I 45 sq., ubi codices (Vp) falso versuum sedem mutant. Cavendum tamen, ne ex R 37 καὶ συλλέγονται τῶν μελῶν αἱ συνδέσεις[1]) emendatio συνδέσεις eliciatur, praesertim cum illic συνθέσεις M praebeat, recte ut videtur cf. R 84 καὶ τῶν μελῶν λύουσι τὰς θέσεις ὅλας, Hex. 639 πῇ μὲν ὀμμάτων θέσεις, Suppl. I 21 καὶ τὴν ἐμὴν ἔσφιγξε τῆς ψόας θέσιν, 56 ἔχεις δὲ φρικτὰς τῶν παρισθμίων θέσεις. Similiter memoria fluctuat Hex 640 πῇ δὲ συνδέσεις (sic etiam M, συνθέσεις VpTN) | τῶν ἐντέρων πλέκουσι et 1822 σφίγγει δὲ χυλὸς τὰς ἀνάρθρους συνθέσεις (ita MTN, συνδέσεις Vp), absque ulla varietate Hex. 1110 θᾶττον δὲ τὰς πρὶν ἐξεμοῦντες συνδέσεις legitur. — Alia vocis θέσις (P II 67. 342. H II 169, Hex. 338. 722. 1172. 1632) et σύνθεσις (Av. 222. 275, Hex. 1248. 1697. 1701, S 293. 299. 431) testimonia a nostro loco aliena sunt.

19) vol. II 2 p. 879, 16 sqq. Σταγειρίτης· ὁ Ἀριστοτέλης· ἀπὸ τόπου κληθείς. Πισίδης (fr. 141 sq.):

ποίους στρατηγοὺς ἢ Σταγειρίτας ἔχων
ἐπῆλθες εἰς γῆν εὐτυχούντων βαρβάρων;

= H I 159 sq.

20) vol. II 1 p. 970, 12 sqq. νεῦρα μάχης· ὁ πλοῦτος. Πισίδης (fr. 122 sq.):

βλέπων μάλιστα καὶ τὰ νεῦρα τῆς μάχης,
τὸν πλοῦτον, ἐκρεύσαντα πρὸς τοὺς βαρβάρους.

= H I 163 sq. 'Nervos belli' pecuniam Cicero adpellavit Philipp. V 2, 5, sed iam apud Crantorem ὁ Πλοῦτος de se praedicat: ἐν πολέμοις νεῦρα τῶν πράξεων γίνομαι (Sext. Empiric. adv. mathem. XI 53 p. 557, 4 Bekker); ampliori sensu νεῦρα τῶν πραγμάτων pecuniam nuncuparunt Demosthenes apud Aeschinem III 166 (si modo lectio sana est; cf. Blass ad l. c. p. 284 ed. mai.) et Bio Borysthenites apud Laert. Dio-

[1]) Etiam prioris trimetri clausula apud poetam nostrum recurrit: P III 97 σφίγγει τὰ νῶτα καὶ βαρεῖ τὸν αὐχένα.

gen. IV 48, recte autem observat Plutarchus Vit. Cleomen. 27 p. 817 E ἀλλ' ὁ πρῶτος τὰ χρήματα νεῦρα τῶν πραγμάτων προςειπὼν εἰς τὰ τοῦ πολέμου πράγματα μάλιστα βλέψας τοῦτ' εἰπεῖν ἔοικε [1]. Vox ἐκρεύσαντα tropum de fluxa (Sallust. Catil. I 4) pecunia adfert [2], quam comparatione inlustrant S. Basilius Magnus Homil. in Psalm. LXI 5 (Patr. Gr. vol. XXIX p. 480 sq.; cf. etiam Symeo Metaphrast. ibid. vol. XXXII p. p. 1178 sq.) ῥευστὴ ἡ φύσις τοῦ πλούτου· χειμάῤῥου ὀξύτερον τοὺς ἔχοντας παρατρέχει· ἄλλοτε ἄλλον πέφυκε παραμείβεσθαι. Ὥςπερ ποταμὸς ἀφ' ὑψηλοῦ φερόμενος ἐγγίζει μὲν τοῖς παρεστῶσι τῇ ὄχθῃ, ὁμοῦ δὲ ἥψατο καὶ εὐθὺς ἀνεχώρησεν, οὕτω καὶ ἡ τοῦ πλούτου εὐκολία ὀξυτάτην ἔχει καὶ ὀλισθηρὰν τὴν παρουσίαν, ἄλλους ἐξ ἄλλων παραμείβεσθαι πεφυκυῖα. Σήμερον τοῦδε ὁ ἀγρὸς καὶ αὔριον ἑτέρου καὶ μετ' ὀλίγον ἄλλου. Ἀπόβλεψον πρὸς τὰς ἐν τῇ πόλει οἰκίας, πόσα ἤδη, ἀφ' οὗ γεγόνασιν, ὀνόματα μετειλήφασιν, ἄλλοτε ἀπ' ἄλλου τῶν κεκτημένων ὀνομαζόμεναι. Καὶ χρυσὸς ἀεὶ τὰς τοῦ ἔχοντος χεῖρας διαῤῥέων ἐφ' ἕτερον μεταβαίνει καὶ ἀπ' ἐκείνου πρὸς ἄλλον. Μᾶλλον δύνασαι ὕδωρ τῇ χειρὶ περιλαβὼν κατασχεῖν ἢ πλοῦτον σεαυτῷ διαρκῶς συντηρῆσαι, Isidorus Pelusiotes Ep. I 274 (p. 344 C) καὶ ὡς ὕδωρ συνεχὲς τὰ χρήματα, ἄλλους ἐξ ἄλλων νοτίζον, καὶ πάλιν πρὸς ἄλλους βλυστάνον [3]), Agapetus cap. admonit. 7 (Patr. Gr. vol. LXXXVI 1 p. 1165 D) ὁ ἄστατος πλοῦτος τῶν ποταμίων ῥευμάτων μιμεῖται τὸν δρόμον, πρὸς ὀλίγον μὲν ἐπιῤῥέων τοῖς ἔχειν νομίζουσι, μετ' ὀλίγον δὲ παραῤῥέων εἰς ἄλλους ἀπέρχεται [4]).

21) vol. I 2 p. 612, 12 sq. (ad εὐλαβηθεὶς) καὶ Πισίδης (fr. 97):

οὐκ ηὐλαβήθης τὰς ἐνοχλούσας νόσους.

= H I 169, ubi εὐλαβήθης codices Vp offerunt aeque ac P II 338 εὐλαβεῖτο, tum ἀνευφήμησαν (S 117), εὐλόγησεν (S 623), εὐπόρησεν (P I 76 et H II 61), εὐφραίνοντο (P III 254). Semper augmentum comparet in ἐπηύξατο (P II 373, III 175), ἐπηύχετο (P III 280), ηὔξατο (P III 245), memoria fluctuat inter εὗρε (H I 85, Hex. 1622. 1804), εὑρέθη (P III 154. 275, S 433. 434), εὑρέθης (P II 271, S 272), εὗρεν (P I 77), εὗρον

[1]) Plutarchum respexit Isidorus Pelusiotes Epist. II 146 (Patr. Gr. vol. LXXVIII p. 600 B) ὁ δὲ ῥήτωρ οὐκ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καθ' ἑαυτὸ σκοπῶν, ἀλλὰ πρὸς τὴν χρείαν τοῦ πολέμου βλέπων, τοῦτ' ἔφη, qua epistola (p. 589 sqq.) commentariolus de Demosthenis loco (Ol. I 20 p. 15 R) δεῖ δὲ χρημάτων καὶ ἄνευ τούτων οὐδέν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων continetur cf. etiam Nicetas Choniates de Manuele Commeno I 4 p. 82, 21 sqq. (Bonn) χρημάτων ἐπιῤῥώννυσι διαδόσεσιν, ἃ νεῦρα τῶν πραγμάτων ἀρίστως τῶν πάλαι τις κατωνόμασε.

[2]) Aliter Philes vol. I p. 412 v. 558 ὁ πλοῦτος ἀνθῶν καὶ παρευθὺς ἐκρέων.

[3]) Alio loco de pecunia haec leguntur (Ep. I 157 p. 288 C) εἰ δὲ πλοῦτος ἄδικος συναχθεὶς ὑπεραίρει σε, αὐτὸς μὲν θᾶττον ἐξεμεθήσεται, ῥευστὴν ἔχων τὴν φύσιν καὶ ἄστατον.

[4]) Cf. nota Damkeni p. 31. Ex Pisida accedat Av. 385 καὶ τῇ δόσει δὲ τῶν ῥεόντων χρημάτων.

(Hex. 1884) et ηὑρίσκετο (Av. 467), inter εὐτρεπίζετο (P II 366), εὐτρεπισμένος (H II 24), εὐτρέπιστο (Av. 119) et ηὐτρεπισμένη (Av. 516), ηὐτρεπισμένον (P III 31, S 366), ηὐτρεπισμένος (H II 24), ηὐτρεπισμένους (P II 176), ηὐτρέπιστο (P III 244). — Cum Vp in P I II et Hex. conspirat M, nisi quod P I 76 ηὐπόρησε exhibet, in reliquis Pisidae carminibus utraque scribendi ratio expressa est cf. a) εὐλογημένον (Suppl. II 18 et III 83), εὑρέθη (Suppl. II 41), εὗρες (non ἦρας, Suppl. II 57), εὗρεν (Suppl. II 68); — b) ηὐδόκησας (Suppl. LXIII 5), ηὐλαβήθη (Suppl. LIX 2, quam lectionem scriptura ἠβλαβήθη manifesto innuit: ὧν ἡ προμήτωρ ἠ β λ α β ή θ η τὸν κρότον). Similiter in vita Anastasii ηὐτρέπισεν extat p. 1684 C, sed ἐνευφραίνετο p. 1692 B, εὕρισκε p. 1708 D, εὑρίσκετο p. 1704 B. Suidas vero in altera glossa sibi constat, qua versus noster excitatur:

22) vol. II 2 p. 1255, 5 sqq. (ad Τύχη) καὶ Πισίδης (fr. 158 sq.)[1]:

οὐκ ηὐλαβήθης . . . .
οὐ τὰς δι' ἡμᾶς ἀντιπραττούσας τύχας,
εἰ χρὴ καλεῖν με τὰς ἁμαρτίας τύχας.

= H I 169 sqq. Falso enim Bernhardyus οὐκ εὐλαβήθης edidit, siquidem οὐλαβήθης A, οὐκ ηὐλαβήθης reliqui Lexicographi codices suppeditant. Neque vero Suidae contextus lacunosus est, cum eius ratio in verbo finito adquiescat, ex quo accusativus v. 170 pendeat. Immo codicum Vp lacunam commodissime explet glossa nostra, quiquidem versum 171 propter ὁμοιοτέλευτον plane ignorent. Optime autem versiculo illo verba οὐ τὰς δι' ἡμᾶς ἀντιπραττούσας τύχας inlustrantur, quibus Heraclius cum Alexandro Magno componitur, quem Plutarchus ἔσπευδε δεῖξαι πᾶσιν, ὡς ἐναντίαι | κατεῖχον αὐτὸν ἀντιπράττουσαι τύχαι (115 sq.). Videlicet iniuriae fortunae populi peccata sive discidia sunt, quae poeta tecte significare maluit et hic et Av. 121 sq. μετῆλθεν ἡμᾶς οὐχ ὁ βάρβαρος δόλος, | ἀλλ' ἡ καθ' ἡμᾶς συγγενὴς ἁ μ α ρ τ ί α[2]). Condicionalis vero sententiae structura Pisidae ingenio quam maxime consentanea est cf. P I 136 sqq. καταστρατηγεῖς <τοῦ> Φαραὼ τοῦ δευτέρου, | εἰ δ ε ύ τ ε ρ ό ν τ ι ς ο ὐ χ ἁ μ α ρ τ ή σ ε ι λ έ γ ω ν | τὸν ὡς ἀληθῶς πρῶτον εἰς ἁμαρτίαν, 174 sqq. σὺ δέ, κράτιστε, τὴν ἄυπνον ἑσπέραν | εἰθισμένως ἔτεμνες, ε ἴ π ε ρ ἑ σ π έ ρ α ν | κ α λ ε ῖ ν π ρ ο σ ή κ ε ι τὴν δι' ὑμῶν ἡμέραν, H I 150 sq. θᾶττον

[1]) Scilicet primi versus hemistichium apud Quercium desideratur.

[2]) Adde H I 152 sqq. οὐκ ἤρκεσάν σοι φροντίδων πολυτρόπων | ἐ μ φ υ λ ί ω ν τε καὶ ξένων καὶ βαρβάρων | ἄλλαι μετ' ἄλλας συμπλοκαὶ καὶ συγχύσεις cl. Suppl. IV 94 sqq. Factionum discordiis civitatem post Phocae interitum in perturbationem coniectam fuisse docet H II 34 sqq., ac simul Heraclii in seditionibus sedandis sollertia praedicatur Av. 104 sqq. — Sed v. 169 οὐκ εὐλαβήθης τὰς ἐνοχλούσας νόσους falso Quercius ad morbos intestinos, ex civilibus dissidiis ortos rettulit cf. 'Wiener Studien' vol. XIII p. 45.

λογισμοῦ καὶ σχεδὸν πρὸ τῆς [1]) τύχης, | εἴπερ τίς ἐστι καὶ τυραννίδος μάχη, II 162 sqq. τὴν δραστικήν τε καὶ μετ' ἔργων ἐμπόνων | ὡς ἐν παρέργῳ συμφορὰν τοῦ Δούβιος [2]), | εἴ γε προσήκει συμφορᾷ παρεικάσαι | τὴν εὐσεβοῦντι δεσπότῃ πορθουμένην | ἢ δυσσεβοῦντι Χοσρόῃ σεσωσμένην, Hex. 489 sq. φρυκτοὺς δέ σοι δείκνυσιν ἄνθρακας λάλους, | εἴπερ λαλοῦσιν ὄντες ἠνθρακωμένοι, 1332 sq. καὶ πολλὰ κράζει καὶ λαλεῖ καθ' ἡμέραν, | εἴπερ τίς ἐστι καὶ παρ' ὀρνέοις λόγος cl. P II 288 ὁ δυστυχήσας εὐτυχῶς, εἰ δεῖ λέγειν [3]).

Ex Hexaëmero quinque glossae petitae sunt:

23) vol. I 2 p. 665, 14 sqq. εὐφρόνη· ἡ νύξ (fr. 98 sq.):

τίς τὸν μεγιστόφωνον ἔνδον τῆς στέγης
ἔπεισεν ὄρνιν ὡρολογεῖν τὴν ἑσπέραν.

= Hex. 1113 sq., ubi recte εὐφρόνην extat. Nec dubitari potest, quin ipse Suidas εὐφρόνην legerit, altera vero scriptura ex interpretamento orta sit. Idem error fortasse etiam alios quosdam Pisidae locos occupavit, unde factum est, ut vocis εὐφρόνη unicum praeterea exemplum incolume evaderet: P II 365 λαβεῖν συνεργὸν τοῦ σκοποῦ τὴν εὐφρόνην. Sane νὺξ (P I 104. 172, III 200, Av. 192, R 23, Hex. 19), νυκτὸς (Av. 362, H II 104, R 75, Hex. 368. 858. 1890), νυκτὶ (R 76), νύκτα (P II 369, III 236, Hex. 11. 200) propter metri compages ab interpolatione vacant, sed correctoris error versus invadere potuit, quibus nunc ἑσπέραν (P I 108. 174. 175, Hex. 144. 201. 599, Suppl. XLV 4) [4]) vel ἑσπέρας (H I 80, Hex. 221) comparet. Nostro autem loco anapaestus in quarto trimetri pede a Byzantinorum consuetudine abhorrens memoriae oblitterandae ansam praebuit in V (ἔπεισεν ὄρνιν ὡρολογεῖν εὐφρόνην), M (ἔπεισεν ὄρνιν ὡρολογεῖν εὐφρόνως), B (ἔπεισεν ὄρνιν ὡρολογεῖν τὴν νύκτα). — Ceterum ales, quem nunc epitheto μεγιστόφωνος Pisides ornat, Van. 127 ἄφωνος ὄρνις, ἄγγελος τῆς ἡμέρας adpellatur. Quam scripturam (= Vp) inepte explicat Quercius, optime vero codicum LT lectio εὔφωνος in gallum quadrat 'auroram clara consuetum voce vocare' [5]).

24) vol. I 2 p. 696, 4 sqq. ἐχῖνος (fr. 100 sqq.):

ποῖος δὲ Νηρεὺς τῶν ἐχίνων τοῖς σάλοις

[1]) Bekkeri emendationem pro πρώτης recepi.

[2]) Δούβιος egregie ex δ' ὁ βίος effecit Gelzer Byz. Ztschr. vol. III p. 353 n. 2, συμφορὰν ipse pro συμφορᾶς correxi.

[3]) Adde Hex. 1719.

[4]) Suspicionis immunitatem habent P III 311 (ἐπεὶ δὲ καὐτὰ τὰ πρὸς ἑσπέραν γένη) et S 464 (πλὴν εἴθε σοι γένοιτο κἂν πρὸς ἑσπέραν), ubi Occidentis notio subiecta est.

[5]) Ἔμφωνος perperam in M extat, qui etiam falso ἄγγελοι pro ἄγγελος praebet; hemistichium ἄγγελος τῆς ἡμέρας P III 185 recurrit.

προβλεπτικὰς δίδωσιν ἐν βυθῷ κόρας,
ὅπως φύγωσι πρὸ ζάλης τὰ τῆς ζάλης;

= Hex. 1162 sqq., ubi recte φυγόντες legitur. Nimirum Suidas versu 1165 (εἰς τὴν γαλήνην προσρυῶσι τῶν λίθων) neglecto coniunctivum post ὅπως desiderans eo adductus est, ut poetae contextum interpolaret. Lexicographo imputari non debet Quercii scriptura τοῖς (pro ποῖος) ex antiquioribus editionibus (ad fr. 100) recepta, siquidem ποῖος rectissime AV suppeditant; corrupta vero sunt verba τῶν ἐχίνων τοῖς σάλοις, quae im MVp recurrunt; Morellus τοῖς ἐχίνοις ἐνσάλοις exhibuit, sed valde dubito, num codicum memoriam expresserit, quemadmodum etiam Quercii et Hercheri lectio τοῖς ἐχίνοις ἐν σάλοις videtur librorum fide destituta esse. Hic quidem ἐν σάλοις propter locutionis ἐν βυθῷ viciniam summopere friget, ac bene sensit Morellus adiectivum ἔνσαλος de echino marino vix dici potuisse [1], quapropter τοῖς ἐχίνοις τῆς ἁλὸς in margine coniecit perinde ac Kuester ad Suidam temptabat. Attamen voce ἅλς numquam Pisides utitur [2], omnes autem numeros explet ac simul mendi originem codicum TN traditio τοῖς ἐχίνοις τῶν σάλων detegit. De genitivi usu cf. Hex. 1005 τῆς θαλάσσης τοὺς λόφους, 1517 καὶ τῶν ἀφώνων τῆς θαλάσσης ἰχθύων, 1583 εἰσὶν δὲ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης κοχλίαι, Suppl. I 32 τῶν ἀφρομόρφων τῆς θαλάττης πνευμόνων. Plane similiter καρκῖνος ἐλθὼν ἐκ βυθοῦ θαλαττίου (Hex. 1561) adpellatur ὁ τοῦ σάλου κλέπτης (ib. 1565) cf. insuper 1731 sq. καὶ δυςκαθέκτοις ἀντινήχομαι σάλοις, | ὡς οἱ πλέοντες ἐν βυθῷ θαλαττίῳ cl. 1567 ἰχθὺς δὲ πνεύμων τοῖς σάλοις ἐπιπνέων.

25) vol. II 2 p. 985, 17 sqq. (ad σύριγξ) Πισίδης (fr. 144 sqq.):

τίς τὴν μέλιτταν τὴν σοφήν, τὴν ἐργάτιν
γεωμετρεῖν ἔπεισεν . . . .
ποιεῖν δὲ τὰς σύριγγας οὐκ ἐπ' εὐθείας;

= Hex. 1165 sqq., ubi haec leguntur:

τίς τὴν μέλιτταν τὴν σοφήν, τὴν ἐργάτιν,
γεωμετρεῖν ἔπεισε καὶ τριωρόφους
οἴκους ἐγείρειν ἑξαγώνων κτισμάτων,
ποιεῖν δὲ τὰς σύριγγας οὐκ ἐπ' ὀρθίας
γραμμῆς διευθύνουσαν, ἀλλ' ἐγκαρσίας [3]);

---

[1]) Composita ἄσαλος, ἐπίσαλος, πολύσαλας, ὑπόσαλος nihil iuvant.

[2]) Hex. 1020 (ἁλσὶν) de sale sermo est.

[3]) Sic reposui ex MTNB pro ἐγκαρσίαν (Morellus, Quercius), quae varietas falsam constructionem διευθύνουσαν, ἀλλ' ἐγκαρσίαν invehit. Ἐγκαρσίως Vp offerunt, itaque

Poetae igitur oratio in angustum coacta est, cum Suidae maxime interesset, ut versum 1168 adponeret; cui rationi cumulatissime satisfecit verbis τίς — ἔπεισε praemissis cf. num. 22. 27. 28. Trimetri vero hemistichium omissum correctori male sedulo fucum fecit, qui Εὐκλείδου νόμος post γεωμετρεῖν ἔπεισε(ν) adiecit [1]), haudquaquam ipsius Pisidae exemplo permotus [2]), sed proverbii consuetudine innixus [3]). — Etiam versus 1169 commode praetermitti poterat, quia vocis γραμμή ellipsis nullam dubitationem habet [4]), sed rarius adiectivum ὀρθίας [5]) vulgatior locutio εὐθείας extrusit, quae etiam in B conspicitur, metri legibus reluctantibus. Interpolandi vero ansam meo quidem iudicio S. Basilii memoria praebuit, Homil. in Hexaëm. VIII 4 (Patr. Gr. vol. XXIX p. 173 D sq.) ἔπειτα διώροφοι καὶ τριώροφοι αἱ σύριγγες αὗται ἀλλήλαις ἐπῳκοδόμηνται. Ἐφυλάξατο γὰρ μίαν ποιῆσαι διαμπερὲς τὴν κοιλότητα, ἵνα μὴ τῷ βάρει τὸ ὑγρὸν πρὸς τὸ ἐκτὸς διεκπίπτῃ. Κατάμαθε, πῶς τὰ τῆς γεωμετρίας εὑρέματα πάρεργά ἐστι τῆς σοφωτάτης μελίσσης· ἑξάγωνοι γὰρ πᾶσαι καὶ ἰσόπλευροι τῶν κηρίων αἱ σύριγγες, οὐκ ἐπ' εὐθείας ἀλλήλαις κατεπικείμεναι, ἵνα μὴ κάμνωσιν οἱ πυθμένες τοῖς διακένοις ἐφηρμοσμένοι· ἀλλ' αἱ γωνίαι τῶν κάτωθεν ἑξαγώνων βάθρον καὶ ἔρεισμα τῶν ὑπερκειμένων εἰσίν, ὡς ἀσφαλῶς ὑπὲρ ἑαυτῶν μετεωρίζειν τὰ βάρη καὶ ἰδιαζόντως ἑκάστῃ κοιλότητι τὸ ὑγρὸν ἐγκατέχεσθαι. Ex qua relatione Pisidae de apibus versus (1165—1179) fluxisse facile perspicitur, praesertim si praeterea 1165 sq. τίς τὴν μέλιτταν τὴν σοφήν, τὴν ἐργάτιν [6])

Hercherianae editionis lectio ἐγκαρσίους tamquam ex V hausta nullam auctoritatem habet. Adde quod accusativus ad σύριγγας spectans loci sententiam corrumpit. In nostra vero scriptura invicem sibi respondent ἐπ' ὀρθίας γραμμῆς et (ἐπ') ἐγκαρσίας (γραμμῆς), qua ratione ὄρθιος et ἐγκάρσιος coniungit Perdiccas Ephesius Patr. Gr. vol. CXXXIII p. 968 B

[1]) Sed interpolatione optime caret Lexicographi codex V.

[2]) Cf. Hex. 1176 sqq. γεωμετρῶν ἐντεῦθεν, Εὐκλείδη, σκόπει, | καὶ σχῆμα μηδὲν γραμμικὸν παραξέσῃς, | μήπου σε κέντρον τῆς σοφῆς διδασκάλου | πλήξῃ μελίττης καὶ μαθεῖν ἀναγκάσῃ.

[3]) Cf. de araneo Aelianus N. A. VI 57 Εὐκλείδου δέονται οὐδέν, Christophorus Mytilenaeus CXXII 82 ('Eos' vol. V p. 11) μαθὼν ἐκείνας οὐκ ἀπ' Εὐκλείδου γράφειν. Apes et araneas Gregorius Nazianzenus Or. XXVIII 25 (Patr. Gr. vol. XXXVI p. 60 D) respicit ποῖος Εὐκλείδης ἐμιμήσατο ταῦτα γραμμαῖς ἐμφιλοσοφῶν ταῖς οὐκ οὔσαις καὶ κάμνων ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν;

[4]) Cf. Bos — Schaefer, Ellips. Gr. p. 56 sq.

[5]) Similiter ἡ ὀρθία (scil. ὁδός) Pisides ex nostra emendatione (Stud. p. 21 n. 1) dixit Av. 509; cf. Thucydides V 58 καὶ Κορίνθιοι καὶ Πελληνῆς καὶ Φλιάσιοι ὄρθιον ἑτέραν ἐπορεύοντο.

[6]) Sed a Pisida aliena esse verba (Hex. 1343) βοὸς δὲ τὴν μέλισσαν τὴν φιλεργάτιν optime vidit Hilbergius Byzant. Zeitschr. vol. VII (1898) p. 338 n. 1, ac revera omittunt MVpTN. Quae quidem ex Aeliano N. A. II 57 καὶ ἀποθανὼν δὲ βοῦς γενναῖόν τι χρῆμα καὶ ἀξιέπαινον· μέλιτται γοῦν ἐκ τῶν ἐκείνου λειψάνων ἐκφύονται, ζῷον φιλεργότατον originem videntur traxisse, eidemque auctori apis epitheton φιλεργὸς sublegit Philes de anim. propr. 526. 533. 547. 552. 564. 570 cf. etiam N. A. V 12.

| γεωμετρεῖν ἔπεισε et Basilii verba ibid. p. 173 C καλῶν καὶ πρεπόντων αὕτη τῶν ἐπαίνων παρὰ τῆς παροιμίας τετύχηκε, σοφὴ καὶ ἐργάτις ὀνομασθεῖσα componuntur [1]); vix enim ipsum Sacrae Scripturae locum (Prov. VI 8) poeta adiit: ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν, καὶ μάθε, ὡς ἐργάτις ἐστι, τήν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται· ἧς τοὺς πόνους βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προςφέρονται· ποθεινὴ δέ ἐστι πᾶσι καὶ ἐπίδοξος, καίπερ οὖσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενής, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη.

26) vol. I 2 p. 377, 4 sqq. ἐπείκτης· ὁ κατεπείγων. Πισίδης (fr. 93 sq.):

ὅπως ὑφέξει τοῖς ἐπείκταις ἀγγέλοις
τοὺς συλλογισμοὺς τῶν χρεῶν καὶ τῶν τόκων.

= Hex. 1480 sq. Quae glossa permagni est momenti, si in iudicium vocatur n. 27) vol. II 1 p. 556, 12 sqq. λειτουργία· κυρίως ἡ δημοσία ὑπηρεσία· παρὰ τὸ λήϊτον καὶ τὸ ἔργον. Πισίδης (fr. 114 sq.):

ὅπως ὑφέξει τῶν χρεῶν καὶ τῶν τόκων
ἅπασαν ἁπλῶς ψυχικὴν λειτουργίαν,

cuius fons est Hex. 1480 sqq.

ὅπως ὑφέξει τοῖς ἐπείκταις ἀγγέλοις
τοὺς συλλογισμοὺς τῶν χρεῶν καὶ τῶν τόκων
καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῆς γεώδους καρδίας
σπόρου τε καρπὸν καὶ σπορᾶς ἀκαρπίαν,
ζυγοῦ τε λεῖμμα καὶ ῥοπῆς εὐσταθμίαν,
καὶ πᾶσαν ἁπλῶς ψυχικὴν λειτουργίαν.

Scilicet vocis λειτουργία testimonium excitaturus versuum 1482—1484 nullam rationem Suidas habuit; sed imprudenter officio suo functus est, cum verbum finitum, ex quo accusativus pendet, servans, v. 1480 sq. in unum trimetrum contraxit. Longe enim melius ὅπως ὑφέξει τοῖς ἐπείκταις ἀγγέλοις quadraret, quoniam genitivi τῶν χρεῶν καὶ τῶν τόκων ad λειτουργίαν neutiquam pertinere possunt. Totam vero varietatem ipsius Lexicographi arbitrio deberi num. 26 luculente docet simulque causa perlucet, cur 1485 καὶ πᾶσαν in ἅπασαν permutarit. Nullius autem pretii est scriptura ὑφέξῃ (Qu. fr. 93 et 114), a Suida alienissima, siquidem utro-

[1]) Basili imitatorem haud raro Pisides se praestat, sed nihilominus falsa est codicis T inscriptio f. 1r Γεωργίου διακόνου τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας καὶ ῥαιφερενδαρίου τοῦ Πισίδους στίχοι πολιτικοὶ εἰς τὴν Ἑξαήμερον τοῦ μεγάλου Βασιλείου, ubi ῥεφερενδαρίου et τὸ (pro τὴν cf. Suicer Thes. Eccles. vol. I p. 1133) falso enotavit Pasinus, Codd. Mss. Bibliothecae Regii Taurinensis Athenaei vol. I p. 485.

bique optimus liber A in lectione ὑφέξει cum Hexaëmeri codicibus concinit. Etenim post tempus praesens [1]) particula ὅπως praeter coniunctivum (P I 59, H I 96, R 113, Hex. [2]) 255 sqq. 313 sqq. 402 sqq. 604 sq. 608 sqq. 655. 734 sqq. 831. 1164. 1190. 1226. 1392. 1527, Van. 85, Suppl. III 83, IV 149 sqq., An. p. 1709 A. 1713 B. 1716 B) et optativum (P III 433 et Hex. 724) [3]) etiam indicativum futuri secum ducit (cf. Hex. 263 τάξιν τε δεικνὺς τῆς ἀτάκτου τετράδος, | ὅπως ὁ κόσμος οὗτος, ὡς οἶκος μέγας, | ἄρρηκτος ἔσται), unde futurum cum coniunctivo copulatur Hex. 234 sqq. τρέχει δὲ τῷ σύμπαντι τὴν ἐναντίαν, | ὅπως ἀκλινὴς τῆς φορᾶς ἡ σφοδρότης | ἐξ ἀντιπλεύρων σφίγγεται καταδρόμων | καὶ μὴ ῥαγῇ τὸ σφῖγμα τῶν κυλισμάτων | ἐν τῇ κατ' εὐθὺ τῶν ἐλασμάτων τάσει, | ἀλλ' ὥςπερ εἰς σύνδεσμον ἀντεσφιγμένος | τοῖς ἀνθελιγμοῖς [4]) συγκρατῆται τοῦ τάχους, cum σφίγξεται ex Hercheri coniectura scribendum sit [5]), quamquam σφίγγεται adgnoscit Tzetzes ad Lycophr. 1467 (fr. 185 Qu.). Sed alia eiusdem constructionis exempla (cf. Kuehner ausf. Gramm. ²II 2 p. 893) non satis certa esse videntur, veluti Hex. 255 sqq. τὰς ἐντεθείσας ἐκνοτίζειν ἰκμάδας, | ὅπως γένηται μῖξις, ὥςπερ ἐν γάμῳ, | καὶ συζυγέντων πρὸς τὸ τίκτειν τῶν δύω | εὔτεκνα δείξει τῶν σπαρέντων τὰ βρέφη, ubi Hercheri emendationem δείξῃ confirmant MVpN [6]). 313 sqq. καὶ θερμὸν ὑγρῷ συμπλέκεις ὁδοιπόρῳ, | ὅπως κερασθῇ τῇ μεσαζούσῃ σχέσει | ἡ τῶν ἐν αὐτοῖς ποιοτήτων ἀκρότης, | καὶ μήτε φλέξει δραστικῶς ἡ θερμότης, | ὑγρᾶς ἐν αὐτῇ μὴ παρούσης ἰκμάδος, | μήτε πρὸς ἄκραν ἐξολισθήσῃ χύσιν, quo loco scripturam

---

[1]) Quinam usus sit post tempus historicum Stud. p. 11 sq. docui.

[2]) Sed Hex. 1159 sq. ἄλλας δὲ ποιεῖν ἀντισυνθέτους, ὅπου | τὸ χῶμα τῆς γῆς τὰς ὀπὰς ἀποκρύβοι male Hercher ὅπως—ἀποκρύβῃ edidit. Omnino reponendum: ὅπου — ἀποκρύβει ex VpT, quam scripturam etiam falsa codicis M varietas ὅπου—ἀποκρύπτει significat. In vita Anastasii ἀποκρύπτεις (p. 1717 B), ἀποκρύπτοντες (p. 1689 C), ἀποκρύπτεσθαι (p. 1685 B) habes cf. insuper κρύπτεται (p. 1692 D), κρυπτόμενον (p. 1705 A), κρύπτειν (p. 1697 C), ac similiter κρύπτειν legitur Av. 425, sed forma (ἀπο)κρύβειν suspicionem nullam movet cf. Lobeckius ad Phrynich. p. 317 sq. et Nauckius Mélanges Gréco-Romains vol. IV p. 318. — Interpolata est codicis N memoria: ὀπὰς | και χώματι γῆς τὰς ὀπὰς ἀποκρύβειν.

[3]) Accedit Hex. 604 sq. ἐν συστολῇ δὲ δεικνύων καὶ τὴν κτίσιν, | ὅπως, ἐάν τις ἐξερευνῆσαι λόγῳ | τὴν σὴν ἀνεξεύρητον οὐσίαν θέλῃ, | πρῶτον λάβοι κάλυμμα τὴν στυγνὴν κτίσιν, | καὶ τὴν ὁμίχλην ἐκπλαγεὶς ὑποστρέφοι, ubi Hercher ex V (= p) λάβῃ, ex A (= Vp) ὑποστρέφῃ recepit. Etiam 1527 οὐχ ὡς λίθος δρῶν, ἀλλ' ὅπως μάθῃς, ὅτι Tp_2N μάθοις suppeditant.

[4]) L. ἀντελιγμοῖς cum MpTNB cf. infra p. 125 n. 5.

[5]) De sensu passivo cf. Kuehner-Gerth, ausführl. Gramm. vol. II 1 (1898) p. 114 sqq.

[6]) In T altera vocis syllaba evanuit.

φλέξῃ ex B ab Herchero depromptam MVpTN comprobant, neque 734 sqq. ὀπὴν δὲ μικρὰν ἐξανοίγει τῷ πόρῳ, | ὅπως τὸ πνεῦμα τῶν ὀχετῶν διατρέχον | μήτε στενωθῇ, τῆς ὁδοῦ πεφραγμένης, | καὶ πνευματώσῃ καὶ σκοτώσῃ τὴν θέαν, | καὶ τὰς ἐπιχύσεις προςπλάσῃ ταῖς ὄψεσι, | μηδ' αὖ ταράξῃ καὶ θολώσῃ τὰς κόρας codicis B varietas σκοτώσει — προσπλάσει in censum venit [1]). — Ceterum scripturae ὑφέξῃ (pro ὑφέξει) aliud exemplum admoveri potest, quod eadem ratione explicari debet: S 51 sqq. ἐφῆκε φύρσιν δογματίζειν ὁ δράκων, | ὡς ἂν δι' αὐτοῦ καὶ καθ' ἡμῶν ἡ πλάνη | δόξῃ χορεύειν καὶ παρέξῃ τοῖς μάγοις | λαβὰς γελώτων καὶ συνάξεις παιγνίων. Etenim παρέξῃ Quercii libido peperit, cum V distincte παρέξει
ει
praebeat, neque codicis p varietas παρέξῃ iuvat, quia παρέξῃ nullam explicationem admittit. Ac primo quidem obtutu coniectura παράξῃ (vel παρέλξῃ) sponte se offert, sed re adcuratius examinata indicativus futuri genuinae memoriae speciem obtinet. Nimirum ὡς ἂν sensu finali [2]) Pisides perinde atque ὅπως adhibet particulae ἂν ratione non habita; itaque praesens tempus coniunctivus excipit (Hex. 708 sq., Van. 96, S 163. 256. 362. 391. 523, Suppl. II 62) vel optativus (Van. 221), post tempus historicum coniunctivus legitur Van. 138 sqq. [3]) et S 494. Quae observatio etiam de μήπως valet, sicuti Hex. 1636 sqq. demonstrat: ὑμὴν φλογώδης λεπτὰ τείνων σπαρτία, | μήπως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης | καὶ θλῖψιν ἕξει τῇ δέσει τοῦ σφίγματος, | κἀντεῦθεν ἰκμὰς τῆς ὀπώρας ἐκπέσῃ [4]) | σήψῃ τε κόκκος κόκκον ἄλλον ἐκρέων, ubi codicum scri-

[1]) Nihili est perfecti forma S 42 εἴπερ δι' ἡμᾶς τοῦ Λόγου σαρκουμένου | σπινθῆρας ἡμῖν δυςσεβεῖς ὑποφλέγει, | ὅπως ἐφεῖται τοῖς ὁδηγοῖς τῆς πλάνης | κενταυρόμορφον δογματίζειν εἰκόνα, ubi interpunctione post ὑποφλέγει adiecta corrigendum: οὕτως (καὶ νῦν?) ἐφεῖται cf. 51 sq. ἐντεῦθεν, οἶμαι, τοῖς Σεβήρου συμπόνοις | ἐφῆκε φύρσιν δογματίζειν ὁ δράκων cl. Hex. 742 καὶ νῦν ἐφεῖται τῆς ζοφώδους καρδίας | δᾳδοῦχον εἶναι τὴν ῥοπὴν τῶν ὀμμάτων. — Haud meliorem formam συγκρατεῖται (Hex. 238) Hercher cum V(= p) extrusit, quocum indicativus ζητεῖ Hex. 610 pro ζητῇ in TN falso traditus comparari potest. Sed Hex. 103 κάτωθεν ἄλλη φαίνεται κεκρυμμένη, | ὅπως ἔχει στήριγμα τὴν ἐν σοὶ βάσιν optime Hercher ex B (= VpTN) ὅμως rescripsit.

[2]) Aliud ὡς ἂν habes Hex. 1387 εἰ τοὺς ἰατροὺς τοῦ γεώδους σαρκίου | ἄγειν ἐῶμεν καὶ φέρειν τὰ σώματα, | ὡς ἂν δοκῶσι (prout statuant) et S 239 καὶ πολλὰ παίζεις (sic V clare praebet, non πέζεις), ὡς νομίζεις, τὸν λόγον, | ὡς ἂν δοκῇ σοι, unde tuearis H II 141 ὡς ἄν τις εἴπῃ, quamquam ὡς ἄν τις εἴποι Hex. 1707 (εἴπῃ Vp) et Suppl. I 112 extat. — Aliud ὡς ἂν (sive potius ὡςὰν: veluti) Hex. 692 sq. legitur: ὡς ἂν δέ τις δέσποινα τῆς οἰκουργίας | κινεῖ πρὸς ἔργα τοὺς ἑαυτῆς ἐργάτας cf. insuper Av. 406 λαβόντες εἶχον ὡςανεὶ τὰς ἀσπίδας et Kuehner-Gerth vol. II 1 p. 243 sqq.

[3]) Cf. Stud. p. 126.

[4]) Consulto omisi 322—325 ἐν οἷς τὰ πολλὰ λεπτὰ τείνει σπαρτία, | μήπως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης κτλ. usque ad ἐκπέσῃ, quandoquidem versus spurii sunt neque in MVNB occurrunt (323—325 om. p).

ptura ἕξει extra omnem dubitationem posita est. Itaque coniunctivus ex usu magis communi et post tempus praesens (Hex. 112. 117 sqq. 1008. 1216 sq. 1696. 1700 sq., Van. 260 sq., S 643)[1]) et post tempus historicum (P II 346 sq., Av. 188, H II 54, Hex. 1170) comparet. Videlicet μήπως ex Pisidae sententia negantem coniunctionis ὅπως formam repraesentat, id quod optime docet Hex. 1705 sqq. τῇ μηδαμοῦ πρόςεστιν ἀντισυνθέσει, | μήπως μερισθὲν τῇ διχῇ διαστάσει | τὸ μηδαμοῦ μὲν εἰς ἀνούσιον ῥέποι, | τὸ πανταχοῦ δὲ τοῖς μερισμοῖς[2]) ἁρμόσοι, | ἀλλ' ἀντιγόμφοις, ὡς ἂν εἴποι τις, λόγοις | τὸ πάντα καὶ ἓν καὶ τὸ μηδαμοῦ πάλιν, | τῇ πανταχοῦ σφίγγοντες ἀντιφθογγίᾳ,[3]) | στεῤῥὸν τὸ βάθρον πήξομεν τῶν δογμάτων, ubi πήξομεν metri lex vindicat[4]). Nimirum post ἀλλ' affirmativa coniunctio ὅπως supplenda est, cuius generis alterum exemplum Hex. 115 sqq. recurrit: παρακρατεῖ τὸ σφῖγμα τῶν κυλισμάτων | εἰς τὴν κατ' εὐθὺ τῶν ἐλασμάτων τάσιν, | μήπως καταχθῇ τῆς φορᾶς ἡ σφοδρότης | ἐν τῇ κενώσει τῶν τομῶν καταδρόμων, | ἀλλ' (scil. ὅπως) ὥςπερ εἰς σύνδεσμον ἀντεσφιγμένον | τοῖς ἀνθελιγμοῖς[5]) συγκρατῆται[6]) τοῦ τάχους — Nec scrupulum movent optativi ῥέποι (1705) et ἁρμόσοι (1706) post πρόςεστιν, licet ῥέπῃ et ἁρμόσῃ Hercher reduxerit. Optativum cum coniunctivo in Vp et librarius et corrector consociant ($\overset{\text{οι}}{\text{ῥέπη}}$ — $\overset{\text{η}}{\text{ἁρμόσοι}}$), sed optativum utrobique MTN adgnoscunt. Quae scripturae ambiguitas etiam alibi obvenit, veluti Hex. 276 τὴν δ' αὖ φέρειν ἔνομβρον ἐξ ἔθους ὕδωρ, | μήπως τὸ θερμὸν φθαρτικῶς ὑπερβράσῃ, quo loco rarior optativi forma ὑπερβράσοι a M oblata praestat[7]), 544 τὴν γῆν ποτίζων καὶ δροσίζων εὐθέτως | τὴν ξηρότητα ταῖς ἐνύγροις ἰκμάσι, | μήπως ὑποκλάσασα τῇ ξηρᾷ ζέσει | στεῖρα προέλθῃ πρὸς γονὴν τῶν σπερμάτων, ubi MTN προέλθοι commendant, 596 ἐκ τῶν ἄνω κάτελθε καὶ λάλει κάτω, | μήπως ἐπαρθεὶς τῷ μεταρσίῳ θράσει, | ὥςπερ νεοττὸς αἰετοῦ, καὶ μὴ θέλων | αὖθις κατέλθῃς, ubi κατ-

[1]) Cf. praeterea An. p. 1701 C.

[2]) Sic lego cum MVTN pro μεριστοῖς cf. Hex. 638.

[3]) Vulgatam scripturam ἀντιφθεγγίᾳ ex MVpTN_2 correxi.

[4]) Sed Hex. 1008 τίς καὶ τὰ κήτη, τῆς θαλάσσης τοὺς λόφους, | ἐν ταῖς ἐρήμοις τῆς ἀβύσσου συλλέγει, | μήπως ἐπειςφρήσαντα ταῖς λεωφόροις | ὁδοστατήσει καὶ ταράξει τὰ σκάφη Hercheri memoriam ὁδοστατήσῃ καὶ ταράξῃ ex B receptam firmant MVpN (ὁδοστατήσει καὶ ταράξῃ T).

[5]) L. ἀντελιγμοῖς cum pTN cf. p. 123 n. 4.

[6]) Lectionem συγκρατεῖται Hercher ex V (= p) correxit.

[7]) Cf. ὑποβράσοι T, $\overset{\text{η}}{\text{ὑπερβράσοι}}$ Vp. Ceterum Hercher ὑπερβράσῃ ex B (= N) pro ὑποβράσῃ suo iure correxit cf. H I 24 ἕως σὺν αὐτῷ καὶ τὸ πῦρ ὑπερβράσαν. Falso autem ex Pisidae versu vocem ὑποβράσσειν Boissonade in Thesauro Didotiano (vol. VIII p. 299 D) elicuit cf. Av. 204 ἔβραζεν, Hex. 938 βράζον, Van. 147 βράζει.

έλθοις Mp_2TN offerunt, 653 παρακρατεῖ δὲ σπονδύλοις τὸν αὐχένα, | μήπως ὄλισθον τῇ περιστροφῇ πάθοι, quo loco optativum ab Herchero ex B sublatum confirmant MVpTN. Optativum vero cum coniunctivo Pisides coniunxisse videtur Hex. 344 sqq. καὶ συμφυλάττων τὰς συνεκτικὰς θύρας, | μήπως ὄχημα τοῦ συνήθους ἐκδράμῃ | καὶ σκύλμα πέμψῃ καὶ ταράξῃ τὴν θέαν, | δημοφθόρου τε φύρσιν ἐμβάλῃ μάχης, quoniam ἐκδράμοι MV_1p_1TB exhibent, et Van. 260 sqq. τῇ τοῦ λόγου μάστιγι συλλέγει φόβῳ, | μήπως ὁμοφρονοῦσα τῷ συνεργάτῃ | θυμῷ ταράξῃ τὸν διφροστάτην λόγον, | μέσον δὲ τούτων εὑρεθῇ πεφυρμένον | ὄχημα λαμπρὸν ἐκ Θεοῦ πεπηγμένον, ubi ταράξοι V offert. Quae constructionis ratio non solum post ὅπως (cf. Stud. p. 11 n. 2), verum etiam post ἵνα, ὡς, μὴ comparet cf. a) An. p. 1684 A γαλουχεῖ τὸ βρέφος τῷ τῆς μαγείας μαζῷ, ἵνα τροφὸν ἔχων ἀσέβειαν μὴ διδαχθῇ τὴν εὐσέβειαν, ἀλλ' ὡς ἐκ γενετῆς τυφλὸς (sic recte Escurialensis pro τυφλὸν praebet) ἀγνοήσῃ [1]) τὸν ἥλιον καὶ τῷ σκότῳ τῆς πλάνης ὡς νυκτερὶς ἐπιτέρποιτο [2]); — b) Van. 134 sqq. εἰ μήτις αὐτοῖς σωφρονῶν ἀντεμβάλλοι | τὸ γνωστικὸν φρόνημα τῆς συμμετρίας, | ὡς μήτε χαύνως μήτε μὴν ὑφειμένως | κινῶν τὰ νεῦρα τῶν ἐν ἡμῖν ὀργάνων | λύσῃ τὸν ἁρμόζοντα τῇ ψυχῇ τόνον, | μηδ' αὖ βιαίᾳ καὶ βαρείᾳ συντάσει | φύρῃ τὰ κοινὰ ταῦτα τοῦ βίου μέλη [3]), | ἴσῳ δὲ ῥυθμῷ συμβιβάζοι τὴν λύραν, ubi λύσῃ ex MVpL, φύρῃ ex VpTL, συμβιβάζοι ex VTL pro λύσει — φύρει — συμβιβάζει repono [4]); — b) Suppl. LXXI

[1]) Ἀγνοήσοι ex libidine Migne edidit.

[2]) Ἐπιτρέποιτο falso tamquam ex Laur. edidit Quercius. — Reliquis locis tempus praesens (An. p. 1689 A, 1704 A. B. D) vel historicum (p. 1684 C) coniunctivus excipit, optativus post praesens tempus habes An. p. 1680 A et 1696 B, tempore historico praemisso inter optativum et coniunctivum memoria fluctuat p. 1707 C ἐπειρᾶτο διαναστῆσαι καθεύδοντα, ἵνα τὸ θέαμα μεριζόμενος ἐπελαφρύνοιτο (sic Laur., ἐπελαφρύνῃ Esc.) τὴν ἔκπληξιν. — In carminibus ἵνα non usurpatur; etenim P II 266 ἐξεῦρες, ὦ κράτιστε, τοῖς μὲν βαρβάροις | δείξας πρόσωπον ἐκδρομῆς ἐψευσμένης, | θήγων δὲ τὸν νοῦν τὸν σόν, ἵν' εὐμηχάνως | στραφεὶς ἐκείνοις τὰς ὁδοὺς ὑφαρπάσῃς corruptelam metri leges arguunt, quibus Hilbergii coniectura ('Wiener Studien' vol. IX p. 212) satisfaceret, nisi vitium latius serpsisse parsuasum haberem; cui iudicio inprimis inepta codicis M varietas θήγων δὲ τὸν νοῦν ὥστε καὶ τὴν αἰτίαν favet.

[3]) Vulgatam scripturam βέλη nostri codices plane ignorant cf. Hex. 680 sq. εἰ τὴν καθ' ἡμᾶς σαρκικὴν λάβοι λύραν | καὶ γνῷ τὸν εἱρμὸν τῶν μελῶν καὶ τοὺς τόνους.

[4]) Ceteroquin post praesens tempus coniunctivus extat Hex. 513. 588, S 502. 598, tempus historicum optativus sequitur Hex. 997 ἐχρῆν γάρ, οἶμαι, τὰς ἐν ὀγκώσει φύσεις | ἐκ τῶν ἀμυδρῶν συμμαχεῖσθαι σωμάτων, | ὡς μήτις αὐτῶν τὰς ἐπάρσεις προσβλέπων | πάθοι λεληθὼς δυσσεβεῖς ὑποψίας, sed optimorum codicum (MVp) consensus formam πάθῃ vindicat. — De Hilbergii coniectura ad P II 365 modo (not. 2) egi, — accedat Hex. 589 καὶ τοῦτο τῆς σῆς, δέσποτα, προμηθίας, | ὡς μὴ τὸ μῆκος ἢ τὸ κάλλος τοῦ πλάτους | μόνον σκοπήσας ἐκπλαγῇ τῶν κτισμάτων, | ἀλλ' ὥστε μᾶλλον τῇ νοήσει τοῦ βάθους | πρὸς ὕψος

2 ὀρθῶς δίκαζε, μὴ στεναγμὸς καρδίας | ἔγκλητος εἴη καὶ δοθῇ μοι πρὸς κρίσιν [1]).

Ad carmen de Severo Antiochensi septem glossae pertinent:

28) vol. II 1 p. 860, 15 sqq. μιξανάρρους (om. Qu.):

ἴσως λαβὼν ἴλιγγας ἀντισυστρόφους
ὁ μιξανάρρους τῶν Σευήρου σκεμμάτων
πρὸς τὰς ἀπ' ἀρχῆς ἀντανέλθοι φροντίδας.

= S 90 sqq., ubi inter versum secundum et tertium alii duo inseruntur: ἢ τῇ γαλήνῃ προςτεθῇ τῶν δογμάτων | ἢ τὴν κακὴν ὄρχησιν ἐξορχούμενος. Quos quidem Suidas consulto neglexisse censendus est, id unum agens, ut sententiam participio λαβὼν inchoatam verbo finito clauderet cf. n. 22. 25. 26. 28. Ceterum memoriae Pisideae error repetitur, quae in quarto trimetri pede spondeum inculcat aeque ac v. 37. 51. 158. 604, quibus locis Σεβήρου et Σεβῆρον recte corrigebat Hilbergius 'Wiener Studien' vol. IX p. 218; eandem tamen medelam orationis aequabilitas etiam 95 (τέως μὲν οὖν Σευῆρε συμπεφυρμένε) et 581 (ἡμᾶς μὲν οὖν, Σευῆρε, συμπαθεῖν δέον) reposcit.

29) vol. I 2 p. 459, 4 sqq. ἐπιστάτης· καὶ ἐπὶ τοῦ εἰδήμονος (fr. 96):

ὡς ἰσχνολέσχης τῶν γραφῶν ἐπιστάτης.

Πισίδης φησίν. S 280. Ceterum in fragmentorum conlectione perperam Quercius cum Lexicographi editoribus contra Suidae praeceptum vertit: 'ut subtilis causarum patronus'. Γραφαὶ sunt scripturae Sacrae (cf. Hex. 29. 54, S 74. 79. 171. 176. 177. 182. 187. 198. 200. 358. 504. 509. 516. 677. 688, Suppl. III 11, CVII 15. 23), ἐπιστάτης adiectivi ἐπιστή-

οι

ὀρθεὶς γνωστικῶς σε θαυμάσῃ (θαυμάσῃ V, θαυμάσει M), ubi ὥς γε pro ὥστε Hercher coniecit cf. ὡς ἄν γε S 163 et Suppl. II 62, ὅπως γε P II 323. Quamquam manum emendatricem aliquatenus retardat Theophanes p. 309, 12 (in particula, quae ad Pisidam redit cf. Stud. p. 30 n. 1) ἡμεῖς δὲ σπεύσωμεν κατὰ Χοσρόου χωρῆσαι ἐν πολλῷ τάχει, ὥςτε ἐκ τοῦ ἀπροςδοκήτου ἐπιπεσόντες αὐτὸν θορυβήσωμεν cl. p. 270, 23 ἔπεμψεν, ὥςτε τὰ Σλαυινῶν ἔθνη διαπερᾶσαι κωλύσῃ. — Codicis M scriptura in P II 266 (cf. p. 126 n. 2) nihil probat; aliter vere Pisidae locus comparatus est P II 58 sqq. δέος γὰρ ἦν οὐ φαῦλον, ὥςτε μὴ φθάσας | τὰ διαιρεθέντα τοῦ στρατοῦ σου τάγματα | σχίσῃ παρελθὼν ἐν μέσοις ὁ βάρβαρος, ubi sane notabilis est coniunctivus cf. Kuehner vol. II 2 p. 1046. Alibi verbis timendi noster μὴ (H II 203, S 148. 724, Suppl. IV 130) vel μήπως (An. p. 1701 C) subiungit.

[1]) Post tempus praesens μὴ finale coniunctivum adsumit Hex. 359. 1629 sq., S 665 sq., Suppl. IX 4, idemque de μήπου Hex. 1179 valet.

μων vim habet (cf. Plato Protag. p. 312 DE), a qua significatione non longe distat Van. 253 ὁ νοῦς γὰρ ὥςπερ ἀσφαλὴς ἐπιστάτης | πώλους ἐλαύνειν συμφυεῖς εἰθισμένος, ubi mens aurigae [1]) comparatur, quo sensu διφροστάτης adpellatur λόγος (ratio) Van. 260, ex Platonis videlicet sententia tritissima (Phaedr. p. 246 A, Phaed. p. 85 D).

30) vol. II 2 p. 1068, 4 sqq. τελωνεῖον προπερισπωμένως, ἐν ᾧ καθέζεται ὁ τελώνης· τελώνιον προπαροξυτόνως διὰ τοῦ ι γραπτέον. Πισίδης (fr. 153 sq.):

ἐβουλόμην δὲ πᾶν τὸ τοῦ λόγου πλάτος
ἐν τῷ στενῷ σου προςβαλεῖν τελωνίῳ.

= S 496 sq., unde in codice E apud Suidam recte vulgatam Lexicographi memoriam προβαλεῖν in προςβαλεῖν commutatam esse discimus. Falso autem verbum illud interpretantur et Suidae editores (= Qu. in fragmento): 'volebam autem de tota re prolixe in augusto tuo telonio tecum **colloqui**' et Quercius: 'volebam autem totam sermonis amplitudinem in tuum angustum **congerere** telonium' cf. S 87 sqq. ἀπεικὸς οὐδὲν τὰς λαλούσας ὁλκάδας, ἐκ τῶν ἐκείνου ῥημάτων πληρουμένας, | ταῖς ἀλλοδόξοις προςβαλεῖν τρικυμίαις, 130 sq. καιρὸς δὲ λοιπὸν τὰς λαλούσας ὁλκάδας | τῇ τῶν τέκνων σου προςβαλεῖν τρικυμίᾳ cl. 584 τούτους ἂν εἶπε προςβαλών σοι τοὺς λόγους, tum P II 352 sq. εἰς δ' ἀντέρεισμα προςβαλὼν ἀνετράπη. Itaque ἐν τῷ τελωνίῳ pro εἰς τὸ τελώνιον ex Pisidae usu frequentissimo ponitur, προςβαλεῖν vero aggrediendi notionem habet, cuius exempla praeterea suppetunt P II 250. 362, III 21, Hex. 335. 979, Suppl. II 70, XVIII 1 [2]), nec non fr. 59 οἱ βάρβαροι δὲ ὑπερβαλόντες τῇ πόλει, siquidem ex codice (L) ὑπερβαλόντες falsissime a Ducangio (ad Zonar. vol. II p. 65) pro προςβαλόντες enotatum est. 'Aggressi' sunt urbem Barbari, unde reiciendae sunt scripturae περιλαβόντες τὴν πόλιν (Anth. Pal. I 120, 9) [3]) et παραλαβόντες τὴν πόλιν (Suppl. LIX^b 9 ex M).

[1]) Cf. Sophocles El. 702 Λίβυες ζυγωτῶν ἁρμάτων ἐπιστάται, Euripid. Phoen. 1147 γυμνῆτες, ἱππῆς, ἁρμάτων τ' ἐπιστάται. Magis conspirat Philes vol. II p. 168 (n. CXXXII) v. 5 sq. τὸν γὰρ λογισμὸν εὐτυχεῖς ἐπιστάτην | ἡνιοχῶν τὸ σχῆμα τῆς ἐξουσίας. Similem vocem ἱπποστάτης in Lexicis omissam Pisides adhibuit R 89.

[2]) Adde προςβολὴ H II 99, Av. 264, Hex. 376. 387, Van. 230, Suppl. IV 96, fr. 49, An. p. 1705 C.

[3]) Ad Av. 64 κύκλῳ περισφίγξαντες et H II 141 περιλαβὼν (ex Hilbergii emendatione pro περιβαλὼν 'Wiener Studien' vol. IX p. 214) ἐν συντόμῳ non recte provocat Stadtmueller Anth. Gr. vol. I p. XXXVI et 34.

31) vol. I 1 p. 1054, 6 sq. βύουσι· φράττουσι, καλύπτουσιν· ἔνθεν καὶ ἀκρόβυστος, ὁ τὸ ἄκρον βεβυσμένον ἔχων. Πισίδης (fr. 69):

ἐρῶ δέ σοι νῦν, εἴπερ οὐ βύειν θέλεις.

= S 508, ubi βύεις πάλιν in versus clausula legitur. [1]). Cum vero interpolationis causa nulla compareat, putaverim alium Pisidae trimetrum a Suida laudari poetamque eadem verba paululum inflexa duobus locis usurpasse. Quam sententiam gemello exemplo comprobare licet: Hex. 457 καὶ πολλάκις τὸ τόξον ἐντείνας, πάλιν [2]) et H II 90 καὶ πολλάκις τὸ τόξον ἐντεῖναι θέλων.

Ac saepius omnino Pisides versiculos leviter immutatos repetit, quae observatio etiam iudicium de num. 3 (p. 110 supra) suggessit cf.

Hex. 121 (= 239)	βάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ
et 1657	στάσει „ „ „ „
570	ὦ πομφόλυξ σφύζουσα [3]) καὶ φυσωμένη
et Van. 225	ὡς „ „ „ „ , —
P II 24	ὡς εὖ κρατοῦσα σὺν Θεῷ μοναρχία
et 26	ἀλλὰ „ „ „ „
III 122	ποιῶν ἐρυθρὸν Περσικῶν ἐξ αἱμάτων
et fr. 21	βάψεις [4]) „ „ „ „

[1]) Suidam exscripsit Zonaras vol. I p. 412. — Ad βύειν accusativus τὰ ὦτα mente subintelligendus est aeque ac S 435 ὦ τῆς βυούσης μέχρι παντὸς ἀσπίδος, sicuti docet Psalm. LVII 5 θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως, ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς, eademque ratione apud Hesychium: βύων τὰ ὦτα· ἐπιφράττων equidem βύων· τὰ ὦτα ἐπιφράττων corrigo cf. βύει· καμμύει· φράσσει τὰ ὦτα.

[2]) Πάλιν trimetrum claudit praeterea P I 64. 166. 344, III 117. 205, Av. 54. 244. 329. 459. 482, H I 174, Hex. 46. 205. 218. 540. 641. 1264. 1286. 1396. 1397. 1694. 1708. 1745. 1752 (in Hercheri contextu). 1753. 1774. 1840, Van. 42. 85, S 4. 20. 106. 132. 197. 318. 346. 419. 483. 628. 631. 647, Suppl. I 39, II 1. 49. 62, III 65, IV 68, CIII 3.

[3]) Ad Van. Quercius ex V varietatem φυσῶσα καὶ σφύζουσα (pro σφύζουσα) enotavit; revera φυσῶσα cum glossa marginali: γρ. σφύζουσα habes, eodemque codicis p scri-
σφύζουσα
ptura φυσῶσα redit; σφύζουσα in M, φυσῶσα in LT occurrit. Quam ambiguitatem Hex. 570 dirimere videtur, unde φυσῶσα ex φυσωμένη inrepsisse puto, scilicet propter scribendi consuetudinem ceteroquin Pisidae satis familiarem cf. P I 9 καὶ μηδαμοῦ χωροῦσα, καὶ χωρουμένη, Suppl. IV 13 ψυχὴ πόθῳ τρώσασα καὶ τετρωμένη, 20 ἐν τῇ σχέσει κλέψαντες ἢ κεκλεμμένοι, Van.$_2$ 69 παιζόμενοι παίζοντες, — tum Suppl. II 79 Σκλάβον φονεύει καὶ πάλιν φονεύεται et An. p. 1697 B τί πλανᾶσθε, φησί, καὶ πλανᾶτε cll. Suppl. I 80 τυραννικῶς κρατοῦσα, μὴ κρατουμένη, — P II 222 κλέψαι θελήσας αὐτὸς ἀντεκλέπτετο, R 56 κλέψας τὸ πρῶτον μειζόνως ἀντεκλάπη.

[4]) Cf. Stud. p. 53.

Av. 49	μόλις μὲν οὖν ἔσβεστο τῆς τυραννίδος
et H II 5	ἤδη " " " " "
H II 224	ἔχει δὲ τιμὴν τὴν καλὴν ἀτιμίαν
et Van. 169	φέρει [1]) " " " " , —
H I 117	οὐκ ἠγνόει γὰρ δεινὸς ὢν λογογράφος
et Hex. 71	" ἠγνόεις " " " " , —
Hex. 1122	πείσθητε λοιπὸν τὴν ἀνάστασιν σέβειν
et 1212	πεισθῶσι [2]) " " " , —
115	παρακρατεῖ τὸ σφῖγμα τῶν κυλισμάτων
et 235	καὶ μὴ ῥαγῇ " " " " , —
Av. 132	καὶ τεκνοποιῶν τῷ Θεῷ καθ᾽ ἡμέραν
et fr. 133	" τεκνοποιεῖν " " " "
Van. 218	ἐκτείνεται δὲ καὶ πάλιν συστέλλεται
et S 321	" μὲν " " " ,
Av. 360	τὰς εἰσόδους κλείσασα ταῖς διεξόδοις
et Hex. 746	" " πλύνασα " "
H I 128	εἰ μὴ τὸ σὸν φρόνημα καὶ τὸ σὸν κράτος
et Hex. 1653	" " " " βούλημα " " " " , —
H I 78	καὶ νῦν προῆλθεν Ἡρακλῆς τῷ πράγματι
et R 106	οὕτω προῆλθες " " " , —
P II 328	μηδ᾽ αὖ σαλεύσας τοὺς πεπηγμένους ὅρους
et Hex. 351	" " παρελθεῖν " " " , —
R 40	λευκὴν φοροῦσα τὴν στολὴν τῆς καρδίας
et S 447	φορῶν [3]) δὲ λευκὴν " " " " , —
H I 208	ἐν τῇ τοσαύτῃ τοῦ δρόμου παρεκτάσει
et II 182	" γὰρ " " χρόνου " , —
P III 17	ὁ βάρβαρος δὲ καὶ γένει καὶ τῷ τρόπῳ
et fr. 157	" " " τῷ λόγῳ " " "

[1]) Ita ex MVTLp vulgarem scripturam φεύγει correxi, quam falso Morellus (fugitque famam ceu decentem infamiam) et Quercius (famam fugiet velut certam infamiam) interpretantur: immo vero pulchram infamiam tamquam gloriam fert πολλήν τε δόξαν τὴν ἀδοξίαν ἔχει (170) vir prudens: ἅπερ γὰρ ὕβρεις εἰσὶ τοῖς τιμωμένοις, | ἔπαινός ἐστι ταῦτα τοῖς ὑβρισμένοις.

[2]) Πεισθεῖσα—σέβει vulgo editur, sed genuinam memoriam VTpN servant; contra metri leges πεισθῶμεν—σέβειν B exhibet, nec melior codicis M est lectio: πεισθεὶς τὸ λοιπὸν—σέβειν.

[3]) Sic scripsi pro ποιῶν cf. R 41 λευκὴν δὲ καὶ σὺ νῦν φορεῖς τὴν καρδίαν, ubi MT optime πυρφύραν pro καρδίαν exhibent cf. H I 195 sqq. ὦ νῦν ἀληθῆ δεικνύων τὴν πορφύραν· | πορφύρεται γὰρ εἰς βαφὴν αἰωνίαν | ἱδρῶσι τοῖς σοῖς εὐσεβῶς ᾑμαγμένη· | μένει δὲ λευκή, καίπερ οὖσα πορφύρα· | καὶ τῇ νέᾳ στίλβουσα καλλιεργίᾳ, | ὅσον φορεῖται, μειζόνως λαμπρύνεται.

R 51	καὶ συγκεραννὺς τῷ γλυκεῖ τὴν πικρίαν
et Hex. 810	„ „ ἡδονῇ „ „ , —
S 257	τί μὴ μεθ' ἡμῶν δογματίζεις ἐν δύω
et 304	„ „ „ „ „ τὰς[1] „ , —
P II 316	ὃς πρὸς τοσαύτην ἦλθεν ἐκτροπήν, ὅτι
et III 20	καὶ „ „ „ αἰσχύνην, „ , —
Hex. 1393	ἄρρευστον ἡμῶν ἐξεγείρῃ τὴν φύσιν
et 1440	ἄφθαρτον „ ἐξεγείρει[2] „ „ , —
55 (= 1909)	ὡς ἐμεγαλύνθη τοῦ Θεοῦ τῶν[3] κτισμάτων
et 293 (= 739)	„ „ τῶν σοφῶν σου „ , —
[60	ἀλλ' ὦ σοφιστὰ Πρόκλε τῶν κάτω λόγων
et 77[4]	„ „ „ τῶν ξενοσπόρων „]
Hex. 1507	ἡ τῶν Χερουβὶμ ὀμματόπλουτος φύσις
et Suppl. XXXV 1	„ „ „ ὀπτικωτάτη „ , —
S 376	ἤδη δὲ λοιπὸν καὶ τὸ τοῦ Λόγου στόμα
et 649	„ „ „ „ „ πηγαῖον „ , —
Av. 61	καὶ τοῖς παρ' αὐτῶν[5] αἵμασιν πεφυρμένον
et H II 77	„ „ „ „ „ πεφυρμένος
Hex. 119	ἀλλ' ὥσπερ εἰς σύνδεσμον ἀντεσφιγμένον,
et 237	„ „ „ „ ἀντεσφιγμένος, —
P III 265	τὰ μὲν πρὸς ὕψος ἐκ βάθους ἀνέρχεται
et 269	„ „ „ „ „ „ ἀνήρχετο
P I 100	ἀλλ' ἐν παρεκβάσει[6] με τοῦ προκειμένου
et 166	„ „ „ „ „ σκοποῦ πάλιν
P III 44	ἐν τῇ δοκήσει τῆς μάχης ἐφαίνετο
et Hex. 280	„ „ „ „ „ ἡνωμένας

[1]) Utraque lectio recto stat talo cf. a) S 142 ὡς εἰ θέλοιμεν δογματίζειν ἐν δύω, b) δύω γὰρ αὐτὸς δογματίζει τὰς φύσεις, 646 φύσεις ὁ Θωμᾶς δογματίζει τὰς δύο cll. 43. 52. 105. 244.

[2]) Nec 1393 ἐξεγείρει (T) nec 1440 ἐξεγείρῃ (V_2p_2) in censum venit.

[3]) V. 55 τῶν σοφῶν σου editiones praebent, sed genuinam memoriam VpTB et Morelli codex offerunt; eodem enim modo 56 et 1910 secum plane conspirant.

[4]) Exemplum utpote a re nostra alienum saepsi; recte enim versu 77 plerique codices carent, qui tamen inter se mire discrepant. Nimirum v. 74—77 omittit B, 76—80 T, 74—76 post 80 Vp conlocant, 79. 78. 80 inter 50 et 51 N ponit. Mihi codicum Vp memoria genuina videtur. Omnino autem v. 77 expellendus est, quandoquidem ξενοσπόρων falsam sententiam invehit; terrenorum vero sermonum sophistes optime Proclus nuncupatur, ut qui sublimiores intelligere nequeat. Contrario nomine Justinus laudatur S 544 sq. φιλοσοφίας γὰρ οὗτος ἦν πρωτεργάτης, | οὐ τῆς κάτω τοσοῦτον, ἀλλὰ τῆς ἄνω.

[5]) De Av. 61 cf. Stud. p. 9 n. 5.

[6]) Παρεμβάσει altero loco Quercius, sed non V exhibet.

Hex. 61	ὁ[1]) πολλὰ βροντῶν ἐκ νεφῶν λοξοδρόμων
et Suppl. CVI 1	" " " " " ἐξουσίας
S 153	ὡς εὖ γέ σοι, κράτιστε, τῶν νοημάτων
et Suppl. II 15	" " " " " " σπουδασμάτων, —
[Hex. 116	εἰς τὴν κατ' εὐθὺ τῶν ἐλασμάτων τάσιν]
et 236	ἐν τῇ " " " " τάσει[2]), —]
Av. 195	ἀλλ' εἰς πολυσχεδεῖς[3]) τε καὶ πολυπλόκους
et S 698	καὶ τοὺς " " " πολυτρόπους, —
P III 156	οἱ γὰρ φθάσαντες τῆς ἀτολμίας χρόνοι
et 194	τῶν γὰρ φθασάντων " " χρόνων, —
S 315	καὶ πῶς ἀσυγχύτους τε καὶ μίαν λέγεις
et 322	οὕτως ἀσύγχυτόν " " " λέγων, —
Hex. 1645	τοὺς μαργαρίτας λευκοδέρμους[4]) ἐκτρέφει
et Van. 118	καὶ " " προςφέρει, —
P II 104	ὡς εἷς ἀφ' ὑμῶν πρὸς πόνους ὁπλίζομαι
et III 95	" " " ἡμῶν " μάχην ὁπλίζεται, —
Hex. 14	καὶ τὴν ὁμίχλην τῶν φρενῶν ὑποστρέφει[5])

[1]) Attamen Hex. 61 inter ὁ (Morellus et Hercher = pN) et ὦ (Quercius = VT) memoria fluctuat. Praestat tamen ὁ et hic et 62 sq. ὁ πτωχόκομπος τῶν νοημάτων σάλος, | ὁ (etiam V) πολλὰ τολμῶν εἰς ἀΐδιον (l. ἀείδιον) κτίσιν cf. R 64 sq. ἀλλ' ὦ σοφὸν γέννημα καὶ τέκνον γέρον, | ὁ σπαργανωθεὶς τῇ νοητῇ πορφύρᾳ, Hex. 883 sq. ἀλλ' ὦ παρὼν πόῤῥωθεν ἑδραίῳ τάχει, | ὁ πᾶσι γνωστὸς καὶ δυςεύρετος μένων, 1766 sq. ἀλλ' ὦ τοσούτων ἀρχιτέκτων θαυμάτων, ὁ τὸν σὸν υἱόν, τὸν συνάφραστον Λόγον | ἐκδούς, 1838 sq. ἀλλ' ὦ τοσούτων ἀρχιτέκτων θαυμάτων, | ὁ πρὸς τὸ σὸν βούλημα τὰς ἄνω πύλας | σφίγγων, Van. 34 sq. ἀλλ' ὦ τὸ θερμὸν τῶν ἐμῶν λόγων ἔαρ | ὁ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀντικείμενος σάλῳ, 231 sq. ἀλλ' ὦ διαυγὲς ὄμμα τῆς ἐκκλησίας, | ὁ πατρικὸς νοῦς, ἡ ταπεινὴ καρδία

[2]) Prior vero trimeter ex deteriore fonte (Vat. 121?) a Quercio adiectus est, qui falso ad V provocat; ego neque in V neque in TpN versum legi, repperi in Vindob. Theol. Gr. 242, qui 110—121 post 125 conlocat aeque ac N (110 inter 108 et 109, 111—121 post 125 praebet T). Ceterum v. 236 M εἰς τὴν — τάσιν offert (= p_2; ἐν τῇ — στάσει perperam p_1 cum V), sed de v. 116 nihil proferri potest, quia 1 — 142 infelici casu interciderunt.

[3]) Legendum videtur πολυσχιδεῖς, quemadmodum etiam P II 68 κρουνοὶ ῥέοντες τῷ πολυσχιδεῖ πόρῳ contra codicum MVp auctoritatem Quercii scripturam πολυσχεδεῖ tacite correxit Bekker, favente v. 69 εἰς ταὐτὸ συντρέχουσιν ἐκ τῶν σχισμάτων cf. insuper Van. 76 ὡς <ἐν recte adiecit Hilbergius 'Wiener Studien' vol. IX p. 216> λαβυρίνθῳ τῷ πολυσχιδεῖ βίῳ, ubi Morelli et Quercii memoriam confirmant ML, πολυσχεδεῖ VTp exhibent. Hilbergii vero supplementum iam Boissonade ad Nicephor. Chumn. (Anecd. Nov.) p. 65 e codice Parisino 1560 protraxerat, ubi calami lapsus vel operarum error adgnoscendus est, siquidem procul dubio Paris. 1630 (L) significatur, quocum T consentit. De constructione cf. Hex. 607 δεικνὺς δὲ σαυτὸν ἐν κατόπτρῳ τῇ κτίσει, ubi inscitus corrector in p ὡς pro ἐν proposuit.

[4]) Hex. 1645 Morellus et Quercius λευκοδέσμους praebent, sed recte Hercher codicem V (= TN) secutus est; λευκοδρόμους contra metri rationem MB suppeditant.

[5]) Sic lego cum VNB pro ἐπιστρέφει eodemque ὑποτρέφει in T ducit.

et 605 καὶ τὴν ὁμίχλην ἐκπλαγεὶς ὑποστρέφοι[1]), —
Hex. 1837 ἀνεῖλεν αὐτὸν ἀντὶ λόγχης τῷ ξύλῳ
et fr. 52 „ αὐτοὺς „ „ εἰς ὕδωρ, —
Hex. 1030 τίς τεκνοποιεῖν[2]) δεικνύει τὴν ἔγχελυν
et 1062 „ „ „ τοὺς κανθάρους. —

Quin etiam versus integri saepenumero a Pisida repetuntur, unde quadamtenus in lubrico versamur, Suidae fragmenta ad edita opera revocaturi cf.

P I 88 et Hex. 1647 εἰς πάντα καιρόν, οὐ γὰρ εἰς ἔαρ μόνον,
P I 121 et Suppl. III 82 ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἐκτυποῦντες καρδίαις,
Av. 354 et Hex. 812 σύμβουλος ἐχθρὸς καὶ κατήγορος φίλος,
H I 67 sq. et Suppl. IV 3 sq. τί γὰρ τὸ κοινὸν ὠφέλησε τοῦ βίου
κάπρος φονευθεὶς ἢ λέων πεπνιγμένος
H I 167 et Suppl. IV 117 οἱ ψυχαγωγοὶ μαργαρῖται τοῦ βίου,
H II 72 et S 35 χειμῶνας ἡμῖν[3]) ἐξανέστησεν μάχης,
[R 27 et fr. 1 Πλάτων σιωπᾷ καὶ λαλεῖ σκυτεργάτης][4]),

[1]) Sive ὑποστρέφῃ cf. Stud. p. 123 n. 3.

[2]) Τεκνοποιοὺς 1062 legitur, sed infinitivum utroque loco M offert; 1062 τεκνοποιεῖν T exhibet, τεκνοποιὸν 1030 cum VpN. Equidem ex M verbum (cf. Av. 132, Hex. 41, Suppl. IV 59, fr. 133) reponere malo, praesertim cum adiectivi usus (cf. P I 206 τεκνοποιῶν ὀργάνων et Hex. 1347 τεκνοποιῶν σπερμάτων) scrupulos quosdam moveat; accedit quod infinitivi structura utpote rarior ad contextum mutandum facile inducere poterat cf. tamen Hex. 186 sq. (δεικνύντες) διαιρετῶς μὲν τὰς ὑποστάσεις σέβειν, | ἡνωμένως δὲ προςκυνεῖν τὴν οὐσίαν, S 473 τὸ τῶν τριῶν φῶς δεικνύεις πεπονθέναι, 712 ἔδειξας αὐτῇ φῶς θεωρεῖν ἐν ζόφῳ, tum Suppl. III 78 sq., ubi codicis M memoria ita corrigenda est: δείξ κυβερνᾶν (κύβερνον M) καὶ τὰ νῦν ἐκ τῆς ζάλης | πρὸς τὴν γαλήνην, ἣν ἔχεις, τὰ πράγματα. — Falsissime autem Hex. 1062 δείκνυσι pro δεικνύει suppeditat p, siquidem Pisides semper δεικνύει pro cretico, δείκνυσιν(ν) pro palimbacchio habet cf. a) R 96, Hex. 308. 566. 1234, S 718, Suppl. II 4, XXXVIII 1, XLVII 4, LXVIII 2, tum Av. 213 (pro δεικνύειν ex Hilbergii emendatione 'Wiener Studien' vol. IX p. 214) et Hex. 1129 (καὶ τοῦ Γαληνοῦ δείκνυται σοφωτέρα, ubi δεικνύει σοφωτέρους optime MVpT praebent); — b) P I 229, Hex. 489. 776. 1048. 1213. 1355, S 638, Suppl. II 18, IV 45, XXII 2, XLV 3, LIV 2.

[3]) Priore loco ὑμῖν legitur, at cf. v. 99 (τὰ ξίφη) κοιναῖς καθ' ἡμῶν προςβολαῖς τεθηγμένα.

[4]) Fr. 1 procul dubio ex carmine de Resurrectione inter Pisidae poematia (M f. 45v, V f. 55v, p f. 59r, Bodlei. Thomae Roe 18 f. 460; cf. Stud. p. 52) propter colorem proverbialem transiit. Simili ratione Pisides lusit Hex. 80 σιγῶσι Πρόκλοι καὶ λαλοῦσιν ἀγρόται, ubi coniecturam ἐργάται inde commendaveris, qnod Pauli Epist. ad Rom. I 20 poeta in sequentibus (81 sqq.) ante oculos habuit; in universum tamen de apostolis agitur, qui apte ἀγρόται adpellantur cf. R 28 sq. (post versiculum modo tractatum) νοσεῖ Γαληνός, ἐκφοβεῖ δὲ τὰς νόσους | ὁ Πέτρος ἡμῶν, τὰς σαγήνας ὁ πλέκων. Nihil huc facit Gregor. Turic. hist. Franc. praef. 1 (Otto, die Sprichwörter und sprichwörtlichen Redensarten der Römer p. 300) quod a nostris fari plerumque miratus sum, quia **philosophantem rhetorem intellegunt pauci, loquentem rusticum multi**, nec recte

Hex. 55 sq. et 1909 sq. ὡς ἐμεγαλύνθη τοῦ Θεοῦ τῶν κτισμάτων [1])
ἡ δημιουργὸς καὶ σοφὴ παντουργία,
120 sq. et 238 sq. τοῖς ἀντελιγμοῖς συγκρατῆται τοῦ τάχους [2])
βάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ,
293 et 739 ὡς ἐμεγαλύνθη τῶν σοφῶν σου κτισμάτων,
[323—325 et 1636—1638 μήπως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης
καὶ θλῖψιν ἕξει τῇ δέσει τοῦ σφίγματος,
κἀντεῦθεν ἰκμὰς τῆς ὀπώρας ἐκπέσῃ] [3]),
[893 et 1659 ὕλην ἄϋλον μυστικῶς ἀπειργάσω] [4]),
[1087 sq. et 1136 sq. τίς ἀσπόρῳ τοὺς γῦπας ἐξάγει τόκῳ
φυλῆς παρ' αὐτοῖς οὐχ ὑπούσης ἄῤῥενος;] [5]),
1766 et 1838 ἀλλ' ὦ τοσούτων ἀρχιτέκτων [6]) θαυμάτων,
Van. 3 et S 289 εἰ καὶ λέλεκται τοῖς θεόπταις Πατράσι,
[Van. 145 et 173 ἡ γὰρ παρ' ἄλλοις ὠνομασμένη Τύχη] [7]),
S 691 et Suppl. IV 49 ἀλλ' ὦ διαυγὲς ὄμμα τῆς οἰκουμένης [8]). —

---

ad proverbium (Paroemiogr. Gr. vol. I p. 4 sq.) ἀγροίκου μὴ καταφρόνει ῥήτορος provocavit Quercius.

[1]) De v. 55 cf. p. 131 n. 3 supra.

[2]) Cf. Stud. p. 123 et 125.

[3]) At cf. p. 124 n. 4 supra.

[4]) Sed v. 1659 perperam ex V inseruit Quercius; Morelli et Hercheri contextum MTN comprobant; p in censum non venit, quoniam inter 1638 et 1669 unum folium periit, dubitari vero nequit, quin codicis V interpolationem rettulerit.

[5]) Versus de mira vulturis generatione (1136—1153) ineptum locum in particula (1123—1164) habent, qua animalia praesaga commemorantur, scilicet cornix (1124 sq.), mergus (1126 sq.), ibis (1128—1135), echinus terrestris (1154—1160) et marinus (1161—1164). Recte igitur 1136—1153 omittunt VpB, nec probanda est Hercheri ratio, qui versibus 1088—1090 uncos adiecit, ubi de cantharorum partu similia quaedam praemittuntur (1062—1086). Ceter m tota quaestio alibi adcuratius tractanda erit.

[6]) Altero tamen loco ἀρχιτέκτον (sic) in MVT legitur; melior codicis p est ratio, qui utrobique ἀρχίτεκτον praebet. Per se neque nominativus neque vocativus offendit cf. a) P I 221, II 49, III 220, H I 175, Hex. 2. 1084, Suppl. XX 1; b) P I 35, II 263, III 385, H I 101. 120, Hex. 39. 60. 62. (77). 160. 597. 1881, S 692, Suppl. II 39. 43, III 72, XXXVIII 3, C 1, An. p. 1701 B. 1717 B. 1724 A.

[7]) Optime tamen v. 145 omittunt VTLp cf. etiam ad Append. Gnom. n. 37.

[8]) Adde Suppl. II 45 sq. et IV 150 sq. πᾶσα χώρα καὶ πόλις, | καὶ πᾶς ὁ κόσμος· Alias iterationes Hexaëmeri codices nonnumquam prave suppeditant: 1275 post 1277 B repetit, 1377 post 1378 T, 1640 sq. post 1643 N, sed inter 1639 et 1642 supplevit manus recens. Eadem inter 1686 et 1687 in ima pagina 1701—1710 adscripsit, attamen repetitio illa etiam in MT occurrit. Ceterum singulae lectiones hic illic leviter variantur. Ex Hex. 1515 (εἶναι δὲ πάντα πρός τι χρήσιμον τέλος) interpolatus est trimeter ἀλλ' εἰσὶ πάντα πρός τι χρήσιμον τέλος, qui in T post 1617 extat, inficeta vero interpolatio, quam manus novicia inter 1854 et 1855 in N procreavit: ὄξυνον αὐτῷ τὰ στίφη πρὸς βαρβάρους, | ὅτε πρὸς ἡμᾶς βαρβαροῦνται τὰ στίφη, ex 1863 sq. fluxit: ὄξυνον αὐτοῖς τὰ ξίφη

32) vol. II 2 p. 133, 15 sqq. παροψωνοῦσι· λάθρα ὀψωνοῦσι. Καὶ Πισίδης (fr. 136 sq.):

εἰ μὴ κακουργεῖς καὶ παροψωνεῖν θέλεις
ἐκ τῶν ἐχόντων τὰς δυσώδεις ἀντλίας.

= S 620 sq., ubi minus recte κακουργεῖν extat cf. H I 27 sqq. Ξέρξῃ τε τῷ πρὶν ἀντερίζει καὶ θέλει | πῇ μὲν πετρῶσαι τὸν βυθὸν τοῖς λειψάνοις, | πῇ δ' αὖ γε τὴν γῆν κυματῶσαι τοῖς λύθροις· | γιγαντιᾷ δὲ καὶ τυραννῆσαι θέλει et Hex. 1022 ὅτε σφαδάζει καὶ προπηδῆσαι θέλει cll. Hex. 396 sq. τῇ πλησμονῇ δὲ τῆς μέθης ταράττεται | ῥῆξαί τε τὰς κλεῖς καὶ διαδρᾶσαι[1]) θέλει, 762 sq. ἐφίεται μὲν τῆς ἁπάντων αἰτίας, | καὶ τὴν ἐκείνης γνῶσιν ἀθρῆσαι θέλει, S 253 sq. ἰλιγγιᾷν δέον σε, πῶς[2]) ἀναδρόμους | ἴλιγγας ὥσπερ τῷ πεφυρμένῳ σάλῳ | εἰς τὴν σεαυτοῦ συστροφὴν ἀναστρέφεις[3]) | καὶ <πῶς> καθ' αὑτοῦ[4]) μᾶλλον

πρὸς βαρβάρους, | ὅτε πρὸς ἡμᾶς βαρβαροῦνται τὰ ξίφη, ubi βαρβαροῦνται τῷ ξίφει prave (cf. P II 112 et Av. 332) N exhibet.

[1]) Διαδρᾶναι non 'ex Morelli codice', sed ex Morelli coniectura Hercher recepit, contra Pisidae, ut puto, mentem ac iudicium. Sane διαδρὰς Hex. 982 extat, sed eodem modo διαδρᾶσαι codicum memoria adgnoscit Av. 358, cui formae (cf. Lobeckius ad Phrynich. p. 737 sq.) adsimulari potest fluctuatio inter ὀλισθήσαντα (P II 353 et Van.$_2$ 87), ὀλισθήσασα (H II 124), ὀλισθήσωσιν (Hex. 1170), ἐξολίσθησῃ (Hex. 317) et διώλισθεν (An. p. 1709 D), nec minus vicissitudo inter εἰςῆξεν (Suppl. LVI 1), κατάξῃ (Hex. 850 ex emendatione, quam pro κατάξει T suggerit), προςῆξεν (Suppl. CVII 11), προςάξαι (Av. 13, H II 221), συνάξας (Av. 11) et ἐπαγαγὼν (An p. 1701 C. 1709 C), ἐπανήγαγε (p. 1713 C), προςηγάγου (Av. 383), συνήγαγεν (fragm. ap. Theoph. I p. 327, 2: Stud. p. 34), συναγαγὼν (P III 378); cf. insuper συνεκλείψαντα Van $_2$ 87, nec tamen ἐκλείψαντα Hex. 67 (Querc.), siquidem editionis principis et codicum scriptura ἐκθλίψαντα reponenda est, in ἐνθλίψαντα ex B mutata ab Herchero, quemadmodum in nota marginali iam pridem Morellus adscripsit. Adde Append. Gnom. n. 16.

[2]) Male Quercius post σε punctum ponit et vocula πῶς interrogationem rectam inchoat cf. Hex. 418 sqq. καὶ γίνομαι νῦν τῶν φρενῶν ἐν ἐκστάσει, | πῶς ὁ κριτὴς δίκαια θεσπίζων ὅλοις | προςωποληπτεῖ καὶ φιλανθρώπῳ σχέσει, | ἄλλου σφαλέντος, ἄλλον ἕλκει πρὸς δίκην, | καὶ πῶς κτλ., 1136 ἀμηχανοῦσα, πῶς ἀνοίξει τὴν θύραν. Simile mendum S 517 sqq. τέως μὲν οὖν Κύριλλον, ὡς λέγεις, σέβων | γνῶθι πρὸς αὐτόν· πῶς ἐναντίως ἔχεις (pro γνῶθι, πρὸς αὐτὸν πῶς κτλ.) ante hos novem annos ad Suppl. II 64 ('Wiener Studien' vol. XIII p. 32) sustuleram; sed versus 519 αὐτοῦ τε πρῶτον ἐμφανῶς κατηγορεῖς ita subsequitur, ut τε ad γνῶθι, non ad ἔχεις pertineat; legendum enim: αὑτοῦ τε πρῶτον ἐμφανῶς κατηγόρει, ubi αὑτοῦ ipse correxi (cf. n. 4), κατηγόρει ex V reposui.

[3]) Vel propter dativum τῷ πεφυρμένῳ σάλῳ coniectura ἀντιστρέφεις necessaria videtur (cf. S 134 sq. σάλῳ δὲ συμπίπτουσιν ἀντεστραμμένοι | πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἀντικλώμενοι ζάλην), praesertim cum simillimus versus Av. 350 recurrat: εἰς τὴν κατ' αὑτοῦ συμφορὰν ἀντιστρέφει.

[4]) Καὶ καθ' ἑαυτοῦ V offert, nec tamen metrum Hilbergii coniectura καὶ κατὰ σεαυτοῦ ('Wiener Studien' vol. IX p. 217) sanatur. Forma αὑτοῦ pro σαυτοῦ (cf. σαυτῇ

ἀστρολογεῖν θέλεις | στιγμάς τε μετρεῖν καὶ ῥοπῶν ἀμετρίας, 439 sqq. καὶ συμμαχεῖς Ἕλλησι καὶ λεληθότως | πρὸς τοὺς ἀπ' ἀρχῆς[1]) ἐμπαθεῖς σου προστάτας | τὸ δυσσεβὲς σὺ δόγμα ῥιζῶσαι θέλεις[2]), unde etiam S 269 πῶς μοι συναινεῖν καὶ κατηγορεῖν θέλεις reponendum videtur: συναινεῖς, nisi obstat 248 ἢ καὶ πάλιν λύειν τε καὶ σφίγγειν θέλεις. — Versu 622 inter ἐχόντων (Suid.) et χεόντων (S) lectio fluctuat, attamen Quercius veram codicis V imaginem proponere neglexit, ubi
χεό
ἐχόντων comparet, Lexicographus autem sibi constat n. 33) vol. I 1 p. 493, 10 sqq. (s. v. ἀντλία) λέγεται γὰρ ἀντλία καὶ ἡ τοῦ πλοίου ἐκροή. Καὶ Πισίδης (fr. 59):

ἐκ τῶν ἐχόντων τὰς δυσώδεις ἀντλίας.

34) vol. I 2 p. 124, 8 sqq. ἐκβιαστής (om. Qu.):

ἄμφω γάρ εἰσιν ἐκβιασταὶ τῆς δίκης·
νύττουσιν ἡμᾶς πρὸς τὸ τῆς δίκης πέρας·

περὶ Γρηγορίου καὶ Βασιλείου φησίν = S 652 sq., ubi ὄντες pro εἰσιν occurrit, tum ἐκβιβασταὶ pro ἐκβιασταί. Equidem εἰσιν Suidae tribuere non vereor de verborum continuatione satis securo, ἐκβιασταὶ ad poetae exemplar refero, cum ἐκβιαστὴς et ἐκβιβαστὴς promiscue de exactore usurpentur cf. Schleusner Lexicon in Vet. Testam. vol. I p. 699. Nihil igitur vocis ἐκβιάζειν usus iuvat, quae quidem saepius apud Pisidam notionem 'cogendi' (act. Hex. 721 et 916, med. Hex. 41 et Suppl. XLIII 2, pass. H I 43 et S 287 cf. βιάζομαι pass. Av. 168, S 604,

Suppl. LXIII 4, σαυτὸν P II 18, H II 109, Hex. 607. 633, S 266. 303. 467. 605, Suppl. III 88) sive σεαυτοῦ (cf. σεαυτοῦ H II 88. 119, S 252, σεαυτῷ H II 140, σεαυτὸν P I 155, H I 179, S 4. 525. 644, Suppl. I 101, IV 89. 100) usurpata nihil offendit cf. P III 334 sq. εἴπως ἑαυτὸν ἀντίλυτρον εἰσάγων | ἐλευθερώσεις, Hex. 1486 οὕτως ἑαυτὸν ταῖς ἐνεργείαις ἔθου, An. p. 1721 A τοῖς βασιλέως ἢ τοῖς ἑαυτοῦ πείθῃ προστάγμασιν. Qui loci sane ita comparati sunt, ut formae σεαυτὸν et σεαυτοῦ facillime restitui possint, quemadmodum reapse Hex. 1486 οὕτω σεαυτὸν MT praebent, sed nostram rationem alia quaedam exempla comprobant, quibus eadem medicina admovenda est: P II 168 οὐχ ὥσπερ ἄλλος μυθικὸς τὰ θηρία | πρὸς αὑτὸν εἷλκες, ubi αὑτὸν distincte habet V, — S 308 ἀλλὰ πρὸς αὑτὸν (αὐτὸν V) στασιάζειν ἀσκόπως, ubi Hilbergii lectio (ib. p. 219) ἀλλὰ στασιάζειν πρὸς σεαυτὸν ἀσκόπως nihil iuvat, cum sententiarum nexus versum: ἀλλὰ πρὸς αὑτὸν <συ>στασιάζεις (sive καὶ στασιάζεις) ἀσκόπως flagitet, — 519 αὑτοῦ τε πρῶτον ἐμφανῶς κατηγόρει (n. 2), ubi αὑτοῦ procul dubio Pisidae manum reddit.

[1]) Ἀπαρχῆς ex V Quercius, quam scripturam correxi ad Suppl. II 60 ('Wiener Studien' vol. XIII p. 31).

[2]) Aliter Suppl. IV 136 φεύγεις τὸ πλάσμα καὶ χρονίζειν οὐ θέλεις.

An. p. 1704 B et 1705 B) sive 'vim inferendi' (med. P II 97 cf. βιάζομαι med. Hex. 430, Suppl. III 30, IV 63) ostendit.

Denique duo fragmenta apud Suidam adservata in Supplementis prodeunt, quae olim ex M edidi:

35) vol. I 1 p. 1471, 13 sqq. δυνάμεις· γεωμετρικαὶ πέντε. Πισίδης (fr. 74 sqq.):

τὰς πέντε δυνάμεις Ἀρχιμήδους εἰς μίαν
συνάψας ὅλην εἰς τὸ κινῆσαι μόλις
τῶν δυστραχήλων ἐξ ὀχῶν τὰ φορτία.

= Suppl. I 11—13, ubi metro laboranti succurrit memoria ὅλην συνάψας, sententiae vero scriptura ἐξοχῶν, quae etiam in Suida tradita Toupio praeeunte apud Bernhardyum in ἐξ ὀχῶν abiit. De Alypii maxillis prominentibus agitur, quarum pondus (δύσφορτον βάρος 9) iocose poeta ita pinxit, quasi omnes Archimedis potentias ad onera illa movenda in unam coniungere coactus esset. Iam vides, quantopere in lubrico versemur, si fragmenta ex continuo sermone divulsa in iudicium vocentur. Ita enim proverbialis locutionis vim explicabat Hadrianus Junius in coniecturas ὁλκὴν (pro ὅλην cf. 'Wiener Studien' vol. XIII p. 18) et μόλοις (pro μόλις cf. P I 219 ἕως κατισχύσαντες εἵλκυσαν μόλις) delapsus (Adag. Centur. I 65 ad calcem 'Adagiorum Erasmi Roterodami' — Lutetiae 1589 — p. 1021): 'Archimedem geometricas omnes facultates (quae numero quinque censentur) in unum tractoriae machinae corpus coniunxisse, qua immensi ponderis moles libraret versaretque', Morellus lectione Ἀρχιμήδης recepta vertit (p. 80 ed. princ.): 'cum quinque vires Archimedes unicam in machinam (ὁλκὴν) conferret, ut sic ponderis immanis onera de loco vix truderet', Toupium (Emend. in Suid. et Hesych. vol. I p. 146) secutus hanc sententiam extricavit Bernhardyus: 'cum Archimedis quinque facultates in unam vim conflasset, ut onera tandem e plaustris, quae cervices degravant, levaret', denique Quercius agi putans 'de Heraclio et de machinis ab eo ad expugnandam Darartasim regiam urbem, in qua Chosroes residebat, constructis' hunc sensum eliciendum esse sibi persuasit: 'cum Heraclius quinque Archimedis facultates in unum contraxisset, ut, quae vix flecti et moveri poterant, machinarum pondere truderentur'.

Qua occasione uti lubet ad alterum de Archimede testimonium excutiendum, quod apud Tzetzam Chil. III 39 sqq. (hist. 65) occurrit:

Χοσρόης ἄναξ ἦν Περσῶν ἐν χρόνοις Ἡρακλείου
τοῖς ἀνακτόροις τοῖς αὐτοῦ τοῖς περὶ τὴν Περσίδα

ἐν τοῖς ὀρόφοις οὐρανὸν ἔχων τεχνιτευθέντα,
ἐξ οὗ βρονταὶ καὶ κεραυνοὶ μηχανητοὶ καὶ ὄμβροι
ἑστιωμένων πρέσβεων ἐῤῥήγνυντο πρὸς θάμβος.
Ἑπτὰ δὲ χρόνοις πολεμῶν Ἡράκλειος τοῖς Πέρσαις,
σκάπτων Περσίδα σύμπασαν καὶ πυρπολῶν καὶ καίων,
καὶ τὸν πυρφόρον οὐρανὸν κατέκαυσεν ἐκεῖνον
σὺν τοῖς Χοσρόου σύμπασιν οἷς εἶπον ἀνακτόροις,
καὶ πῦρ Περσῶν κατέσβεσεν, ὅπερ εἰς σέβας εἶχον,
ἐκ κεραυνοῦ μὲν ἀναφθὲν ὑπὸ Περσέως πάλαι,
λυχνοκαΐας δὲ πυρσοῖς τοῖς ἀειδιαδόχοις
καὶ συνεχέσι δὲ πυραῖς, μεγάλαις, λαβροτάταις,
ἐπιμελῶς τηρούμενον μέχρι τοῦ τότε χρόνου,
ὑφ' Ἡρακλείου δὲ σβεσθέν, μέγα πένθος Περσίδι.
Οἱ χρονικοὶ ταῦτά φασι καὶ σὺν αὐτοῖς Π ι σ ί δ η ς.
Ἐμνήσθην δέ που καὶ αὐτὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐκείνου,
ἰάμβους γράψας εἰς ναόν, ὧν τοὺς πολλοὺς ἐάσω,
τοὺς δὲ ἐντεῦθεν λέξαιμι κλέμμα σοι γεγονέναι·
'καὶ τί πρὸς αὐτὸν οὐρανὸν τοῦ Χοσρόου
μηχανοτευχεῖς ἐξεπομβρῶν τὰς δρόσους,
γέρον Συρακούσιε νῦν γεωμέτρα,
ὁ γῆν ἀνασπῶν μηχανῇ τῇ τρισπάστῳ,
βοῶν, ὅπα βῶ καὶ σαλεύσω τὴν χθόνα;
Ἔα παρασπᾶν τοὺς ἀσαλεύτους ὅρους,
ἡττῶ γυναικὸς μηχαναῖς εὐμηχάνοις.

Nimirum fuerunt viri docti (cf. e. gr. Petavius ad Nicephor. p. 112 Bonn.), qui falsa varietate ἐμνήσθη (55) freti Pisidae trimetros v. 58 sqq. proferri sibi persuaderent; quam sententiam vel vitiosa mensura μηχᾱνοτευχεῖς 59, Συρακούσῐε 60, τρισπᾱ́στῳ 61, ἀσᾱλεύτους 64 ad inritum redigit. Tzetzae vero fetum vel Chil. II 103 sqq. prodit, unde auctorem sibimet ipsi (scil. l. μοι pro σοι v. 57) furtum fecisse cognoscimus [1]). Nec Pisidae opus deperditum v. 54 respici videtur, quamquam pyrea Persarum combusta strictim adtinguntur H I 23 sqq. et II 214 sqq. [2]). Molli enim brachio ibidem rem tractatam esse Theophanis me-

[1]) De v. 64 ἡττῶ — εὐμηχάνοις cf. Chil. XII 981 sqq.

[2]) Heracliadem Tzetzae non ignotam fuisse Scholia in Hermogenem (Crameri Anecd. Oxon. vol. IV p. 38) comprobant, ubi H I 67 sq. respicitur. Vix enim de Suppl. IV 3 sq. (cf. p. 133 supra) cogitari potest, quandoquidem aditus ad carmina minora aetate Byzantina paene interclusus erat. — Hex. 233 sq. Tzetzes in Scholiis Lycophroneis (ad v. 1647) vol. II p. 1048 (Mueller) excitat cf. Stud. p. 123. — Ex codice Ottoboniano 342 (chart. in 4°, s. XIV) f. 186^r haec glossa marginalis (ad Hex. 40) promi potest:

moria p. 308, 6 sqq. (Stud. p. 68) ostendit, quae autem Π et Cedrenus (ibid.) suppeditant ad Chronographorum, qui Tzetzae (v. 54) obversati sunt, communem traditionem redeunt, quae ex Nicephoro p. 16, 18 sqq. (Boor) fluxit: εἰς τὴν Περσικὴν εἰςβαλὼν τάς τε πόλεις καθῄρει καὶ τὰ πυρεῖα διέστρεφεν· ἐφ' ἑνὸς δὲ τούτων εὕρηται, ὡς Χοσρόης ἑαυτὸν θεοποιήσας ἐν τῇ τούτου στέγῃ ἑαυτὸν καθήμενον ὡς ἐν οὐρανῷ ἀνεστήλωσεν, ἀστραπὰς καὶ ἥλιον καὶ σελήνην συγκατασκευάσας, ἀγγέλους περιεστῶτας αὐτῷ, καὶ βροντὴν διὰ μηχανῆς ποιεῖν καὶ ὕειν, ὁπότ' ἂν θελήσειεν· τοῦτο τὸ βδέλυγμα θεασάμενος Ἡράκλειος εἰς γῆν κατέρριψε καὶ ὡς κονιορτὸν διέλυσε cf. enim

Georgius Monachus p. 568 sq. Mur. (Patr. Gr. vol. CX p. 832 CD):

Ἡράκλειος δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Περσίδα εἰςβαλὼν τάς τε πόλεις καθῄρει, τὰ πυρεῖα δὲ (καὶ τὰ πυρεῖα Vind.) διέστρεφεν, ἐφ' ὧν εὑρέθη Χοσρόου τὸ μυσαρὸν ἐκτύπωμα, ἐν τῇ τοῦ οἴκου στέγῃ ὥςπερ ἐν οὐρανῷ καθήμενον· (ἑαυτὸν γὰρ ὁ ἄθεος ἀποθεώσας οὕτως ἀνεστήλωσεν)· ἐν ᾧ ἄστρα καὶ ἥλιον καὶ σελήνην κατασκευάσας, ἀγγέλους (τε addit Vind.) περιεστῶτας αὐτῷ σκηπτούχους, καὶ βροντὴν διὰ μηχανῆς γίνεσθαι καὶ βρέχειν, ὁπότε θελήσειεν (ὁπόταν ἐθελήσειεν Vind.) ἐτεχνάσατο. Ὅπερ βδέλυγμα θεασάμενος ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος εἰς γῆν

Leo Grammaticus p. 151, 21 sqq. (et Theod. Melit. p. 105):

Ἡράκλειος δὲ τάς τε πόλεις Περσίδος καθῄρει καὶ τὰ πυρεῖα διέστρεφεν, ἐφ' ὧν εὑρέθη Χοσρόου τὸ μυσαρὸν ἐκτύπωμα, ὥςπερ ἐν οὐρανῷ ἐν τῇ τοῦ οἴκου στέγῃ καθήμενον, ἐν ᾧ (καὶ addit Theod.) ἄστρα καὶ ἥλιον καὶ σελήνην κατεσκεύασεν καὶ ἀγγέλους περιεστῶτας αὐτῷ, καὶ βροντὴν διὰ μηχανῆς γίνεσθαι καὶ βρέχειν, ὅταν θελήσειεν (θελήσειαν minus recte Leo). Ὅπερ (ἅπερ Leo) ὁ βασιλεὺς εἰς γῆν καταστρέψας (καὶ apud Theod. additum recte expunxit Tafelius) κονιορτὸν ἀπετέλεσε

Ps.-Pisides ineditus f. 408[v] sq.:

Ἡράκλειος δὲ βασιλεὺς οὖν τὰς πόλεις Περσίδος καθῄρει (καθαίρει cod.) καὶ τὰ πυρεῖα (πυρία cod.) διέστρεφεν, ἐφ' ὧν εὑρέθη Χοσρόου τὸ μυσαρὸν (μισαρὸν cod.) ἐκτύπωμα (in mg. cod. θεοποιηθεὶς οὖν Χοσρόης) ὥςπερ ἐν οὐρανῷ ἐν τῇ τοῦ οἴκου στέγῃ καθήμενον· (ἑαυτὸν γὰρ ὁ ἄθεος ἀποθεώσας οὕτως ἀνεστήλωσεν)· ἐν ᾧ ἄστρα καὶ ἥλιον καὶ σελήνην κατεσκεύασε καὶ ἀγγέλους περιεστῶτας αὐτῷ σκηπτούχους, καὶ βροντὴν διὰ μηχανῆς γίνεσθαι καὶ βρέχειν (βρέχων cod.), ὅταν θελήσειεν, ἐτεχνάσατο (f. 409[r]). Ὅπερ ὁ βασιλεὺς εἰς γῆν κατέστρεψε <ad-

Τζέτζου· μηδέν τι μηδεὶς ἐνθαδὶ παραξέσει· | χρῆται γὰρ οὗτος καὶ ποσὶ τρισυλλάβοις. — In collectaneis codicis Parisini Suppl. Gr. 249 (chart. in 16°, s. XVI) f. 232[r] sqq. complures Pisidae locutiones, maximam partem ex mythologia petitas, cum quibusdam Chiliadum locis componi obiter moneo.

(αὐτὸ adiungit Vind.) κατέστρεψε καὶ εἰς κόνιν (ὡς κονιορτὸν Vind.) διέλυσε.		de καὶ, nisi καταστρέψας praestat> κονιορτὸν ἀπετέλεσεν [1]).

36) vol. II 2 p. 1509, 15 sqq. (ad φθόνος)· καὶ ἴαμβοι·

τὸ δευτερεῦον τοῦ φθόνου γράμμα ξέσας
εὕροις ἐν αὐτῷ τὸν φόνον γεγραμμένον.

= Suppl. XXVIII, ubi pro γεγραμμένον recte τεθηγμένον (τεθιγμένον codd. sive LM) extat, quae lectio ex eadem imagine fluxit ac locutiones θήγειν βέλη (Hex. 783), ξίφος (Av. 332, H II 99), ξυρὸν (Hex. 1018), ὅπλα (R 121) [2]), tum commodissime versus tertius subiungitur: φόνος γάρ ἐστιν ὁ φθόνος τῶν βασκάνων. — Apud Suidam olim e deterioribus fontibus v. 1 ξέσας γράμμα ferebatur, quae memoria et libris AV et metri legibus refellitur, neque grammatica ratio codicis B traditionem ἂν pro ἐν (v. 2) commendat, cum saepius Pisides opativum usurpet, ubi praeterea ἂν expectes. — Sententiam ipse poeta inlustrat R 61 sq. οὐκ ἂν γὰρ ἦρξε τοῦ Θεοκτόνου φθόνου, | εἴπερ διέγνω τοῦ φόνου τὴν αἰτίαν [3]), ac plane similiter ludunt Casia apud Krumbacherum, Sitzungsber. d. phil. u. hist. Cl. d. bayr. Akad. 1897 p. 358 v. 40 sqq. ἔξελε πᾶς τις τοῦ φθόνου τὸ στοιχεῖον· | τὸν φόνον [4]) φημί· καὶ φέρει τοῦτον φθόνος· | πολλοῖς γὰρ συμβέβηκεν ἐκ φθόνου φόνος et Constantinus Manasses ab E. Millero editus (Annuaire de l' association pour l' encouragement des études grecs vol. IX - 1875 - p. 38) 158 sq. καὶ γὰρ δεκάκις πέφυκε χείρων ὁ

---

[1]) Brevius Zonaras XIV 16 (Patr. Gr. vol. CXXXIV p. 1281 B) Ἡράκλειος δὲ καὶ εἰς τὴν ἐνδοτέρω Περσίδα εἰςέβαλε καὶ τάς τε πόλεις καθῄρει καὶ τὰ τεμένη τοῦ πυρὸς αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ τιμωμένῳ παρ' αὐτοῖς συνδιέφθειρε et Lascaris f. 170r ὁ δὲ βασιλεὺς εἰςβαλὼν ἐν Περσίδι κατέστρεφε πάντα καὶ ἠφάνιζε, μαθὼν τοὺς πρεσβευτὰς τεθνάναι, καὶ ἀνδριάντα τοῦ Χοσρόου (Χοσρόη cod.) κατέῤῥιψε.

[2]) Metaphorae exempla suppetunt praeterea Hex. 1071 τῷ Πορφυρίῳ <γὰρ> γλῶσσα μὲν τεθηγμένη (quo loco Hilbergii supplementum γὰρ 'Wiener Studien' vol. VIII p. 302 recte offerunt Vp, δὲ minus recte M praebet; sed τῷ prave om. V, superscripsit p), — Av. 345 γνώμας ἐνόπλους καὶ τεθηγμένους λόγους, — P II 265 θήγων δὲ τὸν νοῦν. Attamen R 52 πολλοὺς δὲ νεκροὺς τῇ φθορᾷ τεθηγμένους rectissime omnes codices in scriptura τετηγμένους consentiunt, quam tacite mutavit Quercius cf. Hex. 1303 sqq. σχεδὸν δὲ παντὸς τοῦ κατ' αὐτὸν σαρκίου | σαπένπος ἢ ῥυέντος ἢ τετηγμένου | χρόνου καλοῦντος ἐκ φθορᾶς ὑποστρέφει.

[3]) Pro φθόνου—φόνου falso βίου — φόβου M exhibet, nec melius φθόνου—φθόνου p, φόνου—φόνου T. Epitheton Θεοκτόνου inlustrat Philes vol. II p. 72 (n. XXIX) v. 21 τοῦτον (scil. τὸν φθόνον) φυγεῖν σπεύσωμεν ὡς Χριστοκτόνον.

[4]) Sic scripsi pro θάνατον, quam scripturam amplexus editor τὸν expungebat.

φθόνος φόνου [1]) | ὡς λέγουσι τὰ γράμματα, μόνης μιᾶς λειπούσης Cuius dicti originem ex Pauli Apostoli locutione repetit S. Basilius Homil. XI 3 (Patr. Gr. vol. XXXI p. 376 A) τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα ποιῶν καὶ ὁ Κάϊν δείκνυται, ὁ πρῶτος μαθητὴς τοῦ διαβόλου, καὶ φθόνον καὶ φόνον παρ' αὐτοῦ διδαχθείς, τὰς ἀδελφὰς ἀνομίας, ἃς καὶ Παῦλος συνέζευξεν, εἰπὼν (Ep. ad Rom. I 29)· μεστὸς φθόνου, φόνου [2]), ad vocis φθόνος veriloquium grammatici revocabant, de quibus cf. Etym. Magn. p. 793, 17 sqq. (s. v. φθόνος) Ὦρος παρὰ τὸ φθάνειν, οἱ δὲ παρὰ τὸ φόνων παραίτιον εἶναι πολλάκις, εἴγε (codex Vossianus recte εἴρηται adiungit) βάσκανος παρὰ τὸ τοῖς φάεσι καίνειν [3]).

Verum haec hactenus! Aperta igitur ac perspicua Suidae est ratio in Pisidae locis usurpandis, de quorum memoria carminum editorum contentio certam sententiam expromit. Iam vero inquirendi via patet, si fragmenta tantummodo apud Lexicographum obvia in disceptationem veniunt, quae quidem uno tenore componere iuvat:

37) vol. I 1 p. 70, 9 sqq. ἀγωγόν· ἐπακτικόν. Καὶ Πισίδης (fr. 55):

πρὸς τοὺς ἀγωγοὺς ἐτράπη τοῦ Τίγριδος·

περὶ Χοσρόου ὁ λόγος.

38) I 1 p. 265, 12 sqq. (ad ἅμματα· δεσμὰ) καὶ Πισίδης περὶ Χοσρόου (fr. 56 sq.):

ἐπεὶ δὲ λοιπὸν ἐντὸς ἦν τῶν ἀμμάτων,
δεσμοῦσιν αὐτὸν ἀσφαλεστέρᾳ δέσει.

39) I 1 p. 650, 13 sqq. ἀπόσπονδον· ἐχθράν, μισητήν. Πισίδης (fr. 62 sq.):

---

1) Cf. Krumbacher l. c. p. 346.

2) Accedat Ep. ad Galat. V 21. Sed Paulo quodammodo praeivit Euripides Troad. 763. — Ex Apostoli loco hausit Geometra de S. Panteleemone v. 507 φθόνου δὲ πολλοῦ καὶ φόνου πεπλησμένοι cf. insuper Nicetas Eugenianus IV 250 πῶς ἐξεκαρτέρησεν ἐκ φθόνου φόνου cl. Phila vol. I p. 362 v. 80 φθόνος τὸ Σατὰν ὅπλον εἰς νίκην φόνου et II p. 71 v. 9 (de invidia) ὄφις τὸν ὁλκὸν ἐξελίττων εἰς φόνον. — Casia videtur Basilium ante oculos habuisse; certe mire concordant praeterea v. 35 sq. ὥςπερ ἔχιδνα ῥήσσει τὴν τετοκυῖαν, | οὕτως ὁ φθόνος τὸν φθονοῦντα ῥηγνύει et eiusdem homiliae alius locus cap. 1 (p. 373 A) ὥςπερ τὰς ἐχίδνας φασὶ τὴν κυήσασαν αὐτὰς γαστέρα διεσθιούσας ἀπογεννᾶσθαι, οὕτω καὶ ὁ φθόνος τὴν ὠδίνουσαν αὐτὸν ψυχὴν πέφυκε δαπανᾶν. Gemellam Philae sententiam vol. II p. 71 v. 12 sq. ἔχιδνα καὶ γὰρ γίνεται μητροκτόνος, | ὅταν τὸν ὠδίνοντα πικρῶς ἐσθίῃ itidem ex Basilio originem traxisse carminis lemma (αὐθωρὸν εἰς τὸν περὶ φθόνου λόγον τοῦ μεγάλου Βασιλείου) docet.

3) Glossam non intellexit Sylburgius cf. p. 191, 26. Male etiam Zonaras vol. II p. 1806 rem tractavit; adde Etym. Gud. p. 551, 20.

ταύτην ἀφέντες τὴν ἀπόσπονδον μέθην
καὶ πᾶσαν ἰλὺν ἀλλοφύλων ᾀσμάτων.

40) I 1 p. 847, 1 sqq. (s. v. ἀτρόμητος) καὶ ἀτρόμως· ἀφόβως (fr. 64):

φεύγων ἀτρόμως καὶ τρέχων ὑποστρέφει·

περὶ τοῦ Πέρσου Πισίδης.

41) I 1 p. 938, 16 sqq. (s. v. Βάκχος· οὕτως οὐ μόνον τὸν Διόνυσον ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς τελοῦντας τὰ ὄργια) καὶ Πισίδης· (fr. 67 sq.):

πολλοὺς δὲ Βάκχους ἦν ὁρᾶν ἀκουσίως
τὴν ἐσχάτην ὄρχησιν ἐξορχουμένους.

42) I 1 p. 1401, 12 sqq. διόπτρα· μηχανικὸν τεχνούργημα, δι' οὗ οἱ γεωμέτραι ἀπεκρίβουν τὴν τῶν ἐπάλξεων ἐκ διαστήματος ἀναμέτρησιν. Πισίδης (fr. 71):

ταῦτα πρὸ πολλοῦ τῇ διόπτρᾳ σου βλέπεις.

43) I 1 p. 1414, 8 sqq. διπλόη· ἡ ἔξωθεν ἀρετὴ φαινομένη, ἔσωθεν δὲ γέμουσα κακίας, καὶ οἱ φιλίαν μὲν ὑπισχνούμενοι, προϊέμενοι δὲ αὐτὸν οἷς πολεμίοις. Πισίδης (fr. 72 sq.):

ἐπέσχεν ὑμῶν τὴν βολὴν ἠπειγμένην
ἡ τοῦ χιτῶνος ἐμπεσοῦσα διπλόη.

44) I 2 p. 21, 15—22, 2 αἰετός· τὸ ὄρνεον. Πισίδης φησίν (fr. 77 sqq.):

οἷς οὔτε δίψης ἐστὶν ἧττων ἡ φύσις
οὐδ' αὖ κονίστρας ἐνδεὴς ἡ στεῤῥότης,
ἀλλ' εἰσὶ δίψης καὶ κρύους ἀνώτεροι.

45) I 2 p. 77, 20—78, 2 ἔγγειον· χέρσον, ξηράν. Πισίδης (fr. 80 sq.):

ταύτην, κράτιστε, τὴν ἀπεξενωμένην
ὁδὸν περάσας ὥςπερ ἔγγειον δρόμον.

46) I 2 p. 202, 7 sqq. ἐμβριθῆ νοῦν· στερεὸν καὶ ἔμφρονα λογισμόν. Πισίδης (fr. 85):

ἔσω τῶν ἀσπίδων ἦλθες ἐμβριθεῖ τάχει.

47) I 2 p. 233, 3 sqq. ἔναυλον· οὐ πρὸ πολλοῦ μνημονευόμενον, ἔτι ἐνηχούμενον. Πισίδης (fr. 87 sqq.):

αἰεὶ γάρ, ὡς ἔοικεν, αἱ περιστάσεις
ἐκ τῶν ἐναύλων ἠρεθισμέναι πόνων
τίκτουσιν ὁρμὰς κρείττονας βουλευμάτων.

48) vol. I 2 p. 264, 10 sqq. ἐνθουσιώσας. Πισίδης (fr. 90 sqq.):

καὶ τὰς ἀθέσμους ἡδονὰς τοῦ βαρβάρου
ἐνθουσιώσας τῇ πυρώσει τῆς μέθης
ἐπεξανῆπτον.

49) I 2 p. 401, 11 sqq. ἐπίδοσις· αὔξησις, προςθήκη. Πισίδης (fr. 95):

πρὸς τὰς ἐπιδόσεις τῶν ξιφῶν καὶ τῶν λίθων.

50) I 2 p. 747, 4 sqq. εἴ· εὐκτικόν· καὶ κατ' ἐπέκτασιν, εἴθε. Πισίδης (fr. 103 sq.):

εἰ γὰρ ἂν τὸ Περσίδος
ἔσβεστο θράσος.

51) I 2 p. 858, 14 sq. (s. v. ἦν· ἀντὶ τοῦ ἤμην) καὶ Πισίδης (fr. 105):

κἀγὼ γὰρ εἷς ἦν τῶν βοᾶν ἠπειγμένων.

52) I 2 p. 876, 19—877, 2 Ἡρακλεία λίθος· ἡ μαγνῆτις, ἑλκυστικὴ τοῦ σιδήρου. Πισίδης (fr. 106 sqq.):

πάντας δ' ὑφέλκων οἷα μαγνῆτις λίθος,
ἢ μᾶλλον εἰπεῖν Ἡρακλείαν τὴν λίθον·
φύσιν γὰρ αὐτὸς ἑλκτικωτέραν ἔχει.

53) II 1 p. 35, 4 sqq. κακῶν πανήγυρις· ἐπὶ μεγίστων. Πισίδης (fr. 109 sq.):

καὶ πάντες ὥςπερ ἐν κακῶν πανηγύρει
ἄλλος κατ' ἄλλην συμφορὰν ἐδυςτύχει.

54) II 1 p. 169, 6 sqq. κατηχῶν· αἰτιατικῇ· προτρεπόμενος, παραινῶν. Πισίδης (fr. 111):

κρατῶν ἐνὶ μάχαις καὶ κατηχῶν ἐν μάχαις.

55) II 1 p. 250, 3 sqq. (ad κίβδηλον· οὕτως ἐκάλουν τὸ νόθον ἢ ἀδόκιμον νόμισμα καὶ παρακοπήν) (fr. 112 sq.):

πραγμάτων πάντως δύο
κίβδηλός ἐστιν ἐργάτης εἷς, ὡς λόγος.

56) II 1 p. 570, 10 sqq. λῃσταί. Πισίδης (fr. 116 sq.):

ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς ἀοιδίμου μάχης
γίνεσθε λησταί.

57) II 1 p. 733, 11 sqq. μαιεύεται. Πισίδης (fr. 118 sq.):

μαιεύεται δὲ πᾶν τὸ τῆς Ῥώμης γένος
τοὺς σοὺς ἐπαίνους ἐκπιέζον ὡς γάλα.

58) II 1 p. 896, 14 sq. μόχθος· κόπος. Πισίδης (fr. 120):

οὐκ εἶχε μόχθον εἰς τὸν Εὐφράτου πόρον.

59) II 1 p. 958, 10 sqq. νεοσπάδα· τὴν νεωστὶ ἀποσπασθεῖσαν. Πισίδης (fr. 121):

ταύτην δὲ τὴν φάλαγγα τὴν νεοσπάδα.

60) II 1 p. 1021, 12 sqq. Νυμφίος· ὄνομα ποταμοῦ. Πισίδης (fr. 124 sqq.):

καὶ τὸν μέγιστον ἐκπεράσας Νυμφίον,
ὅστις Τίγρητος ταῖς ῥοαῖς ἐπιῤῥέων
ἀποστερεῖται τοῦ καλεῖσθαι Νυμφίος.

61) II 1 p. 1059, 5 sqq. ὄγκος. Πισίδης (fr. 128 sq.):

εἰς τρεῖς γὰρ ὄγκους τὸν στρατὸν περισχίσας
ὑφεῖλκε τοὺς σοὺς τῷ δοκεῖν περιτρέχων.

62) II 1 p. 1227, 14 sqq. οὐσιῶσαι. Πισίδης (fr. 132 sq.):

καὶ πάντας ἡμᾶς οὐσιῶσαί σοι θέλεις
καὶ τεκνοποιεῖν τῷ Θεῷ καθημέραν.

63) II 2 p. 392, 4 sqq. πῶρος· ἀπολίθωσις ὑγροῦ· καὶ πωρῶ ῥῆμα τὸ σκληρύνω καὶ λιθοποιῶ. Πισίδης (fr. 138 sq.):

καὶ τὰς ἰκμάδας
πωροῦντα καὶ σφίγγοντα λιθώδει τρόπῳ.

64) II 2 p. 480, 4 sqq. προςώχθισα· ἐβδελυξάμην, δυςηρεστήθην. Καὶ Πισίδης (fr. 140):

εἰ δ' αὖ σχολάζει καὶ προςοχθεῖ τῇ μέθῃ.

65) II 2 p. 956, 8 sqq. συμφορά· καὶ ἡ ὁμοῦ ἐπιφορά. Πισίδης (fr. 143):

ἐκ τῆς ἀμέτρου συμφορᾶς τῶν συρμάδων·

περὶ χιόνος.

66) II 2 p. 986, 14 sq. σύρω· τρέχω. Πισίδης (fr. 147):

σύρει πρὸς ἡμᾶς ὁ στρατὸς μετὰ δρόμου.

67) II 2 p. 1003, 3 sq. (s. v. σφύζει) καὶ Πισίδης (fr. 148):

σφύζεις Ἀχιλλεῦ καὶ μεθύσκῃ τὰς φρένας.

68) II 2 p. 1168, 16 sqq. τόνον· εὔτονον ἢ δύναμιν. Πισίδης (fr. 155 sq.):

εἷλκες γὰρ αὐτοὺς ὥςπερ ἡλίου τόνος
σύρει πρὸς αὐτὸν ἑλκτικῶς τὰς ἰκμάδας.

69) II 2 p. 1287, 3 sqq. (s. v. οἶστρος· ἐρεθισμός, ἔκκαυσις, πύρωσις. ἐμμανής· οἶστρον δὲ καλοῦσι πᾶσαν κίνησιν) καὶ Πισίδης (fr. 130 sq.):

οἶστρος γάρ ἐστι καὶ μάλιστα βαρβάροις
πρὸς τὰς μεταβολὰς εὐμεταπτώτως ἔχειν.

70) II 2 p. 1323, 3 sqq. ὑπεξελεύσεις· τιμωρίας, βασάνους, ἐφευρέσεις. Πισίδης (fr. 160 sq.):

ὁ δὲ Χοσρόης ὑπεξελεύσεις ποικίλας
ὑφίστατ' ἐμπόνους.

71) II 2 p. 1508, 4 sqq. φθόη· φθίσις· ἢ ὄνομα πάθους ἐξ αἵματος ἀναγωγῆς. Πισίδης (fr. 163):

τὴν ἱππικὴν ὑπεῖχεν ὁ στρατὸς φθόην. —

Quae fragmenta si in disputationem deducuntur, sine argutiis disiecta membra poematis historici prodeunt neque spinis partiendi et definiendi opus est, ut reliquiae carminis ex Theophanis circumlocutione indagati adgnoscantur. Difficultates quasdam contextus stabiliendi officium et interpretandi munus adferunt, sed cernendi et iudicandi signa et notas Suidae ratio monstrat, in fragmentis aliunde cognitis adumbrata, tum ipse Pisides commode obvenit, quiquidem eandem cantilenam saepenumero canat.

Certum temporis indicium n. 38 et 70 offerunt, ubi acerbissima Chosroae mors, quae mense Februario anni 628 evenit, enarratur. Optime autem Theophanis memoria Stud. p. 34 enucleata convenit, qui de tormentis Chosroae a filio admotis haec addit p. 327, 4—10 ἀπέστειλε δὲ πρὸς αὐτὸν τοὺς σατράπας ὑβρίζειν καὶ ἐμπτύειν αὐτόν, καὶ ἀγαγὼν Μερδασάν, τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὃν ἐβούλετο στέψαι, ἐνώπιον αὐτοῦ ἔσφαξεν, καὶ πάντα τὰ λοιπὰ τέκνα αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ ἀνεῖλεν, καὶ ἀπέστειλε πάντα ἐχθρὸν αὐτοῦ ὑβρίζειν καὶ τύπτειν καὶ ἐμπτύειν αὐτόν· πέντε δὲ ἡμέρας τοῦτο ποιήσαντες, ἐκέλευσεν ὁ Σιρόης τόξοις τοῦτον ἀνελεῖν, καὶ οὕ-

τως κατὰ μικρὸν ἐν δεινοῖς παρέδωκε τὴν πονηρὰν αὐτοῦ ψυχήν. Nec dubitari potest, quin ante fragmenta nostra in vicinia conlocati fuerint versus, quos e Theophane p. 326, 27 sq. recte mihi extricasse videor (Stud. l. c.) ἄγουσιν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ σκότους, | ὃν αὐτὸς ὠχύρωσεν ἐκ νέας κτίσας. Adpositissime enim n. 38 conspirat narrationis ratio per tertiam personam numeri pluralis, qua de cf. P II 224 τὸν πρὶν στρατηγὸν εἰςάγουσι δέσμιον. Etiam transitus formula ἐπεὶ δὲ λοιπὸν Pisidae sermonem prodit cf. Av. 22. 113. 178. 214. 366, H II 34, sed verbum δεσμοῦν apud Pisidam non reperies[1]). — N. 70 recte ὑπεξελεύσεις in ἐπεξελεύσεις mutabat Schneider, quamquam errorem ipse Suidas commisisse putandus est aeque ac Theophanes p. 486, 10 (Boor) μετὰ τὰς ἀθέους ὑπεξελεύσεις ('animadversiones' vertit Anast. vol. II p. 325, 11; ἐπεξελεύσεις coni. Boor vol. II p. 778) et Genesius p. 29, 18 (Bonn) προςέταξε τὸν ὑπεύθυνον ἐλευθεριάσαι τῆς αὐθώρου ὑπεξελεύλεως[2]). Nec tamen Bernhardyi coniectura ἐμποίνους pro ἐμπόνους probanda est cf. H II 162 μετ' ἔργων ἐμπόνων cll. Suppl. IV 154 sq. καὶ ταῦτα μὲν δὴ τῆς ἀνάγκης ὁ χρόνος | φράσαι συνεῖδεν ἐμπόνως τὰ ῥήματα et Theodosio Acr. II 13 ἕως στενάξας ἐμπόνως ἐξ ἐγκάτων[3]). Multo etiam infelicior eiusdem opinio est ὁ Χοσρόης δ' pro ὁ δὲ Χοσρόης emendantis, quae quidem contra Pisidae usum δ' in secunda arsi inculcet, caesurae autem defectui non succurrat. Ac vitium latius grassatum esse praeterea in sequentibus elisio ὑφίστατ' a Pisidae sermone alienissima comprobat: recto talo stare potest: ἐμπόνους δὲ Χοσρόης | ἐπεξελεύσεις ποικίλας ὑφίστατο[4]), sed corruptelae ratio potius eo inducit, ut verbis ἐπεξελεύσεις ποικίλας ὑφίστατο trimetri clausula δὲ Χοσρόης (sive ὁ Χοσρόης) praemittatur, ἐμπόνους autem ex versu amputato remansisse credamus, qui versum integrum exciperet[5]). — De versus exitu cf. P III 356 ὄψει δεδέντα τὸν δράκοντα Χοσ-

---

[1]) Δεσμεύειν occurrit An. p. 1704 B. 1705 A. C. 1720 A. 1721 A. B, ἐνδεσμεύεσθαι ibid. p. 1692 C.

[2]) Contra Herodoto I 176 ὑπεξιόντες et ὑπεξελθόντες perperam (cf. Baehr ad IV 120) librariorum incuria obtrusit, quemadmodum etiam apud Leonem Diaconum ὑπεξελάσεσι pro ἐπεξελάσεσι falso II 4 p. 21, 20 (Bonn) inrepsisse exempla ab Hasio p. 417 indicata docent. — Suidae mendum vel interpretatio ἐφευρέσεις (= ἔρευναι cf. Thes. III p. 1486 A s. v. ἐπεξέρχομαι) arguit; ceterum contraria ratione Lexicographus ἐπεξανῆπτον pro ὑπεξανῆπτον n. 48, 3 offert (p. 167 sq. infra).

[3]) Adde ex eodem auctore II 91 sq. καὶ στενάξας ἐκ βάθους | φωνὴν ἀφῆκε τοῖς πόνοις μεμιγμένην, ubi frustra Jacobsius στόνοις temptabat. Scilicet Ameras est ἔμπλεος πόνων (82).

[4]) Eandem versus clausulam habes P II 251 et Av. 37 cf. insuper ὑφίστασαι P I 44 et ὑφίστασο P II 34.

[5]) Suidae supplementum ὁ δὲ Χοσρόης ad loci sententiam explanandam adiectum esse vix probabile est cf. n. 16. 18. 37 cll. 40 et 65.

ρόην[1]), H I 11 βοᾷ, λαλεῖ σοι τὴν σφαγὴν τοῦ Χοσρόου, 14 ὁ πυρσολάτρης ἐζοφώθη Χοσρόης, 22 πάλιν παροινεῖ δυςσεβῶς ὁ Χοσρόης, 190 τὸ πῦρ γὰρ εἰκῇ προςκυνῶν ὁ Χοσρόης, 206 ἕως καθεῖλες <τὸν> [2]) παραβάτην Χοσρόην, II 193 ἕστηκεν ἐνθεὶς εἰς βυθὸν τὸν Χοσρόην, 217 σβεννὺς γὰρ αὐτοὺς ἔφλεγες τὸν Χοσρόην, 230 σπινθῆρα μικρὸν εἰς τὸ φλέξαι Χοσρόην, S 34 ἐπεὶ δὲ καὶ ζῶν καὶ θανὼν ὁ Χοσρόης, 47 οὐκ ἦν γάρ, οὐκ ἦν τῷ βεβήλῳ Χοσρόῃ, 56 ἀλλ' ἠφάνισται ταῦτα σὺν τῷ Χοσρόῃ, 425 ὁ κοσμορύστης, ὁ σφαγεὺς τοῦ Χοσρόου, Suppl. XLVIII 9 τῷ πατρὶ τῷ σῷ, τῷ σφαγεῖ τοῦ Χοσρόου, fr. apud Theoph. p. 308, 14 (cf. Stud. p. 28 n. 5) οἱ δ' αὖ κατ' αὐτὸν εἰςβαλεῖν τὸν Χοσρόην, p. 308, 25 (ib. p. 29) τὸν κοσμόλεθρον ⏑ — ⏑̄ Χοσρόην[3]). — Ceterum de Chosroae supplicio adcuratiora Pisides cognoscere potuit ex Heraclii litteris, quae in Magna Ecclesia ex ambone lectae sunt cf. Chron. Pasch. (Patr. Gr. vol. XCII) p. 1020 AB καὶ συσχεθεὶς δέσμιος ἐβλήθη ἐν τῷ νέῳ καστελλίῳ τῷ κτισθέντι παρ' αὐτοῦ ἐπὶ παραφυλακῇ τῶν παρ' αὐτοῦ συναχθέντων χρημάτων· καὶ τῇ κε' τοῦ αὐτοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς Σειροίου στεφθέντος καὶ ἀναγορευθέντος βασιλέως Περσῶν καὶ τῇ κε' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μετὰ τὸ ποιῆσαι τὸν θεομίσητον Χοσρόην τὰς δ' ἡμέρας σιδηροδέσμιον ἐν πάσῃ ὀδύνῃ, ἀνεῖλε τὸν αὐτὸν ἀγνώμονα καὶ θεομάχον καὶ ὑπερήφανον καὶ βλάσφημον πικροτάτῳ θανάτῳ. Pisidae vero narrationem ornamentis auctam esse Theophanis expositio docet p. 326, 25 sqq. (Stud. p. 34), ex qua Π et Cedrenus (ibid. p. 85) pendent.

Praeter Theophanis testimonium etiam Nicephori memoriam (p. 19, 24 sqq. Boor) τοῦτον οὖν ἐφ' ἑνὶ τῶν βασιλικῶν οἴκων κατέκλεισαν, καὶ τροφὴν οὐκ ἐδίδοσαν, προὔθηκαν δὲ χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ λίθον πλεῖστον, λέγοντες· 'τούτων ἀπόλαυε, οἷς κατεμάνης καὶ ἅπερ ἠγάπησας καὶ συνήγαγες'· καὶ οὕτω λιμώττοντα ἐπελθόντες ἀνεῖλον) respexit Leo Grammaticus p. 151, 17 sqq. (et Theodosius Melitenus p. 104 sq.) οἱ ὑπολειφθέντες δὲ καὶ διαδράντες Περσῶν οἴκῳ (τῶν ὑπολειφθέντων δὲ καὶ διαδράντων Περσῶν κατὰ Χοσρόου μανέντων, ἐφ' ἑνὶ τῶν βασιλικῶν οἴκων Theod.) τοῦτον κατέκλεισαν καὶ προὔθηκαν (προςέθηκαν Theod.) χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ μαργαρίτας καὶ λίθους, εἰπόντες αὐτῷ· 'ἔσθιε τούτων καὶ ἀπόλαυε, διὸ (δι' ὧν Theod.) καὶ τοὺς Ῥωμαίους καθ' ἡμῶν ἤγαγες'· καὶ οὕτω λιμῷ καὶ δίψῃ (δίψει Theod.)

---

[1]) Hinc coniectura ⏑̄ — ⏑ — ⏑̄ ὁ δράκων δὲ Χοσρόης emergit. — Similiter δράκων nuncupatur Chosres Suppl. II 22 et S 52, ὄφις Suppl. II 20 cf. praeterea R 122 παῦσον τὸν ἰὸν τῆς ἐχίδνης Περσίδος. Sed H I 74 ἀνεῖλε τὸν δράκοντα τὸν μιαιφόνον de Phoca agere videtur poeta cf. Av. 50 sqq.

[2]) Cf. p. 109 supra.

[3]) Primi pedis arsin et pedem secundum vox explet H I 7 et Suppl. II 67, arsin pedis tertii et pedem quartum occupat H I 53. 62. 88. 181, II 166. 200. 216.

τιμωρήσαντες ἀνεῖλον αὐτὸν et Georgius Monachus p. 568 Mur. (Patr. Gr. vol. CX p. 832 B), quo usus est Ps.-Pisides f. 408r sq. τῶν ὑπολειφθέντων δὲ Περσῶν κατὰ Χοσρόου μανέντων ἐφ' ἑνὶ τῶν (f. 408v) βασιλικῶν τοῦτον (τούτων cod.) οἴκων κατέκλεισαν (κατέκλυσαν cod.), προύθηκαν δὲ αὐτῷ χρυσόν, ἄργυρον καὶ λίθους, εἰπόντες πρὸς αὐτόν· 'ἀπόλαυε (ἀπέλαβε cod.) τούτων, δι' ὧν (διῶν cod.) τοὺς Ῥωμαίους καθ' ἡμῶν ἤγαγες'· καὶ οὕτω (οὕτῳ cod.) λιμῷ καὶ δίψει τιμωροῦντες αὐτὸν αἰσχρῶς ἀνεῖλον [1]).

De Chosroa etiam n. 37 agit. Sane verba περὶ Χοσρόου ὁ λόγος omittit Zonaras Lexic. vol. I p. 19 (cf. codex Parisinus 2669 in Crameri Anecd. Paris. vol, IV p. 87, 20 sq.) [2]), sed profecto tardi ingenii est rivulos consectari, fontem ipsum non curare. Itaque fallitur Bernhardyus (vol. II 1 p. 1022), cum versum nostrum fragmento ls. v. Νυμφίος n. 60 (Stud. p. 149) servato subicit, ubi de Heraclio sermo est. Intelligitur autem praeceps fuga [3]), quae ultimis diebus anni 627 evenit, cum Chosroes Ctesiphonte excedere constituisset (Theoph. p. 323, 15 sqq.) καὶ οὐδὲ ἐν ταύτῃ ἐθάῤῥησε στῆναι, ἀλλὰ περάσας τὴν ποντογέφυραν τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ εἰς τὴν ἐκεῖθεν πόλιν, τὴν λεγομένην Σελεύκειαν παρ' ἡμῖν, παρὰ δὲ Πέρσαις Γουεδεσήρ, πάντα τὰ χρήματα ἐν ταύτῃ ἀπέθετο. — Ceterum in ipso Pisidae versu falsa codicis E memoria Τίγρητος pro Τίγριδος (cf. p. 64 Gaisford) haudquaquam Hilbergii coniecturae ('Wiener Studien' vol. IX p. 220) τοῦ Τίγρητος ἐτράπη patrocinatur neque ipsa lectio Τίγρητος fr. 125 momentum rei adfert, siquidem Pisidam duplici nominis forma (cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 976) bene uti potuisse ex Av. 528 δείξοι τε Τίγριν καὶ τὸν Ἴστριον πόρον patet.

Quodsi tota Suidae glossa in iudicium vocatur, recte adnotasse videtur Bernhardyus: 'post ἐπακτικὸν quaedam excidisse locus Pisidae significat', minus recte subiunxisse: 'nisi forte huius versiculus ab aliena manu accessit'. Observationem περὶ Χοσρόου ὁ λόγος nota: καὶ ἀγωγούς· προπομποὺς sequitur. Itaque contextum

[1]) Cf. insuper Zonaras XIV 16 (Patr. Gr. vol. CXXXIV p. 1284 BC). — Alia de Chosroae morte praebet Abou'lkasim Firdousi (de livre des Rois — publié, traduit et commenté par Jules Mohl) vol. VII — Paris. 1878 — p. 395 aliique scriptores orientales cf. E. Drouin, la Grande Encyclopédie vol. XXI (Par. 1895) p. 522.

[2]) Zonarae Lexicon etiam in cod. Coisl. 178 (non 158) delitescit, quem Quercius, videlicet ex Montefalconio (Bibliotheca Coisliniana olim Segueriana — Paris. 1715 — p. 238) adlegat. Codicis inscriptio est: συναγωγὴ λέξεων συλλεγεῖσα ἐκ διαφόρων βίβλων τῆς παλαιᾶς τε, φημί, καὶ τῆς νέας καὶ αὐτῆς δήπου τῆς θύραθεν, noster autem locus f. 3r comparet.

[3]) Fugiendi tamen notio ex ipsa voce ἐτράπη non conficitur, quamquam P III 227 habes: ὅλους προπηδᾶν τοῖς τραπεῖσι (= fugatis) συμμάχοις (ἐπέτρεπεν) cf. e. gr. P III 325 ἀμηχανεῖ μέν, πῇ τραπῇ πρὸς τὴν μάχην et Van. 160 καὶ πρὸς τὸ κῆτος τῶν παθῶν τετραμμένος.

pristinum: ἀγωγὸν ἐπακτικόν· ἀγωγοὺς προπομποὺς (cf. Photius vol. I p. 203 Naber et Anecd. Bekkeri I p. 333, 23 sq.) Lexicographus ipse Pisidae testimonio interpolasse censendus est, unde ἀγωγούς· ὀχετοὺς excidisse probatur cf. Phrynichus p. 314 (Lobeck) ἀγωγόν· τοῦτο τοὔνομα τάττουσιν οἱ παλαιοὶ ἐπὶ τοῦ τινα ὁδὸν ἡγουμένου· οὕτω καὶ Θουκυδίδης (cf. II 12, IV 78) κέχρηται· νῦν δὲ οἱ περὶ τὰ δικαστήρια ῥήτορες ἀγωγοὺς καλοῦσι τοὺς ὀχετοὺς τῶν ὑδάτων, Thomas Magister p. 10 (Jacobitz) ἀγωγός· οἱ ὕστερον ἐπὶ τῶν ὀχετῶν, οἱ δὲ παλαιοὶ ἐπὶ ἡγουμένου ὁδόν τινα ἐκλαμβάνουσι, Moschopulus περὶ σχεδῶν p. 128 (Stephan.) ἀγωγός· ὁ ὁδοῦ ἡγεμὼν καὶ δι' οὗ τὸ ὕδωρ ἔρχεται. Canalis notionem nostro loco Pisides sensu proprio adhibet, alibi translato cf. Hex. 667 καὶ τοῦ γάλακτος τοὺς ἀγωγοὺς εἰςάγει, 718 sq. βιοτρόφου | πνοῆς ἀγωγούς, 1826 σφαγῆς ἀγωγὸς ἐμφραγεὶς τῷ κρασπέδῳ, Av. 81 sq. παλινδρομεῖν γὰρ οἶδεν Εὐρίπου δίκην | εἰς τοὺς ἀγωγοὺς τοὺς ἑαυτῆς ἡ φύσις, S 84 καὶ τοὺς ἀγωγοὺς τῶν θεοῤῥύτων λόγων, 448 ὁ τοὺς ἀγωγοὺς τῶν ἀειῤῥύτων φόνων (ἀντιφράξας).

Certa quoque videtur ratio nostra, cum ad mensem Martium anni 626 sex versus (n. 60. 58. 45) referendos esse statuimus cf. Theoph. p. 313, 3—11 ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἴλην στρατιωτῶν ἀπέλυσε φυλάττειν τὰς πρὸς αὐτὸν ἀγούσας κλεισούρας· καὶ τὰς πρὸς ἀνατολὴν αὐτὸς ἐκδραμὼν διεξόδους ἀντιπρόςωπος ᾔει[1]) τῷ Σαρβάρῳ καὶ περάσας τὸν Νυμφίον ποταμὸν κατέλαβε τὸν Εὐφράτην, ἐν οἷς ἦν πλεκτὴ γέφυρα ἐκ σχοίνων τε καὶ νηῶν· ὁ δὲ Σάρβαρος λύσας τὰ σχοινία τῆς γεφύρας <ἀπὸ> μιᾶς ὄχθης ἐπὶ τὴν ἑτέραν πᾶσαν τὴν γεφύραν μετήγαγεν. Ἐλθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ μὴ εὑρὼν περᾶσαι διὰ τῆς γεφύρας παραδραμὼν εὗρε πόρον· καὶ ἀκινδύνως τοῦτον ἐπέρασε παραδόξως τῷ Μαρτίῳ μηνί. Qui locus rem optime inlustrat: plane igitur cadat necesse est Bernhardyi sententententia de n. 60, iam supra (p. 148) explosa, sed praeterea Quercii commentum refellitur, qui n. 58 continuationem esse fragmenti s. v. Νυμφίος laudati (n. 60) censet, siquidem Euphrati transvectionem uberius descriptam esse vel Theophanis memoria docet. Nec dubitandum, quin celebratissimus fluminis traiectus n. 45[2]) respiciatur, qui cursus terrestris[3]) speciem habuerit; itaque alii fluvii ab Heraclio superati, veluti Tigris (Theoph. p. 312, 27), Nymphius (ib. p. 313, 6), Adana (p. 313, 13), Sarus (p. 313, 16), Halys (p. 314, 23), Zabas Magnus (p. 318,

[1]) Cf. Stud. p. 32.

[2]) Verba Suidae ἔγγειον· χέρσον, ξηρὰν sine testimonio repetit Zonaras vol. I p. 599, 8.

[3]) De comparatione conferri potest H I 192 πῶς οὖν παρῆλθες τὰς ἐρήμους ὡς πόλεις. Adde Suppl. IV 141 ποίησον ἡμῶν τὰς ἐρημίας πόλεις.

1), Zabas Parvus (p. 320, 10), Tornas (p. 320, 24) in censum omnino non veniunt. — Ad Heraclium vero n. 45 spectare vel vox κράτιστε confirmat, qua Pisides semper imperatorem compellat cf. P I 174, II 253. 263. 327, III 49. 131. 208, 307, H I 101, II 118. 213, S 153. 722, Suppl. II 15, 116, III 19. 63. Itaque P III 223 ὁ σὸς δὲ νοῦς, ἄριστε, λευκαίνει τὸ πᾶν lectione κράτιστε a V_2 (sic) et p_1 oblata Pisidae manum reddi elucet. Omne quidem discrimen Quercius tollit, cui κράτιστος modo 'optimus' est (sicuti in fragmento nostro), modo 'praestantissimus ingenio' (P III 49), modo fortissimus (reliquis locis praeter S 153, ubi 'imperatorem' intellexit), quas notiones quin ἄριστος bene exprimat dubitari nequit (cf. P II 298, — III 217, An. p. 1692 A cl. H II 55); verum enim vero auctor noster ubique Heraclii imperatoriam potestatem respicit cf. de eodem S 27 ὰς ὁ κράτιστος ('fortissimus' apud Quercium) ἐκτεμὼν εὐεργέτης, — P II 85 ἀνηγόρευον καὶ κρατοῦντα δεσπότην, — Hex. 1850 ἑνὸς κρατοῦντος ἡλίου καὶ τῶν κάτω et Suppl. III 38 ταῖς τοῦ κρατοῦντος εὐσεβῶς εὐπραξίαις [1]).

Rem ipsam inter alia magna Heraclii facinora memorat Pisides H II 144 sqq.

ἄλλοι μὲν οὖν γράφουσιν, οἷς δοκεῖ φίλον,
ὄρη, φάραγγας καὶ στενὰς διεξόδους,
καὶ τὰς πετρώδεις ἐξοχὰς καὶ δυςβάτους,
δι' ὧν παρῆλθες ὡς πνοὴ ταχυδρόμος,
ἃς [2]) οὔτε πέτραις ἐκ βελῶν ἀφιγμέναις
ἔνεστι βάλλειν οὔτε μὴν [3]) ὀρύγμασι
τὴν γῆν ὑπογλύφοντας ἑλκύσαι κάτω·
ἀλλ' εἰσὶ τείχη τοῖς ἐναντίοις ὄρη
τὰς κλεῖς ἔχοντα τῆς ὁδοῦ πεφραγμένας [4]).

---

[1]) Cf. etiam P I 233, II 282, III 113, Hex. 1848. — Similiter non 'potentia' sed maiestas Heraclii voce κράτος designatur H I 128 et fr. 11 cf. P I 114. 118, II 78. 119. 225. 336, Hex. 1845, Suppl. III 69, IV 76. 164. — Nec bene Quercius 'potentiae' notionem invexit Hex. 1862 οὕτω γὰρ αὐτοῖς διττὸν ἔσται τὸ κράτος (ubi de Heraclii filiis agitur cf. Av. 537 τῷ σῷ δὲ τέκνῳ, τῷ νεωτέρῳ κράτει cl. P III 430 καὶ δὸς τὸ θεῖον τοῦδε τοῦ σπόρου γένος—κρατεῖν) et Av. 39 τοῦ δὲ Ῥωμαίων κράτους (quo loco imperii Romani potestas intelligitur cf. Stud. p. 25 Ῥωμαίων κράτος). Adde de Phoca H II 10 ἔχειν νομίζων εἰς τριςάθλιον κράτος cl. Suppl. III 47 ἐκ τοῦ κρατοῦντος θηρίου τῶν πραγμάτων.

[2]) In editione Bonnensi parum distincte ἃ typographus expressit, unde Mignei scriptura ὡς fluxit.

[3]) Μὲν Quercius et Bekker offerunt, sed Hilbergii ('Wiener Studien vol. IX p. 214) et C. F. Muelleri (ad Ignat. p. 8 n. 10) emendationem μὴν Vp confirmant; cf. μήτε-μήτε μὴν Van. 132 cl. οὐδὲ-οὔτε μὴν P III 286 sq.

[4]) L. πεφραγμένης cf. Hex. 734 μήτε στενωθῇ τῆς ὁδοῦ πεφραγμένης.

Ἐβουλόμην [1]) δὲ καίπερ ὢν βραδυγράφος
τὴν συλλογήν σου τῶν στρατευμάτων γράφειν,
τὴν εἰς ἅπαν γῆς ἐσκεδασμένον μέρος,
βουλαῖς δὲ ταῖς σαῖς ἐν βραχεῖ συνηγμένην·
οἱ σοὶ γὰρ αὐτοὺς ἦγον ἐκτικοὶ [2]) λόγοι,
ὡς εἴ τις ἄλλος ἐκ μιᾶς ὑδραργύρου
σύρει τὰ χρυσᾶ συλλέγων σπαράγματα.
Πλὴν ταῦτα σιγῶ [3]) καὶ τὸν Εὐφράτου [4]) πόρον,
δι' οὗ τρέχων παρῆλθες Εὐφράτου πλέον,
τὴν δραστικήν τε καὶ μετ' ἔργων ἐμπόνων
ὡς ἐν παρέργῳ συμφορὰν τοῦ Δούβιος [5]),
εἴγε προςήκει συμφορᾷ παρεικάσαι
τὴν εὐσεβοῦντι δεσπότῃ πορθουμένην
ἢ δυςσεβοῦντι Χοσρόῃ σεσωσμένην.

Quos versus adscripsi, cum manifesto deperditi carminis lineamenta contineant. Quae enim in altera Heracliadis acroasi raptim et festinanter scribens silentio premere cogebatur, peculiari poemate Pisides plenius atque uberius perscripsisse censendus est [6]). Cui coniecturae pondus adferre videtur Theophanes, quiquidem v. 144—152 perspicue inlustret p. 312, 19—28 τούτῳ τῷ ἔτει (scil. 626), μηνὶ Μαρτίῳ α' ἐπισυνάξας ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα βουλὴν ἐποιεῖτο, ποίᾳ ὁδῷ

[1]) Ita legendum pro ἠβουλόμην, praesertim cum in V litteram ἠ secunda manus postea rubro suppleverit cf. S 496 (sive Suidas s. v. τελωνεῖον: n. 30 p. 128 supra) et 719, ubi idem trimetri exordium (ἐβουλόμην δὲ) deprehenditur.

[2]) Vel propter σύρει (v. 159) corrigendum esse ἑλκτικοὶ patet cf. insuper n. 68, 2 (fr. 156) σύρει πρὸς αὐτὸν ἑλκτικῶς τὰς ἰκμάδας, tum n. 52, 3 (fr. 158) φύσιν γὰρ αὐτὸς ἑλκτικωτέραν ἔχει. Adiectivum extat praeterea Hex. 695 τοὺς ἑλκτικοὺς δὲ πάντας ἰθύνει τόνους, ubi m. pr. codicis V ἐκτικοὺς (ἐκτικοὺς N_1) exaraverat, quemadmodum idem codex 696 βάλλει δὲ κλεῖθρα ταῖς καθελκτικαῖς πύλαις minus recte καθεκτικαῖς praebet.

[3]) Vulgatam scripturam σιγῶν correxi.

[4]) Falso igitur apud Suidam codex A Εὐφράτην pro Εὐφράτου praebet: etenim aut genitivus aut adiectivum expectatur cf. Suppl. III 51 οὐ γὰρ θαλάττης μακρὸν ἔτρεμες πόρον, — P II 12 ἐντεῦθεν ὥςπερ βλύσμα πηγαίου πόρου, 322 καὶ γῆ περῶτο τῷ θαλαττίῳ πόρῳ, Av. 527 δείξοι τε Τίγριν καὶ τὸν Ἴστριον πόρον cl. P I 156 τὸν ὑγρὸν ἐξέτεμνες εὐτόνως πόρον.

[5]) Cf. Stud. p. 119 n. 2.

[6]) Digressionem de bello Avarico non defuisse perquam probabile est cf. Stud. p. 32 sq. et Av. 307 sqq. ὅμως τὸ πλῆθος τῶν πόνων σου, δέσποτα, | εἰς καιρὸν ἡμῖν εὔθετον τηρητέον, | ἐν ᾧ παρούσης τῆς γαλήνης ἐν μέσῳ | εὔκαιρος ὁ πλοῦς τῆς ἀβύσσου (l. εἰς ἄβυσσον sive potius ταῖς ἀβύσσοις cf. H I 232) τῶν λόγων cl. Av. 532 sq. θύρας τε πολλὰς (malim πολλοῖς) ἐξανοίγοι τοῖς λόγοις, | νικῶντος αὐτοῦ πανταχοῦ τοὺς βαρβάρους.

πορευθῇ· δύο γὰρ ὁδοὶ αὐτῷ προέκειντο στεναί τε καὶ δύςβατοι, ἡ μὲν ἐπὶ Τάραντον φέρουσα, ἡ δὲ ἐπὶ τὴν Σύρων γῆν. Καὶ ἡ μὲν ἐπὶ Τάραντον διαφορωτέρα μὲν ἦν, ἀλλ' ἀπορίαν εἶχε πασῶν τῶν τροφῶν· ἡ δὲ ἐπὶ τὴν τῶν Σύρων τὸν Ταῦρον ὑπερβαίνουσα εὐπορίαν τε καὶ δαψίλειαν τῶν τροφῶν παρεῖχεν. Ταύτην συγκρίνουσι πάντες, εἰ καὶ ἀποτομωτέρα καὶ χιόνι πολλῷ κατεχομένη ὑπῆρχεν· ταύτην δὲ κόπῳ πολλῷ ὑπερβάντες ἑπτὰ ἡμέραις καταλαμβάνουσι τὸν Τίγριν ποταμόν. Quae itinera Heraclius per litteras in famam provexit testante Theophane p. 312, 28 sqq. καὶ τοῦτον περάσαντες καταλαμβάνουσι τὴν Μαρτυρόλιν καὶ τὴν Ἄμιδαν· καὶ διαναπαύονται ὅ τε στρατὸς καὶ ἡ αἰχμαλωσία. Ἐντεῦθεν καὶ γράμματα πρὸς τὸ Βυζάντιον ὁ βασιλεὺς ἠδυνήθη ἀποστεῖλαι καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν πάντα δηλῶσαι καὶ χαρὰν πολλὴν ἐμποιῆσαι τῇ πόλει.

Ad Heraclium pertinet etiam fragmentorum farrago, quam in pristinum ordinem redigere perquam difficile est: n. 67. 44. 52. 68. 42. 56. 54. 49. 43. 46. 57. 62. 51.

N. 67 Pisides Achillem et Heraclium in contentionis iudicium vocat, ex quo imperator superior discedit. Quae laudandi ratio ad Heraclii res gestas exponendas aditum facit etiam P I 82 sqq. (cf. omnino 66—81) εἰ Νέστορος γὰρ συλλαλοῦντος ἡδέως | ἔργοις μελισσῶν ἐξομοιοῖ τὸ στόμα, | πῶς οὐ πρὸς ἄκρον ἦλθε θαύματος, βλέπων | ἄϋλον ἐν σοὶ τῶν φρενῶν μελουργίαν | ἐν τῷ γλυκασμῷ et H I 65 sqq. Ὅμηρε, τὸν πρὶν μηδαμῶς Ἡρακλέα | θεὸν [1]) προςειπεῖν ἀξιώσῃς ἀσκόπως· | τί γὰρ τὸ κοινὸν ὠφέλησε τοῦ βίου | κάπρος φονευθεὶς ἢ λέων πεπνιγμένος; | θαύμαζε μᾶλλον ὡς ἐν ἀνθρώποις ἕνα | τὸν κοσμορύστην εὐλόγως Ἡρακλέα [2]). Similiter H II prooemiatur poeta 1 sqq. Ῥώμη, δίκαζε τὴν ἰσόρροπον κρίσιν· | πολλῶν στρατηγῶν εὐπορήσασα φράσον· | ποίῳ δοκεῖ σοι συμβαλεῖν τὸν δεσπότην; | 'μόνος τετάχθω', φησίν, 'οὐκ ἔχων ἴσον' [3]). Adde P II 1 sqq. Δημόσθενες,πρόελθε σὺν παῤῥησίᾳ! | λόγοι κρατοῦσι· μὴ ταράττου νῦν φόβῳ· | Φίλιππος οὐ πάρεστιν, ἀλλ' ὁ δεσπότης. — Comparatio cum Achille videtur Pisidae ansam praebuisse ad Heraclii clementiam et mansuetudinem praedicandam (cf. P I 89 sqq.), cum Achillis vitia notarentur, scilicet excandescentia et iracundia. Fervidum Achillis Homerici ingenium vox σφύζεις

---

[1]) Respici videtur Od. 11, 602 sq., ubi Ulixes apud inferos tantummodo εἴδωλων Herculis videt : αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν | τέρπεται ἐν θαλίῃς καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην, quem locum recte Aristarchus in suspicionem vocavit cf. Lehrs, de Aristarchi stud. Homer. [2] p. 185.

[2]) Quae fusius explicantur v. 71 – 92 cf. praeterea H II 19 sqq. Hinc Herculis nomine Pisides imperatorem ornat P III 354, Av. 57, S 69, Suppl. IV 7, eiusdemque filium Heraclium (Constantinum) R 106, qui etiam Ἡρακλείδης adpellatur ibid. 120.

[3])Alexandro Magno, qualem Plutarchus adumbravit, Heraclius anteponitur H II 110 sqq. cl. P III 48.

designat[1]), irae praecipitis notio metaphora significatur, qua de cf. Plutarchus Quaest. Conv. VII n. 10, 1, 15 p. 716 ἀλλ' ὥςπερ τὰ κουρεῖα Θεόφραστος εἰώθει καλεῖν ἄοινα συμπόσια (fr. 76 Wimmer), οὕτως ἄοινος [2]) ἀεὶ μέθη καὶ σκυθρωπὴ ταῖς τῶν ἀπαιδεύτων ἐνοικεῖ ψυχαῖς, ἐπιταραττομένη ὑπ' ὀργῆς τινος, Isidorus Pelusiotes Epist. I 70 (Patr. Gr. vol. LXXVIII p. 444 B) ὥςπερ ὁ οἶνος ὑπερκορὴς ἐγχεόμενος τοὺς τῆς αἰσθήσεως ἅπαντας καὶ πόρους καὶ αὐλοὺς καὶ μήνιγγας πληροῖ, καὶ τρέπει πρὸς ἄνοιαν τὴν διάνοιαν, οὕτω καὶ ὁ θυμὸς ἔξω τῆς οἰκείας τάξεως πηδῶν, μέθης ἔργον ἀποφαίνει τὸν νοῦν, μαινάδα τὴν φρένα ποιῶν καὶ λύων παροινίᾳ τὴν τάξιν τῆς νήψεως [3]).

N. 44 Quercius ad Hexaëmeron refert, argumentandi arte abusus: 'ad Hexaëmerum certe videntur pertinere hi senarii, quos tamen nullo in codice mihi contigit invenire. Inde autem multos versiculos ex illo poemate intercidisse confirmatur'. Equidem ob eandem causam aliunde versus fluxisse mihi persuasi [4]). Maxime autem coniectura adridet, comparationis subesse particulam, quae Heraclii (cf. Suppl. IV 90 sqq.) et aquilarum patientiam aequiparaverit. Ad apodosin igitur Suidae glossam vol. II 1 p. 334, 12 sqq. (om. Qu.) κονίστρα· οὐδ' αὖ κονίστρας εἰς τὸ ῥῖψαι τοὺς πόνους traho, ubi Pisidae versum delitescere recte Toupius (Emend. in Suid. vol. I p. 354) perspexit. Similiter aquila comparationis materiam praebet Hex. 594 sqq. μήπως ἐπαρθεὶς τῷ μεταρσίῳ θράσει | ὥςπερ νεοττὸς αἰετοῦ καὶ μὴ θέλων | αὖθις κατέλθῃς μὴ φέρων τὸν ἥλιον [5]). Ac permirum videtur, quod utraque Pisidae comparatio ex uno eodemque Aeliani capite manavit N. A. II 26 οὐδέποτε αἰετὸς οὔτε πη-

---

[1]) Cf. Av. 172, H I 230, II 43, Hex. 428. 570, Van. 225, S 29, Suppl. II 115. Falso Thesaur. vol. VII p. 1636 D explicat: ardes desiderio, ardenti desiderio cor tibi palpitat. — Eodem redire videtur 'acer' apud Horatium A. P. 121 inpiger, iracundus, inexorabilis, acer.

[2]) Jam Aeschylus Eumen. 860 dixit ἀοίνοις ἐμμανεῖς θυμώμασι cf. insuper Isai. XXVIII 1 οὐαὶ οἱ μεθύοντες ἄνευ οἴνου, quem locum uberius explicant Basilius Magnus de ieiunio I θυμὸς μέθη ἐστὶ τῆς ψυχῆς, ἔκφρονα αὐτὴν ποιῶν ὡς ὁ οἶνος — καὶ ὅλως ἕκαστον τῶν παθημάτων ἐκστατικὸν διανοίας ὑπάρχον μέθη ἂν δικαίως προςαγορεύοιτο· ἐννόησόν μοι τὸν ὀργιζόμενον, ὅπως μεθύει τῷ πάθει et Joannes Chrysostomus de resurr. 1 (Patr. Gr. vol. L p. 433) μέθη γάρ οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἀλλ' ἢ ἔκστασις τῶν κατὰ φύσιν φρενῶν, παρατροπὴ λογισμῶν, ἐρημία διανοίας, πενία συνέσεως· ταῦτα δὲ οὐχ ἡ μέθη ποιεῖ μόνη ἡ ἐξ οἴνου, ἀλλὰ καὶ μέθη ἡ ἐξ ὀργῆς καὶ ἐπιθυμίας ἀτόπου.

[3]) Accedat Gregorius Nazianzenus Carm. I 2 n. 25, 160 sqq. (Patr. Gr. vol. XXXVII p. 824 sq.).

[4]) Cf. ad num. 63 infra.

[5]) Adde An. p. 1696 C λαθραίως ἀφίπταται, οἷα νεοττὸς ἀετοῦ τὴν πτῆσιν τέλειος μηκέτι φέροι τῇ καλιᾷ προςκαθέζεσθαι, quo loco Quercii scriptura τελέσιος ex libidine, non ex Laur. (= Esc.) originem duxit.

γῆς δεῖται οὔτε γλίχεται κονίστρας, ἀλλὰ καὶ δίψους ἀμείνων ἐστὶ καὶ καμάτου φάρμακον οὐκ ἀναμένει πορισθὲν ἔξωθεν· ὑπερφρονῶν δὲ καὶ τῶν ὑδάτων καὶ τῆς ἀναπαύσεως ἀέρα τέμνει πολύν·.... βάσκανος δέ οἱ τῶν νεοττῶν τῶν γνησίων ἐκείνη ἐστίν· ἀντίους τῇ αὐγῇ τοῦ ἡλίου ἵστησιν αὐτούς, ὑγροὺς ἔτι καὶ ἀπτῆνας, καὶ ἐὰν μὲν σκαρδαμύξῃ τις τὴν ἀκμὴν τῆς ἀκτῖνος δυσωπούμενος [1]), ἐξεώσθη τῆς καλιᾶς καὶ ἀπεκρίθη τῆσδε τῆς ἑστίας· ἐὰν δὲ ἀντιβλέψῃ καὶ μάλα ἀτρέπτως, ἀμείνων ἐστὶν ὑπονοίας καὶ τοῖς γνησίοις ἐγγέγραπται, ἐπεὶ αὐτῷ πῦρ τε τὸ οὐράνιον ἡ τοῦ γένους ἀδέκαστός τε καὶ ἄπρατος ἀληθῶς ἐστιν ἐγγραφή [2]). Itaque certa emendatione apud poetam nostrum ineptissimam vocem κρύους tollere possumus: recte enim καμάτου habet Aelianus, siquidem palaestra contra lassitudinem, non contra frigus remedium est. Legendum omnino τρύους i. e. πόνου, siculi explicat Etym. M. p. 94, 42, ubi etiam alterum vocis testimonium (πολὺ τρύος ἤλασεν ἔξω) ex poeta incerto adfertur. Nec tamen audiendus Toupius, qui in novo Pisidae versu ῥύψαι scribendum esse putat pro ῥῖψαι, quae phrasis optime de abicienda lassitudine intelligi potest.

Restat una quaestiuncula orthographica: nullam quidem in Pisidae fragmento aquilae mentionem habes, attamen Suidae glossa nihil dubii relinquit, quin Lexicographus formam αἰετὸς legerit: cui primo adspectu Hexaëmeri locus (595) patrocinatur; sed enim optimi codices MT distincte ἀετοῦ offerunt, quemadmodum An. p. 1696 C diphthongi nullum est vestigium. Quodsi Blassii iudicium (Kuehner-Blass, ausf. Grammatik ³I 1 p. 134): 'das α in ἀετὸς kann als kurz genommen werden' nulla auctoritate niti, quin immo diserto Herodiani testimonio (vol. II p. 272, 6 Lentz) repugnare consideramus, eo inducor, ut Suidam deterioris memoriae testem esse putem. Ex Suida autem hausit Zonaras I p. 66 αἰετός· ὁ ἀετός, ὅν φασι δίψους καὶ κρύους εἶναι ἀνώτερον, quapropter ad sententiam nostram infringendam nihil valet. — Quodsi in re incerta hariolari licet, commodam et idoneam comparandi occassionem in

---

[1]) Cf. praeterea Hex. 879 οὐ ῥᾴδιον γὰρ εὐτόνῳ τῷ βλέμματι | ἀσκαρδαμυκτὶ προσβλέπειν τὸν ἥλιον.

[2]) Quae verba etiam Philae narrandi materiam obtulerunt de anim. propriet. 50 sqq. τοὺς ἀετούς, κράτιστε, τοὺς ὑψιδρόμους, | ποτοῦ θεωρῶν ἀκριβῶς ὑπερτέρους, | τέθηπα τὸν κτίσαντα τὴν τούτων φύσιν. | Ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ὡς κρατίστους ὀρνίθων | παθῶν ἐπαχθῶν εὑρεθῆναι κρείττονας et 63 sqq. ὃς τοὺς νεοττοὺς ὄντας ἀπτῆνας τέως, | ἐπὶ ξένην βάσανον ὡς νόθους ἄγων, | ποιεῖ δικαστὴν πρακτικὸν τὸν φωσφόρον. | Ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ ταῖς βολαῖς ἀντιβλέπων | τῶν φιλτάτων εἷς ἐστι καὶ τῶν ἐκκρίτων, | ὀφθεὶς καθαρὸς δυσγενοῦς ὑποψίας. | Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν σκαρδαμύξας, εὐθέως | ἀλλοτρίου σπέρματος εὑρέθη τόκος, | καὶ τῆς καλιᾶς δυστυχῶς ἀπεκρίθη.

Tauri transitu describendo (cf. Stud. p. 151 sq.) Pisides nactus est, quem aquilarum plenum esse docet Plutarchus de garrul. 14 p. 510 A. Videtur autem poeta audax illud facinus plenius atque uberius enarrasse, quare nescio an huc etiam versus trahi possint, quos auctoris nomine suppresso Suidas vol. II 2 p. 1044, 17 sqq. laudat Ταῦρος· ὄνομα ὄρους·

ταύρῳ γάρ ἐστι συμφυῶς εἰκασμένον
σκιρτῶντι καὶ ῥιπτοῦντι τοὺς ὀπισθίους
πόδας πρὸς ὕψος, εἶτα δὴ τὸν αὐχένα
κυρτῶς ὑπεξαιροῦντι,

ubi metro [1]) lectio nostra ῥίπτοντι satisfacit, metrum et sensum Bernhardyi coniectura (post Hemsterhusium cf. Thes. vol. VIII p. 152 A) ὑπεξαίροντι [2]) sanat.

Probabilius vero ad eandem rem versum ἐκ τῆς ἀμέτρου συμφορᾶς τῶν συρμάδων (n. 65) traxeris, quem anno 624 falso Quercius vindicat, Theophanis narratione abusus (p. 307, 21 sqq.) καὶ γίνεταί τι θαῦμα κἀνταῦθα φοβερόν· ἐν γὰρ θερινῇ τροπῇ ἀὴρ γέγονε δροσώδης ψυχαγωγῶν τὸν τῶν Ῥωμαίων στρατόν, ὥστε ἀγαθὰς ἐλπίδας ἀναλαβεῖν αὐτούς. De aëre enim roscido Chronographus loquitur, qui Heraclii exercitum recreavit, cum Suidas nivis συμάδας intelligendas esse clare adnotet. Nostra vero sententia Theophanis loco (p. 312, 26 χιόνι πολλῷ κατεχομένη) stabilitur, qui Heraclium Tauri nives [3]) κόπῳ πολλῷ (27) eluctatum esse docet. Recte igitur nivium calamitas commemorari potest; etenim Lexicographi interpretationem ἡ ὁμοῦ ἐπιφορὰ a Pisida alienam esse mihi persuasi, qui semper tritam vocis συμφορὰ notionem suppeditet cf. P I 235, II 187. 230. 287, III 165. 242. 298, Av. 350. 481. 487, H I 47, II 7. 163. 164. 196, Hex. 504. 532. 800. 1584, Van. 96, S 57. 667, Suppl. III 45, IV 89, fr. 110, An. p. 1724 A. 1729 B. Epitheton ἀμέτρου optime Van. 7 δι' ἧς πέπονθα τῶν παθῶν ἀμετρίας inlustrat cf. insuper Suppl. III 45 τῶν εἰς ἀπείρους συμφορὰς πεπλεγμένων. Omnino autem reicienda est Quercii scriptura συρμάτων, ut quae omni auctoritate careat [4]); nivium enim moles συρμάδες sunt vel συρμοί.

[1]) Cf. Hilbergius, Byz. Zeitschr. vol. VII (1898) p. 338 sqq. Formam ῥίπτει (cf. Lobeckius ad Sophocl. Ai. 239) adgnoscit Pisides P II 230.

[2]) De re cf. Dionysius Perieg. 641 sqq. cum Eustathii commentario (p. 335v Mueller) et Stephanus Byzantius p. 608, 17 sq. (Mein.).

[3]) Cf. Seneca Med. 682 sq., Nonnus Dion. XI 288 et XLVIII 470. Nivium mentio profecto correctorem rudem inducere poterat, ut n. 44, 3 ((cf. p 154 supra) τρύους in κρύους mutaret.

[4]) Simili ratione contra codicum et Morelli auctoritatem Quercius συρμάδα oblitteravit Hex. 211 πνοῆς περιττῆς ἐξ ἐκείνου σύρματα.

Ad n. 52 et 68 adprime Heracliadis versus faciunt ex poemate deperdito hausti II 153 — 159 (cf. p. 151 sq. supra). Infelix autem Bernhardyi est commentum n. 52, 1 (fr. 106) πάντως vel πίστεις δ' pro πάντας δ' reponentis, qua voce optimo iure omnigeni Heraclii milites (cf. etiam P I 197) significantur; potius mirari subit, quomodo grave eiusdem versus mendum latitare potuerit. Nempe ὑφέλκειν subtrahendi [1]), non adtrahendi vim habet; unde coniectura ἐφέλκων necessaria esse videtur, praesertim cum vox sollemnis [2]) restituatur cf. Anth. Pal. XII 152 Μάγνης Ἡράκλειτος, ἐμὸς πόθος, οὔτι σίδηρον | πέτρῳ, πνεῦμα δ' ἐμὸν κάλλει ἐφελκόμενος et Themistius Or. XV p. 190 D (p. 234 Dind.) καὶ ὥςπερ ἡ Μαγνῆτις λίθος ἡσυχῇ ἐφέλκεται τὰ σιδήρια, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀκονιτὶ ἐφειλκύσω τὸν Γέτην δυνάστην. Ac mediam verbi formam etiam Pisidae exempla quaedam videntur commendare: P I 197 κάμνων ἐφείλκου [3]) πάντας εἰς προθυμίαν, II 238 καὶ τοὺς ἀπίστους βαρβάρους ἐφέλκεται, An. p. 1716 B τοὺς ἁπάντων ὀφθαλμοὺς πρὸς ἑαυτὸν ἐφελκόμενος [4]),— sed activum in eadem re praebent P II 160 ἀλλ' εἷλκες αὐτῶν καὶ μεθεῖλκες τοὺς τόνους, 168 οὐχ ὥςπερ ἄλλος μυθικὸς τὰ θηρία | πρὸς αὑτὸν [5]) εἷλκες, fr. 155 (n. 68, 1) εἷλκες γὰρ αὐτοὺς ὥςπερ ἡλίου τόνος. Nec tamen recte de magnete legitur Hex. 1522 ἄλλος δὲ τὸν σίδηρον ἀνθέλκει λίθος, cum 'retrahendi' vel 'distinendi' vis voci illi subiecta (cf. P III 127, H II 95, Hex. 397, S 575, Suppl. III 52, An. p. 1717 C) ad locum Pisidae minime quadret; optime codices nostri MVpT N [6]) ἐξάγει (= in-

[1]) Cf. Av. 78, R 49, Hex. 431, S 185. 277, Suppl. IV 103. Nihil Hesychii testimonium; ὑφέλκεται· προτρέπεται valet. Adde p. 166 ad infra fr. 129. (n. 61).

[2]) Plane similiter ἐπισπᾶσθαι et ἐπάγεσθαι usurpantur a Macario IV 54 Ἡρακλεία λίθος· πρὸς τοὺς ἑαυτοῖς τι ἐπαγομένους, παρόσον καὶ ἡ λίθος ἐπισπᾶται τὸν σίδηρον, ubi τινας pro τι corrigendum cl. V 79 Μαγνῆτις λίθος· ἐπὶ τῶν πρὸς ἑαυτοὺς ἐπισπωμένων τινάς. Verbi ἐπισπᾶσθαι testimonia suppeditant insuper Aelius Dionysius apud Eustath. ad Homeri Il. 2 p. 338, 26 (sive Photius vol. I p. 266 Naber), Timaeus Lex. Platon. p. 989ª 24 sq. (Hesych. s. v. Ἡράκλεια) et p. 989ª 33 sq. Turic. (= Photius vol. I p. 266 et Suidas vol. I 2 p. 877, 5 sq.), Diogenianus ap. Scholiastam ad Platon. (Jon. p. 533 D) p. 915ᵇ 3 sq., Zenobius IV 22, Hesychius s. v. Λυδικὴ λίθος, Ps.-Callisthenes III 7 p. 103 (Mueller), Psellus de lapid. 13.

[3]) Sic V, non ἐφεῖλκον, ex qua lectione Quercius ἐφεῖλκες edolavit.

[4]) Hex. 431 ὑφέλκεται δὲ καὶ στεναγμοῖς, εἰ λάβοι codicum MVN scriptura στεναγμοὺς non mediam vocem ὑφέλκεται (ἐφέλκεται minus recte M) innuit, cum accusativus ad λάβοι pertineat, ubi poetae mentem Quercii versio: 'si velit accipere' plane pervertit cf. P II 4 κίνδυνος οὐδείς, καὶ σιωπὴν εἰ πάθοις cl. Hex. 1026 ὃς καὶ παρ' ἡμῖν εἰ σκοπήσοι μαγλάδα.

[5]) Cf. Stud. p.136 not.

[6]) Codicis p corrector ἀνθέλκει superscripsit, videlicet propter v. 1523 ἄλλοι δὲ πυρσοὺς ἀντανάπτουσιν λίθοι.

citat) praebent, qui praeterea in scriptura ἡ pro ὁ consentiunt, quam genuinam esse vel nostri fragmenti formae Μαγνῆτις et Ἡρακλεία docent. — V. 2 accusativi exemplum (Ἡρακλείαν τὴν λίθον) notatu dignum est, metri tamen ratio parenthesin (ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὡς Ἡρακλεία λίθος) excludit, quam Pisidae consuetudo (cf. etiam Kuehner, ausf. Gramm. ²vol. II 2 p. 1008 sq.) exposcere videtur cf. S 166 sq. ἀλλ' οὐ δοκεῖ σοι τῷ βραβευτῇ τῆς μάχης, | εἰπεῖν δὲ μᾶλλον, τῷ φυτουργῷ τῆς μάχης, — An. p. 1689 C τοῦτον ξεναγεῖν ἢ καὶ παιδοτριβεῖν, ἄμεινον εἰπεῖν cll. σχεδὸν γὰρ εἰπεῖν H I 89, ὥςπερ εἰπεῖν Hex. 1364, ὡς εἰπεῖν An. p. 1685 C. 1689 B. 1693 A. 1708 D. 1713 A. 1725 B. 1728 D. Adde An. p. 1692 B τῆς εὐπροςίτου τοῖς πᾶσι τροφῆς, ἢ τό γε κρεῖττον, τῆς τῶν τρόπων ἡδύτητος et p. 1693 B ὄναρ ὁ μακάριος, ἢ τόγε ἀληθέστερον, ὕπαρ ὁρᾷ. — V. 3 scripturam ἔχεις similes Pisidae sententiae tueri videntur: P I 197, II 160. 168, H II 47. 157, inprimis vero n. 68, si in vicinia fragmentum illud conlocatum esse statuimus. Eodem tamen modo iuxta ponuntur Suppl. II 10 εἰ μὴ γὰρ αὐτὸς ἀντανεῖλε τὰ ξύλα et 19 πῶς ἀντανεῖλες ἁρπαγέντα τὰ ξύλα, neque imperatorem poeta adloquitur Av. 101 ποίαν δὲ γλώσσης οὐκ ἐκίνησεν λύραν. Nihil autem Apostolii testimonium probat: XIII 86ᵈ πάντας ὑφέλκεις οἷα Μαγνῆτις λίθος, quod quidem ex Suidae loco ad paroemiographi rationem formatum sit.

N. 68 olim εἷλκεν ferebatur, attamen recte Bernhardyum ex AE*V εἷλκες reposuisse ex nota ad n. 52 patet. Comparationem conlustrat Hex. 304—337 ¹), cum sole autem optime Heraclius confertur cf. P II 250 τοῦ σοῦ δὲ θᾶττον προςβαλόντος ἡλίου, III 7 sq. ἡμᾶς δὲ λαμπὰς ἡλίου τοῦ δεσπότου | θάλπουσα καὶ νῦν ἐξανάπτει τοὺς λόγους, Hex. 1850 ἑνὸς κρατοῦντος ἡλίου καὶ τῶν κάτω, S 673 ἔχεις γὰρ ἐγγὺς ἥλιον τὸν δεσπότην, Suppl. IV 53 γενοῦ πρὸς ἡμᾶς, καὶ βλέπει τὸν ἥλιον | Ῥώμης ὁ κόσμος, 130 μὴ τῇ στερήσει τοῦ διαυγοῦς ἡλίου,— P III 9 καὶ Φοῖβος ἡμῖν εὐσεβὴς προέρχεται, — S 706 sqq. καὶ μαρτυρεῖ μοι Περσικῶς ἡ Καμβόη, | σπινθῆρα τῆς σῆς προςλαβοῦσα λαμπάδος· | οὐ γὰρ τοσοῦτον ἡλίου λαμπροῦ σέλας | χειμῶνος ὁρμὴν δραστικὴν ὑποστρέφει, | ὅσον σὺ ταύτης τὴν ὁμίχλην ἁρπάσας | καὶ τὸν πικρὸν χειμῶνα τῆς ἀγνωσίας | ἔδειξας αὐτῇ φῶς θεωρεῖν ἐν ζόφῳ. Ex eadem imagine etiam adlocutio ἀλλ' ὦ διαυγὲς ὄμμα τῆς οἰκουμένης (S 691 et Suppl. IV 49) manavit cf. insuper P I 192 sq. ἔλαμψας αὐτοῖς ἐν θαλάσσῃ φωςφόρος, | τὸ φῶς προδεικνὺς ἡλίου γλυκὺ πλέον et III 365 εἰ τὰς ἐν ἄστροις ὁ Πτολεμαῖος ἐκβάσεις | καὶ πρὸς τὸ μέλλον εἶχεν ἠκριβωμένας, | πῶς οὐ προεξήγγειλεν, οἷον ἡ φύσις |

¹) De humoribus solis vi adtractis cf. praeterea Hex. 556 ὡς ἥλιος μὲν ὑγρὸν ἁρπάσας πάχος.

ἐπ' ἐσχάτων μέλλει σε φωςφόρον βλέπειν; ubi etiam in sequentibus poetae phantasma (360 sq. καί μοι λογισμῶν πολλάκις κινουμένων | αὐτὸς κατ' ἐμαυτὸν συλλαβὼν ἔφην τάδε) continuatur 366—373 ἀλλ' εἴπερ ἦν ἐκεῖνος εἰκότως ἄρα | τῆς γῆς ὑπερβαίνοντα τοὺς ὅρους βλέπων, | ὕμνει σε μᾶλλον τοῖς μεταρσίοις λόγοις· | τῆς ἐκδρομῆς δέ, καὶ πλέον τῶν ἀστέρων, | ἐν σοὶ τὰ πολλὰ προςβλέπων κινήματα, | τὴν σὴν ἀεικίνητον ὕμνησε φρένα, | ἄλλον νεουργηθέντα τοῖς κάτω πόλον | τὸν νοῦν τὸν ἐν σοὶ τῷ ξένῳ μαθὼν λόγῳ. Quae verba perperam vertit Quercius[1]) falsa interpretatione adiecta: 'quamvis diu multumque opera Ptolemaei versaverim, nullibi mihi licuit invenire vaticinium, quod poeta, quam belle plane nescio, sed tamen in Heraclium transfert. Itaque aut intercidisse locum, ad quem alludit Pisida, dicendum est, aut esse eiusdem ex quibusdam verbis interpretamentum. Caeterum ne prorsus ἀσύμβουλοι (sic!) hinc discedamus, detur coniecturae locus. Itaque sic hariolor. Ptolemaeus cum plane nosceret, quantum veteres astronomi, Eudoxus, Eratosthenes, Geminus, Marinus et alii inter se distarent in polari stella definienda, nec ipse alicuius opinioni facile assentiretur, fortasse alicubi dixit fore tempus, quo polus alter, ac plane ab eo diversus qui tunc esse ferebatur, sapientum iudicio inter homines constitueretur.' Etenim Pisidae omnino de Ptolemaei arte dubitantis haec est sententia: 'si revera videret transcendentia terrae terminos[2]), potius te[3]) praedicaret[4]) sermonibus sublimioribus[5]) tuaeque excursionis[6]), quae

[1]) 'Sed cum esset, ut videtur, in iis contemplandis, quae terrae terminos transcendunt, intentus, te depraedicavit sublimiore stilo; tuaeque excursionis, magis quam astrorum, multis ac praeclaris longe praevisis motibus, tuam irrequietam celebravit mentem, alterum dicens renovatum iri terris polum, tuam indigitans mentem hoc peregrino sermone'.

[2]) Cf. Av. 23 ἡ ῥίζα τῆς γῆς τοὺς ὅρους ὑφήρπασεν.

[3]) Itaque σὲ corrigendum pro σε.

[4]) Scilicet ἂν subintelligendum est, quod in eiusmodi sententiis condicionalibus Pisides et addit (H II 85, R 61, Hex. 363. 967, S 584, Suppl. II 11, An. p. 1700 C. 1704 A) et omittit (P I 80. 84, III 297. 299. 301, H I 125. 127, Hex. 34, S 116, Suppl. I 34. 62).

[5]) Cf. S 6 ἀρθῶμεν ἐν σοὶ τοῖς μεταρσίοις λόγοις.

[6]) Vox ἐκδρομὴ de astris usurpatur Hex. 373, nostro autem loco sollertes Heraclii excursiones significantur cf. P II 264 δείξας πρόςωπον ἐκδομῆς ἐψευσμένης cl. III 15 ἐν αἷς ἀπαύστως εἰς ἀγῶνας ἐκτρέχων et 333 βάλλων, διώκων, ἐκτρέχων, ὑποστρέφων. Ad eandem notionem v. 370 κινήματα pertinent (cf. P II 82 κήρυκές εἰσι τακτικῶν κινημάτων) astrorum propria (cf. epigramma ineditum ad Append. Gnom. n. 69 profe-

excursiones astrorum superat, multos motus adspiciens (προςβλέπων, non προβλέπων) tuam celebrasset[1]) irrequietam mentem, admirabili ratione[2]) edoctus tuam mentem alium **polum**[3]) terris factum'[4]).

N. 42 procul dubio Heraclii sagacitas laudatur, qua Persarum ducis fallacias perspexit cf. P III 198 sqq. ἀλλ' οὐκ ἀνευτρέπιστος ἀνθωπλίζετο | τῆς σῆς ἑτοιμότητος ἡ στρατηγία· | πρὶν ἢ γὰρ ἡ νὺξ τὴν μέσην τομὴν λάβοι, | πάντας μὲν αὐτοῦ[5]) τοὺς κεκρυμμένους δόλους | ταῖς σαῖς μερίμναις ἐξ ἔθους ἠπίστασο. — De verborum usu cf. Av. 277 ἃς καὶ πρὸ πολλοῦ συγκροτῶν οὐκ ἠμέλει et Hex. 161 sq. διαγράφεις γὰρ πᾶσαν, ὡς θέλεις, φύσιν | τῇ σῇ διόπτρᾳ. Suidae vero glossam descripsit Zonaras vol. I p. 521, ubi κάτοπτρον ἢ ante μηχανικὸν κτλ. additur.

N. 56 ad orationem pertinet, quam Heraclius ante certamen habuisse putandus est. Videtur autem pugna ad Ninivam cum Rhazate conserta[6]) designari, quae ad belli eventum maximi momenti fuit. Quodsi Theophanis verba p. 318, 5 διαλαλήσας τῷ λαῷ παρετάξατο consideramus, optime intelligitur, cur fragmentum nostrum ne leviter quidem in Heraclii concionibus (p. 307, 3 sqq.; 309, 9 sqq.; 310, 26 sqq.; 317, 17 sqq.) significetur. Imperatoris vero hortatio manifesto ad Christi cum latrone colloquium respicit Evang. Luc. XXIII 43 ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Recte igitur Pisidae mens in codicibus perspecta est, ubi Suidae glossam (p. 143 sq. supra) adnotatiuncula: ἀντὶ τοῦ μιμιμούμενοι τὸν λῃστὴν excipit. — De locutione παράδεισος τῆς μάχης conferi potest An. p. 1693 A παράδεισος τῆς πίστε-

---

rendum v. 1 κήρυξ ἄφωνος ἡλίου κινημάτων cl. κινήσεις Hex. 372). Similiter ἀεικίνητος βία caeli praedicantur Hex. 370, sed etiam de Heraclio habes Av. 302 οὕτως ἀεικίνητος ὢν ὁ δεσπότης cl. Suppl. III 25 ὁ σὸς λογισμὸς πανταχοῦ κινούμενος.

[1]) Cf. p. 158 n. 4.

[2]) Neque enim de sermone Ptolemaei agitur cf. Hex. 329 χαυνοῦσα καὶ σφίγγουσα τῷ ξένῳ λόγῳ cl. 1496 καὶ ξενοτρόπῳ λόγῳ | τὰς προςθέσεις ἔχουσιν ὡς ἀφαιρέσεις. Alioquin εἰπὼν pro μαθὼν flagitaretur.

[3]) Sive de stella polari (Eratosthenes Catast. 2) sive de lucifero (cf. v. 365) cogitamus, certe Heraclium poeta novum sidus terrenum esse fingit: etiam Suppl. XLV 1 sq. ὁ πυρφόρος νοῦς τὴν ὀροφὴν διατρέχων | καὶ τοὺς πυραυγεῖς ἀστέρας μιμούμενος mens cum astro comparatur. Ceterum apud Pisidam locutio ἡλίου πόλος memorabilis est H I 9, cum alibi voce πόλος caelum denotetur cf. Hex. 89. 91. 764. 1085. 1751.

[4]) Sed nihil huc pertinet P III 100 τὸν καυστικὸν δὲ τοῦτον ἥλιον στέγει cf. p. 113 supra.

[5]) Cf. Stud. p. 20 n. 2.

[6]) Τῇ δὲ ιβ' τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς ἡμέρᾳ σαββάτῳ ἐκροτήθη ὁ πόλεμος (anno 627) Theoph. p. 318, 16 sq.

ως, ceterum Pisidae παράδεισος videtur esse hortus Edenis cf. Suppl. CVII 20 καὶ τὸν παράδεισον τῆς Ἐδὲμ μιμουμένη [1]).

N. 54 corruptela videtur laborare: offendit enim constructio κρατεῖν ἐνὶ μάχαις, si nulla hostium mentio fiat, sicuti apud Theodosium III 234 τοσοῦτον ἐκράτησας ἄλλων ἐν μάχαις cl. Ps.-Demosthene Or. XIII 16 p. 171, 1 R. ἐν δὲ τοῖς ὅπλοις δεῖ κρατεῖν τῶν ἐχθρῶν [2]). Suspecta quoque forma ἐνὶ est, numquam a Pisida usurpata, praesertim cum Suidae codices AVE ἐν exhibeant; itaque eo inducimur, ut versuum laciniae: κρατῶν... ἐν μάχαις [3]) | .... καὶ κατηχῶν ἐν μάχαις adgnoscantur, nisi forte propter P III 112 (κρατῶν γὰρ αἰχμὴν ὡραΐζεται πλέον) ad coniecturam κρατῶν μὲν (vel γὰρ) αἰχμὴν confugimus [4]). Dubitari autem nequit, quin Heraclius laudetur ἀεὶ προπηδῶν εὐσθενῶς ἐν ταῖς μάχαις (P III 83), id quod in imperatore milites praedicant anud Theophanem p. 307, 18 ἐρυθριῶμεν σὲ θεωροῦντες προάγοντα ἡμῶν ἐν ταῖς μάχαις. Etiam in pugna ad Ninivam ante omnes eum prosiluisse diserte testatur Theophanes p. 318, 18, unde fragmenti sedem bene mihi designasse videor.

N. 49 aperte significatur Heraclium periculi quasi avidum telis hostium semper se obiecisse. — Vox ἐπίδοσις eundem trimetri locum obtinet Hex. 670 καὶ τὰς ἐπιδόσεις τῶν μελῶν ἐργάζεται cf. etiam An. p. 1681 B et 1692 C.

N. 43 optime explicat Theophanes p. 318, 21 sqq. de pugna ad Ninivam agens: προςέβαλε δὲ αὐτῷ καὶ τρίτος, ὃς καὶ δέδωκεν αὐτῷ μετὰ δόρατος εἰς τὸ χεῖλος καὶ τοῦτο ἔπληξεν· ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ τοῦτον ἀνεῖλεν· καὶ τῶν σαλπίγγων ἠχησασῶν συνέβαλον ἀλλήλοις ἀμφότερα τὰ μέρη, καὶ μάχης κροτηθείσης σφοδρᾶς ἐπληγώθη ὑπὸ τῶν πεζῶν ὁ τοῦ βασιλέως ἵππος φάλβας, ὁ λεγόμενος Δόρκων, εἰς τὸν μηρὸν αὐτοῦ λαβὼν κονταρέαν· πολλὰς δὲ καὶ σπαθέας ἐν τῇ ὄψει ἔλαβεν· ἀλλὰ φορῶν κατάφρακτα νευρικὰ οὐκ

---

1) Quae non sine consilio dicta esse docebunt Suicer Thes. Eccles. vol. II p. 236 sqq. et Wetsten ad N. T. vol. I 2 p. 818 sqq.

2) Quodammodo ad Homeri exempla a Kuehnero, ausf. Gramm. vol. II 1 p. 410 n. 5 (ed. Gerth) congesta provocari potest; usitatior est structura κρατεῖν τὴν μάχην vel τῇ μάχῃ cf. praeterea ἐπικρατεῖν τῆς μάχης P III 158 (τῇ μάχῃ Herodot. V 116).

3) Non possunt verba ita copulari, ut κρα tertiam tribrachi syllabam in quarto pede efficiat. Trimetri clausula ἐν ταῖς μάχαις occurrit P III 83 et H I 132, σὺν ταῖς μάχαις S 26. Aliam versus sedem commendat Hex. 834 καὶ τὴν ἄφυκτον ἐν μάχαις αὐλίαν.

4) Leniore mutatione κρατῶν ἐν (sive μὲν) αἰχμαῖς ita reponi potest, ut voci αἰχμαῖς belli notio subiciatur. Similiter apud Bacchylidem XVII 47 τόσ' εἶπεν ἀρέταιχμος ἥρως equidem (εἶπε) κρατέραιχμος malim conlato Pindari versu Isthm. VI 38 καρτεραίχμαν Ἀμφιτρυωνιάδαν, ubi compositionis ratio (cf. insuper εὐρυαίχμας fr. 173 Bergk) nostrae sententiae neutiquam repugnat cf. Nem. I 17 ἵππαιχμος.

ἐβλάπτετο, οὐδὲ αὐταὶ ἐνήργουν. Falso enim Suidae locum interpretatur Bernhardyus: teli vestri clam in me concitati ictum repressit opposita vestis duplicata. Immo ὑμῶν ab ἐπέσχεν pendet (cf. Stud. p. 12 n. 3) et Heraclium ipsum[1]) significat, qui teli contorti imminentem ictum[2]) feliciter evaserit. Imperatoris vulnera[3]) honorifice Pisides memorat H I 103 sq. ἔχεις ἄμετρα μαρτυροῦντά σοι βέλη, | ἔχεις συνεργοὺς ἐμφύτους τὰ τραύματα cll. 109 τὸ σὸν γὰρ αἷμα τοῖς γραφεῦσιν ἀρκέσει et R 116 κάμνει, μεριμνᾷ, δυςφορεῖ, τοξεύεται. — Ceterum Zonaras, qui ex Suida hausit, tantum posteriorem fragmenti versum (ἡ τοῦ χιτῶνος ἐμπεσοῦσα διπλόη) praebet vol. I p. 251, sed in glossa ipsa rectius φιλίας (pro φιλίαν) et τὸν φίλον (pro αὐτὸν) suppeditat.

N. 46 bene cum 49 et 43 cohaerere probat Av. 424 sq. ἔστη παρειςδὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀσπίδων, | κρύπτειν ἑαυτὸν ἀσφαλῶς ἠπειγμένος, unde etiam nostro loco ἐν μέσῳ[4]) pro ἔσω reddendum esse facile conici potest. Patet autem a Suida duorum versuum particulas esse conflatas:

⏑—⏑—⏑— ἔσω τῶν ἀσπίδων
⏑—⏑—⏑ ἦλθες ἐμβριθεῖ τάχει.

Quartum pedem similiter ἔσω explet Hex. 1109. 1209[5]), de versu altero cf. H I 233 sq. ἐμβριθεστέρῳ | τάχει.

N. 57 et 62 inter se conexos et aptos esse praeclare ostendit Av. 132 sqq., ubi de Sergio urbis obsessae liberatore haec leguntur: καὶ τεκνοποιῶν τῷ Θεῷ καθ' ἡμέραν | καὶ παρθενεύων καὶ πλέον μήτηρ μένων· | μάλιστα γὰρ νῦν πάντας ὠδίνεις μόνος, | καὶ πᾶσά σοι γῆ σπαργανοῦται καὶ πόλις, | ταύτης δι' ὑμῶν ἐκ Θεοῦ σεσωσμένης. Similiter mundum a Phoca exstirpatum per Heraclium denuo procreatum esse poeta fingit Suppl. III 56 sqq. οἴκτειρον ἡμᾶς, οὓς ἐλυτρώσω πάλαι, | δι' οὓς τοσούτους

---

[1]) Cf. ὑμῶν P I 81. 97. 176. 212. 246. 251, III 58. 302, Av. 136, H I 21. 209, ὑμῖν P II 203, III 358, Av. 315, H II 24. 31. 72. 86, ὑμᾶς P II 21. 23, III 89, H I 166. 214. 220, II 95, Suppl. II 48, III 1, IV 116. 153, tum H II 64 γράφουσιν ἡμῖν τῇ κάτωθεν εἰκόνι, ubi ἡμῖν commodum sensum non praestat.

[2]) Cf. H II 93 στραφεὶς ἐπέσχες τὴν βολὴν ἠπειγμένην et Hex. 454 παρακρατῶν δὲ τὴν βολὴν ἠπειγμένην, ubi ὑπηγμένην (non ὑπειργμένην, sicuti Quercii editio offert) ex A sustulit Hercher; sed scripturam genuinam etiam in V extare iam Quercius notavit. Eandem offerunt praeterea MpN_2 et Morellus in nota marginali. Accedat Hex. 464 φύγῃ τὸ τραῦμα τῆς βολῆς κινουμένης.

[3]) Ad a. 626 Theophanis memoria p. 314, 17 sq. πολλὰς πληγὰς ἐδέχετο, εἰ καὶ οὐδεμίαν ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ <καιρίαν> pertinet.

[4]) Cf. P III 13. 56. 159. 190. 299. 389, Av. 260. 309, Hex. 149. 658, Van. 227, S 506, Suppl. I 90, II 83. 94, IV 97.

[5]) Primum Av. 116, Hex. 13. 1241, secundum Hex. 1460, quintum H II 114, Hex. 709, sextum Hex. 155. 385. 1134; forma εἴσω numquam comparet, siquidem nullius pretii est codicis B varietas ad Hex. 13 (apud Hercherum p. LVIII).

ἔσχες ὠδίνων πόνους, | τὸν ἐκ τυράννου κόσμον ἠτεκνωμένον | ξένῳ θελήσας τεκνοποιῆσαι σπόρῳ. Nostro autem loco Chosroae, ὃς κόσμον ἠρήμωσεν (cf. Stud. p. 34), domitor illa laude ornatur, quae ob eandem causam recurrit H I 82 sq. καὶ δεύτερος νῦν κοσμοποιεῖται βίος, | καὶ κόσμος ἄλλος καὶ νεωτέρα κτίσις et 201 sqq. χαῖρε, στρατηγὲ κοσμικοῦ γενεθλίου· | τὸν σὸν γὰρ ἆθλον πᾶσα χώρα καὶ πόλις | ἔμπρακτον οἶδε τοῦ βίου γενέθλιον. Itaque falsam esse Quercii scripturam μαιεύεταί σε apparet, cui Suidae codices ABVE μαιεύεται δὲ recte substituunt [1]); etenim μαιεύεται passiva est forma (cf. Av. 135 σοὶ — σπαργανοῦται), non media. In altero quoque fragmento BVE [2]) genuinam lectionem οὐσιῶσαί σοι pro οὐσιῶσαι σὺ (Qu.) servant cf. Suppl. IV 91 ἀεὶ γὰρ ἡμῖν οὐσιώθης τοῖς πόνοις et de loci sententia Suicer Thes. Eccles. vol. II p. 529.

N. 51, nisi egregie fallor, Pisides communis gaudii participem se fuisse pronunciat, cum Heraclium a. 629 e Perside redeuntem omnes cives laeto clamore exciperent. [3]) Poeta igitur imperatorem faustis vocibus excepisse putandus est simul cum aliis civibus, qui acclamatione publica victorem prosecuti sunt. Itaque abicienda est Quercii ratio: 'nec dubitandum ita de se loqui Pisidam, qui Heraclii comes fuit in prima expeditione contra Persas'. — Omnino autem falluntur viri docti, qui omnibus Heraclii expeditionibus Pisidam adfuisse exstiment, veluti Clintonus Fast. Rom. vol. II (1850) p. 166, ineptaque sunt Gedeonis argumenta (Πατριαρχικοὶ πίνακες — 1884 — p. 240 sq.), quibus Quercii iudicium de Georgio Pisida hymni Acathisti auctore refutari posse arbitratur: ὅτι ὁ Πισίδης ἦν ἀδύνατον 'να γράψῃ τὸν ὕμνον, κατ' ἐκείνην τὴν ἰδίαν νύκτα, οὐδεὶς ὁ ἀμφιβάλλων, καθότι ὁ ἐκ Πισιδείας διάκονος οὗτος ὁ καὶ χαρτοφύλαξ τῆς Μ. τοῦ Χ. Ἐκκλησίας γνωστὸν ὅτι ἠκολούθει τῷ Ἡρακλείῳ εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον. Nam procella Avarica imminente Constantinopoli poeta Suppl. IV conscripsit, ubi multis et supplicibus verbis Heraclium orat, ut urbi in summas angustias adductae succurrat 49 sqq. ἀλλ' ὦ διαυγὲς ὄμμα τῆς οἰκουμένης, | τὸν νοῦν ἔχων ὄχημα φωτὸς ἐμφύτου, | εἰ καὶ διέστης πρὸς τὸ Περσικὸν νέφος | καὶ τῇ χαλάζῃ συμπλέκῃ τῇ βαρβάρῳ, | γενοῦ πρὸς ἡμᾶς, καὶ βλέπει τὸν ἥλιον | Ῥώμης ὁ κόσμος cll. 111 sqq. et 121, propulsato autem periculo mox (Av. 502 sqq.) carmen de bello Avarico enatum est, quo Pisides imperatore absente (246 sqq.) se dimicationi interfuisse testatur: αὐτοπροσώπων πραγμάτων ἐφάπτομαι v. 45 cll. 10 sq.

[1]) Ex ABV praeterea τῆς Ῥώμης pro Ῥωμαίων receptum est cf. Stud. p. 24 n. 1.

[2]) A glossam omittit, itemque Hexaëmeri editio princeps, nec tamen Morelli editio a. 1618 recognita, quae quidem distincte οὐσιῶσαί σοι offerat. Falso tamen ibidem θέλῃς pro θέλεις comparet.

[3]) Cf. p. 35 sq. supra.

μικροὺς τῶν ἀγώνων, ὡς ῥόδα, | λόγους συνάξας ἐξ ἀκανθῶν τῆς μάχης, 165 sqq. θέλω δὲ τούτων τὰς ἀφορμὰς τῶν λόγων | ὡς τὴν ἔναγχος ἱστορῆσαί σοι μάχην, | ἀλλ' ἐξ ἐναύλου τοῦ φόβου συστέλλομαι, 226 sqq. ἐγὼ δὲ ταῦτα συγκαλύψαι σοι θέλων, | (οὐκ ἠγνόουν γάρ, ὡς λαθεῖν καὶ νῦν θέλεις), | σιγᾶν ἔμελλον· ἀλλ' ὁ νοῦς ἠρυθρία | κλέψαι, τοσούτους εἰςορῶν συνειδότας. — Quae quidem ad a. 626 pertinent; Chosroa autem devicto Pisides ligna Sanctae Crucis Hierosolymae restituta esse perinde atque alii cives ex Heraclii litteris (cf. Suppl. II lemm. et v. 104 sqq.) comperit, tum vero [1]) post imperatoris reditum [2]) Heracliadem conditurus orationis copia adeo obruitur, ut summas res tantum attingere instituat, priusquam cum imperatore sermonem de singulis contulerit (ἕως ὁ σὸς νοῦς καὶ τὸ πηγαῖον στόμα | λύσει τὰ πολλὰ τῶν λόγων ἐμφράγματα H I 238 sq.). — Sed dubitari non potest, quin in prima expeditione, quae in annum 622 cadit, Heraclii comes poeta noster fuerit. Diserta rei mentio fit P III 131—133 τούτοις, κράτιστε, καὶ συνήσθην εἰκότως | καλῶς φρονοῦσι, καὶ συνήλγησα πλέον, | τῇ ταυτότητι συγχυθεὶς τῶν δακρύων et 136 ἡμῖν μὲν οὕτως ἦν ἄλυπα δάκρυα, 343—346 αὐτὸς γὰρ ἡμῖν ἐξαριθμῶν πολλάκις | τοῦ σοῦ βίου τὸ μέτρον ἐτράνους ὅτι | ʻβιοὺς χρόνον τοσοῦτον ἐν ῥᾳθυμίᾳ | ἔζησα ταύτας τῷ Θεῷ τὰς ἡμέρας', — quin etiam ipso bello flagrante acroases tres εἰς τὴν κατὰ Περσῶν ἐκστρατείαν Pisides composuisse putandus est [3]), quibus imperator omni festinatione Constantinopolin repetens (III 339 sq. πάλιν πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν σου συντόνως | τοσαῦτα πράξας καὶ κατορθώσας τρέχεις) civitati commendaretur. Laudum spectator veram rerum gestarum imaginem [4]) expressurus est, etiamtum rerum novitate commotus et belli formidine affectus

---

[1]) Itaque Suppl. II non legit Theophanes, quoniam Heraclium anno 628 Constantinopolin reversum anno proximo (ἅμα ἔαρι) simul cum Sancta Cruce Hierosolymam se contulisse adserit p. 328, 13 sqq. (cf. 'Wiener Studien' vol. XIII p. 29), neque in carmine deperdito rem commemoratam esse certa ratione efficitur cf. p. 39 sqq. supra.

[2]) Cf. H I 212 sqq. κοσμοῦσι πάντες σοῦ φανέντος τὴν πόλιν, | ἄνθη δὲ συλλέξαντες ἐψυχωμένα | στέφουσιν ὑμᾶς ταῖς προσευχαῖς ὡς ῥόδοις. Falso igitur Quercius p. 1295 sq. (Migne) disputat: 'nec satis patiens morae fuit, ut reditum imperatoris exspectaret, a quo ut actae res essent facile potuisset addiscere; sed ut primum nuntium de Chosroae morte Cpolim allatum est, statim ingenti laetitia perfusus et poetico furore abreptus hos iambos, ut videtur, fudit, fortasse etiam ad Heraclium misit, ut ei qua poterat ratione obviam iret, et pro re tam magna et tam feliciter gesta non ultimus civium gratularetur'.

[3]) Cf. III 374—380 ταῦτα, στρατηγὲ τῶν σοφῶν βουλευμάτων, | ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς μάχης πεπλεγμένα | εὑρὼν τὰ θεῖα τῶν πόνων τῶν σῶν ῥόδα, | ἄνθη τε πολλὰ ψυχικῶν ἀρωμάτων | τῶν σῶν λογισμῶν συναγαγὼν τὰ σπέρματα, | σοὶ τόνδε πλεκτὸν στέφανον ἐξ ἀκηράτου | λειμῶνος ἄρτι τῆς ἀληθείας φέρω.

[4]) Cf. I 35—40 ἀλλ' ὦ στρατηγὲ τῶν σοφῶν βουλευμάτων, | μετ' εὐμενείας τοὺς ἐμοὺς

cf. P II 70 sqq. ἐμοὶ δὲ θαῦμα προςφόρως ἐπήρχετο, | πῶς τῶν λογισμῶν τῶν τοσούτων ἡ χύσις | τῷ σῷ λογισμῷ σωφρόνως ἐτάττετο, 122 sqq. πόθος δέ μοί τις ἐνθάδε προςήρχετο | ἰδεῖν τὰ τερπνὰ τῆς μάχης προαύλια | φόβου τε χωρὶς ἱστορῆσαι τὸν φόβον· | ὅμως δὲ φρικτὴν τῶν ἀγώνων ὁ τρόπος | καὶ τὴν δόκησιν εἰςάγων προςήρχετο, 149 sqq. λέγειν μὲν οὖν ἕκαστα καὶ τὸ ποικίλον | ἐκεῖνο καινούργημα τῆς τέχνης γράφειν | ἐξασθενεῖ μου τῆς ἀτόλμου καρδίας | ὁ νοῦς ἐναύλῳ τῷ φόβῳ [1]) κλονούμενος, III 131 sqq. τούτοις, κράτιστε, καὶ συνήσθην εἰκότως | καλῶς φρονοῦσι, καὶ συνήλγησα πλέον, | τῇ ταυτότητι συγχυθεὶς τῶν δακρύων, 136 ἡμῖν μὲν οὕτως ἦν ἄλυπα δάκρυα. Adde P I 162 sqq.

Cum fragmentis ad Heraclium spectantibus apte reliquiae componi possunt, quibus adversarii mores et pugnandi ratio inlustrantur: n. 40. 47. 61. 48. 39. 41. 53.

N. 40. 47. 61 primo adspectu primam Heraclii expeditionem (a. 622) videntur significare — plane enim conspirant, quae de Sarbaro leguntur P III 17 sqq.

ὁ βάρβαρος δὲ καὶ γένει καὶ [2]) τῷ τρόπῳ
οὐκ εἶχε τοῦ νοῦ παντελῶς τὰς ἡνίας·
καὶ πολλάκις γὰρ τὴν μάχην ὑπέσχετο,
καὶ πρὸς τοσαύτην ἦλθεν αἰσχύνην, ὅτι
καθ' ἡμέραν σοι προςβαλὼν ἀνετράπη
ἄτολμα τολμῶν καὶ τρέχων ὑπόστροφα

et 178 sqq. ὁ βάρβαρος δὲ πανταχοῦ κλονούμενος
δεινόν τι τολμᾶν ἐκ βίας βουλεύεται·
οἶδεν γὰρ ὡς τὰ πολλὰ καὶ περίστασις
τὰ δεινὰ τίκτειν ἐκ δέους βουλεύματα.
Καὶ δὴ κατ' αὐτὸν τῆς ἀνάγκης τὸν χρόνον
ὥραν φυλάξας, ὡς ἔδοξεν, εὔθετον,
ὅτε προκύψας ἐκ βάθους ἑωςφόρος
πρόεισι λαμπρὸς ἄγγελος τῆς ἡμέρας,
εἰς τρεῖς μὲν ἱστᾷ τὸν στρατὸν διαιρέσεις,
ἀντιπρόςωπα τῷ δοκεῖν τὰ τάγματα
ταῖς σαῖς φάλαγξι σὺν δόλῳ ποιούμενος.

Attamen minime probabile videtur, rem tribus acroasibus uberrime trac-

---

δέχου λόγους· | ἐλεύθεροι γάρ εἰσιν ἐκ θωπευμάτων, | ἐκ σοῦ μαθόντες μὴ λαλεῖν ὑποκρίσει. | Ὡς οὖν ἀληθὴς τῶν ἀληθῶν πραγμάτων | κριτὴς φάνηθι τῆςδε τῆς στρατηγίας.

[1]) Λόγῳ vulgo; correxi ex M.

[2]) Cf. Stud. p. 16 n. 1.

tatam denuo enarrandi materiam praebuisse, praesertim cum Theophanes in prima expeditione describenda opusculi servati verbis inhaereat, reliquiae autem a Suida traditae ceteroquin cum Theophanis narratione bene congruant, quibus secunda et tertia expeditio (a. 624—628) continentur. Quae cum ita sint, Pisides ex more suo se ipsum expilasse censendus est, neque quidquam obstat, quominus de proeliis a. 627 commissis, inprimis vero de pugna decretoria ad Ninivam cogitemus, quae in fragmentis supra (p. 159 sqq.) explicatis manifesto celebratur. Quo posito atque concesso, n. 40 anxia haesitatio Rhazatae, non Sarbari, in censum venit, qua de cf. Theophanes p. 317, 28 sqq. ὁ δὲ Ῥαζάτης ἐλθὼν εἰς τὸ Γαζακὸν ἐγενήθη ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἠκολούθει, τῶν Ῥωμαίων δαπανώντων ἔμπροσθεν τὰς τροφάς· αὐτὸς δὲ ὀπίσω ὡς κύων πεινῶν μόλις ἐκ τῶν ψιχίων αὐτοῦ ἐτρέφετο·[1] καὶ ἐκ τοῦ μὴ εὑρίσκειν αὐτὸν δαπάνας πολλὰ τῶν ἀλόγων αὐτοῦ διεφθάρησαν. Iam vero extrema sententia in vicinia conlocandum esse fragmentum probat s. v. φθόη excitatum (n. 71)

τὴν ἱππικὴν ὑπεῖχεν ὁ στρατὸς φθόην[2]),

siquidem vix Heraclii oratio a. 625 habita respicitur (Theoph. p. 309, 9 sqq.): γνῶμεν, ἀδελφοί, ὡς ἡ στρατιὰ τῶν Περσῶν ἐν τοῖς δυςβάτοις τόποις πλανωμένη τούς τε ἵππους αὐτῶν παραλύει καὶ αὐτοὺς ἐκνευροῖ. — Quodsi n. 40 cum P III 17 sqq. adcuratius comparatur, sponte coniectura se offert, non P III 17, sed peculiarem Pisidae versum designari apud Suidam s. v. τρόπος (n. 3: p. 110 supra). καὶ Πισίδης

ὁ βάρβαρος δὲ τῷ λόγῳ καὶ τῷ τρόπῳ·

ἀντὶ τοῦ ἤθει. Utraque enim lectio optimum sensum praestat (cf. Stud. 129 sqq.)[3]), nec multum inter n. 40 et P III 22 interest, inprimis cum etiam τρέχων ὑπόστροφα pro τρέχων ὑποστρέφει emendandum sit[4]). Itaque lectionis varietas tantummodo in ἄτολμα τολμῶν et φεύγων ἀτρόμως consistit, quae locutiones proxime se contingunt; metri vero ratio Toupii coniecturam ἀτρομήτως comprobat, quam et ipsa Suidae glossa manifesto commendat vol. I 1 p. 846 sq. Ἀτρόμητος· ὄνομα κύριον· καὶ ὁ ἄφοβος· ἐν ἐπιγράμματι (scil. A. P. VI 256, 5)..... καὶ ἀτρόμως· ἀφόβως κτλ. De ipsa sententia φεύγων ἀτρομήτως cf. praeterea P III 43 sq. δειλὸς γὰρ ὢν κἄτολμος ἀνδρεῖος μόνον | ἐν τῇ δοκήσει τῆς μάχης ἐφαίνετο[5]).

[1]) Cf. p. 35 supra.

[2]) Quercius versum mancum τὴν ἱππικὴν φθόην praebet.

[3]) Cum Pisida mire consentit Ioannes Geometres in Crameri Anecd. Paris. vol. IV p. 285: ἐβαρβαρώθης καὶ λόγον καὶ τὸν τρόπον.

[4]) De adverbii forma cf. An. p. 1728 B ἐβάδιζον οὖν ἐπίτροχα.

[5]) Adde H I 123 παρ' οἷς τὸ φεύγειν ἦν ἀκίνδυνος μάχη.

N. 47 et 61 ex nostra quidem sententia obiter commemorat Theophanes p. 318, 15 sq. ὁ δὲ Ῥαζάτης καταλαβὼν καὶ αὐτὸς παρετάξατο τρισὶ φούλκοις (cuneis vertit Anastasius vol. II p. 197, 35) καὶ κατὰ τοῦ βασιλέως ἐχώρησεν. Ac n. 47 coniecturas φόβων pro πόνων et κρειττόνων pro κρείττονας[1]) P III 181 suggerit, sed manum emendatricem Georgides cohibet (Boissonade Anecd. Gr. vol. I) p. 8 sq., ubi eadem ratione[2]) fragmentum nostrum laudatur. In fine autem commodissime duos versus a Suida omissos Gnomologus offert:

ὅταν μάλιστα καὶ κατάλληλον φύσιν
τεθηγμένην εὕρωσιν εἰς εὐτολμίαν,

quibus ex Pisida apte admoveri potest S 704 sq. οὕτως ὁ νοῦς σου τῇ καταλλήλῳ φύσει | πρὸς πᾶσαν ὁρμὴν ἀμφιδέξιος μένει[3]).

Nec multum differt alia gnoma Persas illa quidem adtingens apud Suidam s. v. οἶστρος (n. 69 sive fr. 130 sq.):

οἶστρος γάρ ἐστι καὶ μάλιστα βαρβάροις
πρὸς τὰς μεταβολὰς εὐμεταπτώτως ἔχειν.

Quae sententia procul dubio ex eodem Pisidae carmine hausta est.

Rhazatae consilium n. 61 designat, ac recte (cf. p. 156 supra) Bernhardyus ex BVE[4]) scripturam ὑφεῖλκε reposuit, pro qua Quercius ex editione Kuesteriana ἐφεῖλκε praebet; perinde strategema τῷ δοκεῖν significat P III 187[5]), quo loco τὰ τάγματα plane cum nostra locutione

---

[1]) Cf. P I 35 ἀλλ' ὦ στρατηγὲ τῶν σοφῶν βουλευμάτων, III 374 ταῦτα στρατηγὲ τῶν σοφῶν βουλευμάτων, (qui versus p. 129 inter l. 15 et 16 casu exciderunt), Av. 300 οἱ τὰς κελεύσεις τῶν σοφῶν βουλευμάτων, — P II 60 καὶ πῶς τὰ πυκνὰ πολλάκις βουλεύματα, III 160 τὰ λοξὰ ταῦτα τοῦ δόλου βουλεύματα, — II 348 καὶ πολλὰ λυττῶν τοῖς νόθοις βουλεύμασι.

[2]) Sed v. 1 ἀεί τε male pro ἀεὶ γὰρ legitur. Eodem modo ἀεὶ γὰρ versum inchoat P I 56, III 5, Av. 4. 315, Hex. 22, S 218, Suppl. IV 91. Ceterum recte Georgides ἀεὶ pro αἰεί, quod in Suidae glossa tacite mutavit Quercius, offert. Diphthongum enim ratio metrica in quarto (Hex. 83, Van. 184) et sexto (P II 96, III 331, Av. 131, Suppl. III 14. 63) pede respuit; accedit quod in versus introitu ἀεί, non αἰεὶ Pisidae exempla suppeditant P III 83. 142, Av. 39, Hex. 1060. 1678, S 323. 696, Suppl. III 28, XL 4. — Simili ratione αἰετὸς pro ἀετὸς in Pisida Suidas legerat cf. p. 154 supra.

[3]) V. 1 nostri fetum vox περιστάσεις prodit, quam in deliciis poetae fuisse confirmant P I 119, II 189, III 180. 250, H II 106, Av. 311, Hex. 481. 1537. 1600, Suppl. I 27, IV 18. 39, fr. 37. Sed Hex. 1479 τῇ πρὸς τὸν αὐτῆς δεσπότην περιστάσει optime παραστάσει codices nostri (MVTpN) exhibent.

[4]) Totam glossam omittit A.

[5]) Cf. praeterea P III 215 ἤλαυνον αὐτοὺς τῷ δοκεῖν πεφευγότας. In eadem versus sede phrasis recurrit Av. 71. 469, Hex. 471, Van. 226. Adde Append. Gnom. n. 83 p. 197 infra.

τοὺς ὄγκους concordat cf. ὄγκος τοῦ πλήθους et ὄγκος τοῦ ἀριθμοῦ apud Platonem Leg. V p. 737 C, Reip. IX p. 591 D (cl. Reip. II p. 373 B) et Leg. V p. 737 C (cl. Theaet. p. 155 A)[1].

N. 48, si recto talo stat coniectura nostra de pugna ad Ninivam commissa, Rhazatae lasciva potatio describitur[2]; 'nefarias' voluptates Pisides inlustrat P II 110 sq. οἳ τὰς ἀδέκτους τῶν παθῶν ἐκκλησίας | ἐν ἡδοναῖς χραίνουσιν ἐμπαθεστάταις et Hex. 938 sqq. καὶ κτῆνος οὕτω βράζον εἰς λάγνον πάθος | πρὸς τὴν ἄθεσμον μῖξιν ἐγκρατὲς μένον | Πέρσας ἐλέγχει τοὺς θολοῦντας τὸν βίον, unde Persae ἄθεσμοι vocantur P I 18[3]; 'temulentia' etiam Chosroae crimini datur H I 32 χραίνων τὰ θεῖα τῷ μολυσμῷ τῆς μέθης (cll. 22 et 26), ducis vero petulentiam mulierculae inflammasse putandae sunt. Quam rationem maxime Sarbari et Heraclii comparatio P II 239 sqq. comprobat:

Καὶ ταῦτα μὲν σοὶ σωφρόνως ἐπράττετο,
τῷ δὲ στρατηγῷ τῆς πλάνης τἀναντία,
ὃς ἔργον εἶχεν[4] ὀργάνων καὶ κυμβάλων
ἄσεμνον ἦχον καὶ γυναικῶν ἐκτόπων[5])
ὄρχησιν εἰς γύμνωσιν ἠρεθισμένην.
Σὺ δέ, στρατηγὲ τῆς σοφῆς πανοπλίας,
ψαλμοῖς ἐτέρπου μυστικῶν ἐξ ὀργάνων,
τὸν θεῖον ἦχον ἐντιθεὶς τῇ καρδίᾳ,
εἶχες δὲ σεμνὰ παρθένων σκιρτήματα
τῶν σῶν λογισμῶν τὰς ἀπόρνους ἐλπίδας.

---

[1]) Apud Pisidam propria molis notio comparet Hex. 155 καὶ τὸν τοσοῦτον ὄγκον ἐγκλείσας ἔσω et Suppl. I 9 τὸν ὄγκον αὐτῶν καὶ τὸ δύσφορτον βάρος, — translate tumor superbiae notatur P II 334, Av. 337, Hex. 70. 786. 1296, Van. 12. 224. 239.

[2]) Cf. ad n. 64 (p. 171).

[3]) Cf. Av. 251 καταστρατηγῶν τῆς ἀθέσμου Περσίδος et H I 158 ἐντὸς παρελθεῖν τῆς ἀθέσμου Περσίδος (p. 27 supra).

[4]) Prave Quercius vertit: 'circa illum varia instrumenta et cymbala strepebant indecenter', quasi ἔργον ὀργάνων periphrastice pro ὄργανα dictum esset; scilicet genitivi ὀργάνων καὶ κυμβάλων ab ἦχον pendent, locutio autem ἔργον ἔχειν τι idem fere significat ac phrasis Platonica ἔργον ποιεῖσθαί τι (Phaedr. p. 232 A; cf. etiam Lucian. de saltat. 21). Aliam constructionem offerunt Xenophon Memor. II 10, 6 ἔργον ἔχων τοῦτο σκοπεῖν, Cyrop. VIII 46 ἔργον ἔχειν δεόμενον τούτου κοινωνεῖν τοὺς παρόντας et Plutarchus Anton. 45 p. 937 B ἐν δ' ἔργον εἶχε κινεῖν καὶ στρέφειν πάντα λίθον.

[5]) Versus 247 (σεμνὰ—σκιρτήματα) lectionem ἔκτοπον commendat cf. insuper S 93 κακὴν ὄρχησιν et Van. 178 ἀπρεπῶς ὀρχουμένη, ac facile correctori fucum facere potuit proparoxytonon in versus clausula, quod corruptelae genus in Pisidae carminibus frequentissimum est.

In ipso verborum contextu ἐπεξανῆπτον in ὑπεξανῆπτον mutandum esse censeo cl. Av. 267 ἐντεῦθεν ἡμᾶς τῇ φορᾷ τῶν γραμμάτων | ὑπεξανῆπτεν[1]), sed Suidas procul dubio iam vitiosam scripturam tradidit (cf. p. 146 supra). Quin etiam ipsius glossae forma scrupulos movet, quia ἐξανεγειρομένας pro ἐξανεγειρούσας expectatur, nisi memoriam ita refingas: ἐνθουσιώσας· ἐξανεγειρούσας. Πισίδης· καὶ — ἐπεξανῆπτον· ἀντὶ τοῦ μαινομένας[2]), ubi de activa vocis ἐνθουσιᾶν significatione quodammodo comparari potest Hermes Trismegistus apud Stobaeum Anthol. I 49, 44 (vol. I p. 386, 13 Wachsmuth) ἔρωτας ἐνεθουσίασε (ἐνεθουσία Patr. Cant.) θεοῖς et (p. 391, 4 sq.) ζωοποιὸν ἐνθουσιάσας τῷ κράματι.

Nec opinato oppressi Persae convivio barbaris[3]) canticis strepente desistere, in dimicationem vero descendere coacti sunt. Quae sententia n. 39 et 41 exponitur. Itaque falso verba: ταύτην ἀφέντες τὴν ἀπόσπονδον μέθην | καὶ πᾶσαν ἰλὺν ἀλλοφύλων ᾀσμάτων (n. 39) interpretatur Quercius: 'caeterum, ut videtur, poeta Romanos laudat, quod belli studiis accensi mollem Persarum disciplinam forti animo contemnerent'[4]), recteque mihi n. 41, 1 βάκχους pro Βάκχους reponere videor[5]).

Dimicatio quae ad belli eventum maximi momenti fuit n. 53 commemoratur, nec dubitandum, quin poeta proelii concursum armorumque strepitum uberiore stilo explicuerit. Primis lineis pugnam designat Theophanes p. 319, 1 sqq. πίπτει δὲ ἐν τῷ πολέμῳ ὁ Ῥαζάτης καὶ οἱ τρεῖς τουρμάρχαι τῶν Περσῶν καὶ οἱ ἄρχοντες σχεδὸν πάντες καὶ τὸ πλεῖον τοῦ στρατοῦ αὐτῶν, poetae pigmenta verbosa descriptio certaminis a. 622 conserti offert P III 242 sqq.

Ἐντεῦθεν αὐτοῖς συμφορῶν πολυτρόπων
συμπτωμάτων τε καὶ φόνων καὶ κλασμάσων
κίνδυνος ηὐτρέπιστο συντριβῆς γέμων.
Καί πού τις αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης ηὔξατο

---

[1]) Translationem inlustrat Hex. 793 τὸν βρασμὸν ἐξάπτουσα τῆς χρυσῆς μέθης, — saepius de iratis tropum adhibet poeta (cf. p. 172 n. 3 infra). Similiter ἀνάπτεται δέησις (P I 10), ἡ τῶν ποθούντων θερμότης (Suppl. IV 16); cf. praeterea ἐξανάπτειν λόγους (P III 8), πόθους (Suppl. IV 30), μάχην (P III 62), ὑπανάπτειν τῶν ἁμαρτιῶν τὸ πῦρ (An. p. 1684 D).

[2]) A Suida pendet Zonaras vol. I p. 749 ἐνθουσιώσας· ἀντὶ τοῦ ἐξανεγειρούσας ἢ (sic) μαινομένας. Πισίδης· καὶ — μέθης (sine ἐπεξανῆπτον).

[3]) De vocis ἀλλόφυλος usu cf. P III 77. 405, Av. 492, An. p. 1680 A.

[4]) Cf. P I 78 ἀφεὶς τὰ πολλὰ τῶν λόγων μυθεύματα, II 215 sq. ὅμως τὰ πολλὰ νῦν ἀφεὶς προειλόμην | τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐξ ἑνὸς διαγράφειν, Av. 265 ἀφεὶς τὸν ἐγγὺς εἶχε τὸν μακρὰν πόνον, Hex. 1643 ἀφεὶς τὸ θαῦμα πρὸς τὸν αἴτιον τρέχει.

[5]) De v. 2 τὴν ἐσχάτην ὄρχησιν ἐξορχουμένους cf. S 93 ἢ τὴν κακὴν ὄρχησιν ἐξορχούμενος.

ἐλθεῖν κατ' αὐτοῦ συντομώτερον ξίφος·
ἄλλος δὲ νώτοις ἱππικοῖς ἐριζάνων
μετέωρος ἤρθη τῇ βίᾳ τοῦ σφίγματος·
πολλοῖς δὲ τεῖχος τὰς καμηλίους τότε
πλευρὰς κατεσκεύαζεν ἡ περίστασις,
κρημνούς τε πάντες ἀγρίων αἰγῶν δίκην
φυγῆς ἀνεξίχνευον ἐκπηδήματα . . . .
Οὕτως ἕκαστος ἀφρόνως ἐδυστύχει[1].

cf. praeterea (de a. 626) Av. 417 sqq. (cl. 466 sq.):

ἄλλος μὲν οὖν ἔπιπτεν ἐκ ῥιπῆς λίθου
λαβὼν κατ' αὐτὸ τὴν βολὴν καὶ τὸν τάφον·
ἄλλος δὲ σύννους προςλαλῶν τῷ συμμάχῳ,
βληθεὶς ἄνωθεν ἐξ ἀδήλου τοξότου,
τὸ πνεῦμα θᾶττον ἀνταφῆκε τοῦ λόγου....
οἱ δ' αὖ γε λοιποὶ πάντες, ἀκρίδων δίκην,
ἔπιπτον ἄρδην, δυςτυχοῦντες εὐστόχως.

Orationis contextum si respicimus, locutio ἐν κακῶν πανηγύρει proverbiali colore imbuta est (cf. Leutschius ad Gregor. Cypr. Leid. II 43: Paroemiogr. Gr. vol. II p. 74) aeque ac συμφορῶν τρικυμία (P I 235) sive συμφορῶν τρικυμίαι P III 298 (cf. Blomfield ad Aeschyl. Prom. 1015). — Vix autem pugnae ultimae tumultum Michaelis Pselli expositio de Pisidae penicillo significat, quam ex epistula inedita protraxit Leo Allatius (apud Fabricium, Biblioth. Gr. ed. Harles, vol. XII p. 8) νόσημα γοῦν εἰπὼν ἐν τῷ λόγῳ, εὐθὺς τὴν ἰατρικὴν πᾶσαν ἐπισυναιρεῖ[2]), μήτε τῶν αἰτίων φειδόμενος μήτε τῶν οἷς θεραπεύεται τὰ νοσήματα· κἂν σειρὰν οὐρανόθεν ἐξαρτύσῃ καί τινας δυνάμεις ταύτης ἐξάψῃ, εὐθὺς οἱ δεσμοὶ καὶ τὰ ἐξαρτύματα καὶ ὅσα τῆς ἀκρότητος καὶ ὅσα τοῦ ἀκροτελεύτου[3]) τῆς χαλαρᾶς ἐκείνης ἁλύσεως· κἂν τὰς ὥρας συναγάγῃ καὶ συνελίξῃ, ὡς ἐν χορῷ βαβαὶ τῆς τῶν χειρῶν ἀντεπιβολῆς καὶ τοῦ κύκλου καὶ τῆς λέξεως καὶ τῆς περιόδου καὶ τοῦ ἐπῳδοῦ καὶ τῆς στροφῆς καὶ τῆς ἀντιστροφῆς καὶ τῆς κινήσεως· εἰ δὲ καὶ θεατρίζειν αἱροῖτο τὸν λόγον καὶ τετράπωλον τὴν συνθήκην ἐρεῖ τῶν

[1]) De Theophanis circumlocutione cf. Stud. p. 22. Similiter Pisides minutiore cura exsecutus esse censendus est, quae Theophanes tradit p. 311, 21 sq. de a. 625 οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τούτους πάντας ἀνεῖλον παρὲξ ἑνός, ὅςτις τῷ Σαρβάρῳ ἐμήνυσεν, p. 314, 7 sqq. de a. 626 εἰς φυγὴν ἐτράπησαν οἱ βάρβαροι καὶ τῇ στενώσει τῆς γεφύρας ὡς βάτραχοι (cf. p. 32 supra) εἰς τὸν ποταμὸν ἑαυτοὺς ἔρριπτον· ἄλλοι δὲ καὶ τοῖς ξίφεσιν ἀνῃροῦντο.

[2]) Vox Lexicis accedat perinde ac ἐξάρτυμα et ἀντεπιβολή.

[3]) Vox in Lexicis omissa recurrit in lemmate Anth. Pal. IX 27.

ὡρῶν, πόσα μὲν περὶ ἡνιόχων φθέγγεται καὶ τῆς ἀρίστης ἡνιοχήσεως, πόσα δὲ περὶ ζυγῶν καὶ τροχῶν καὶ χοινικίδων, ὁποῖαι δὲ αὐτῷ αἱ πλῆμναι καὶ αἱ τῶν τροχῶν ἀψῖδες τά τε ἵππεια (sic lege pro ἱππεῖα) φάλαρα καὶ φρυάγματα; καταβαίνει δὲ ὁ λόγος αὐτοῦ καὶ μέχρι τῶν τελευταίων τῆς τέχνης καὶ περὶ ἃ οὐδὲ αὐτοὶ εἴποιεν οἱ τὴν τέχνην πραγματευόμενοι· εἰ δὲ καὶ φάλαγγας ἀλλήλας φήσειεν, εὕροις ἂν ἐκεῖσε τὴν ἱππικὴν ἅπασαν καὶ πεζικὴν σύνταξιν, τοὺς δορυφόρους, τοὺς ἀκοντιστάς, τοὺς τοξότας, τὸν ἐναμοτίαν, τὸν ἡμιλοχίτην, τὸν οὐραγόν, τὸν παραστάτην, καὶ ὥςπερ ἀπὸ σφενδόνης αὐτοῦ οἱ στίχοι ἅλλονται. Coniuncte enim elata est sententia de proelii simulacro, quemadmodum Parthenii, Euphorionis Callimachique verbositatem Lucianus (πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν 57) exagitat. Nec iudicium simpliciter elatum obstaret, quominus potius de P II 127—142, III 30—87. 186—292, Av. 417—435, quam de carminis deperditi loco, qui Pselli narrationem penitus referret, cogitaretur. Cogitationis enim luxuria abreptus ipse Psellus temperare sibi non potuit, quin vocum turbas funderet, quae ratio etiam in praecedentibus comparet, ubi copiosa loquacitate Hexaëmeri particulae quaedam enarrantur. Sine ambagibus sententia νόσημα—νοσήματα ad Hex. 1531—1615 (cf. insuper 941 sqq. et 1356 sqq.) spectat, sed inanis verborum torrens diatriben de caelo v. 85 sqq. reddit, siquidem ex Il. 8, 19 sqq., non ex Pisidae opusculo[1]) orationis lumina petuntur. Neque enim S 1 sqq. in censum venit[2]): χρυσῆν ἀληθῶς οὐρανοῦ σειρὰν βλέπω | τὴν σὴν πρὸς ἡμᾶς φρονιμωτάτην[3]) φρένα· | σὺ μὲν γὰρ ἀκρότητι τῶν ἄνω λόγων | σεαυτὸν ἐστήριξας· ἐκ δὲ σοῦ πάλιν | ἡμεῖς τὰ τέκνα πάντες ἐξηρτημένοι | ἀρθῶμεν ἐν σοὶ τοῖς μεταρσίοις λόγοις | πρὸς τὰς ἐπάρσεις τῶν ἐν ὕψει δογμάτων, | εἰ καὶ γεῶδες δυςφοροῦμεν φορτίον, neque ad Hexaëmeri amplioris exemplar[4]) coniectura ducit, praesertim si Pselli verba κἂν τὰς ὥρας—κινήσεως et εἰ δὲ καὶ—πραγματευόμενοι ad fontes revocantur: a) Hex. 289 sqq. καὶ ταῦτα δρῶσιν ἐξ ἀμοιβαίου δρόμου | κόραις ὁμοίως συγχορευούσαις ἅμα | καὶ συμβαλούσαις τοὺς ἑαυτῶν δακτύλους, | ὅπως χορὸν πλέξωσιν εὐρύθμου[5]) βίου et b) 338 sqq. ὦ τετράπωλον ὥςπερ ἅρματος θέσιν |

---

[1]) Catenas poeta noster strictim commemorat Hex. 514 sqq. σειραῖς δὲ μᾶλλον ἠγνοημέναις ὅλοις | ποιῶν κρεμαστὴν τὴν πάνορμον ὁλκάδα.

[2]) Quae Querci est sententia p. XXXVI (p. 1194 Migne).

[3]) Metro satisfaciens Hilbergius 'Wiener Studien' vol. IX p. 218 παμφρονιμωτάτην coniecit. Sane Pisides etiam σωφρονεστάτην vel ἐμφρονεστάτην scribere potuit, sed corruptelae ratio perlucet, si φρονιμωτάτην vocis συντομωτάτην scholion esse statuatur, quae eodem modo de Heraclio adhibetur S 450 ὁ σύντομος νοῦς cf. praeterea P III 220 et Av. 246 ἡ τομωτάτη φύσις.

[4]) Cf. Stud. p. 174 sqq.

[5]) Εὔρυθμον non recte ex B adsumpsit Hercher.

στοιχεῖα τάττων, ἡνιοχῶν δὲ τοὺς χρονους | ἐν ἑπτακύκλοις ἡμερῶν περιδρόμοις, | διεξάγων δὲ τοῦ βίου τὸν ἄξονα | ῥυμῷ[1]) συνήθει καὶ τροχῷ βεβηκότι, | καὶ συμφυλάττων τὰς συνεκτικὰς θύρας. | μήπως ὄχημα τοῦ συνήθους ἐκδράμοι[2]) | καὶ σκύλμα πέμψῃ καὶ ταράξῃ τὴν θέαν, | δημοφθόρου τε φύρσιν[3]) ἐμβάλῃ μάχης, | ἀλλ' ὥστε πάντων τακτὸν εἶναι τὸν δρόμον.

Ante pugnam Niniviticam Heraclius ad milites concionatus est cf. Theoph. p. 318, 15. Quodsi in re incertissima hariolari licet, orationis frusta etiamnunc in reliquiis a Suida traditis adgnosci possunt: n. 66. 64. 50.

Itaque n. 66 Persarum exercitus denotatur; nam Rhazatae spatharius a Baane captus ἀνήγγειλε τῷ βασιλεῖ, ὅτι πολεμῆσαι αὐτὸν βούλεται ὁ Ῥαζάτης, οὕτω κελευσθεὶς παρὰ Χοσρόου, καὶ τρισχιλίους ὡπλισμένους ἀπέστειλεν αὐτῷ· ἀλλ' ἀκμὴν οὐκ ἔφθασαν· ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς προαπέλυσε τὸ τοῦλδον ἔμπροσθεν· καὶ αὐτὸς ἐπηκολούθει σκεπτόμενος εὑρεῖν τόπον, ἐν ᾧ ὤφειλε πολεμῆσαι, πρὸ τοῦ ἑνωθῶσιν αὐτοῖς οἱ τρισχίλιοι (Theoph. p. 318, 9 sqq.). Intransitivum vocis φύρειν[4]) usum praebet etiam Lycophro 217. exempla Byzantina profert Du Cange Glossar. p. 1490 sq. et Append. p. 178 cf. praeterea Kuehner-Gerth, ausf. Gramm. § 373 vol. II 1 p. 91 sqq.[5])

N. 64 ad Rhazaten spectat cf. n. 48, 2 cl. 39, 1[6]). Quodsi Lexicographi verba ad amussim examinantur. scriptura προσώχθισεν μέθῃ pro προσοχθεῖ τῇ μέθῃ sponte se offert, sicuti fr. 64 ἀτρομήτως pro ἀτρόμως p. 165 reponendum esse vidimus: sed fortasse nostro loco Suidae ratio excusari potest cll. n. 1. 2. 4. 15. Certe ipsa vox προσοχθεῖν nullam dubitationem habet, etsi Psalm. XXI 25 codicum memoria inter προσώχθησα et προσώχθισα fluctuat cf. enim ὀχθέω et εὐοχθέω, tum Hesychii glossa οὐ προσώχθησαν· οὐκ ἀπεστράφησαν cum Albertii nota vol. II p. 817.

N. 50 nescio an Chosroae superba pervicacia deploretur, quae longinqui belli causa principalis fuerit cf. Theoph. p. 306, 23 sqq. Ἡράκλειος δὲ ἔγραφε πρὸς Χοσρόην, ἢ τὴν εἰρήνην ἀσπάσασθαι ἢ ἑαυτὸν εἰς τὴν Περσίδα σὺν τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ εἰσβαλεῖν· ὁ δὲ Χοσρόης οὔτε τὴν εἰρήνην

[1]) Sic recte Hercher pro ῥυθμῷ (Mor. et Qu. = Np_2) ex margine editionis Morellianae (= $MVTp_1$) scripsit.

[2]) Cf. p. 126 supra.

[3]) Ex B (= TpN) vulgatam scripturam λύσιν correxit Hercher cf. Av. 464, S 46. 52. 487, Suppl. II 81. Variam codicum lectionem Morelli margo: γρ. φύσιν καὶ φρίσι (pro φύρσιν!) exprimit. Certe φύσιν in MV extat eademque ratio Hex. 1072 γνώμης δὲ φύσις ἀστατεῖν εἰθισμένη recurrit, ubi Hercher optime cum B (= MT) φύρσις reposuit.

[4]) De sensu cf. Av. 449 ἐπῆλθον ἡμῶν σὺν βοῇ ταῖς ὁλκάσιν et P III 168 πάλιν πρὸς ἡμᾶς ἀντανέρχεται δρόμῳ.

[5]) Pisides activam significationem exhibet H II 159, Hex. 726, fr. 156.

[6]) De Chosroa poetam loqui suspicatus est Quercius.

ἠσπάζετο οὔτε τι τὸν λόγον ἡγεῖτο, ὅτι Ἡράκλειος τολμᾷ τῇ Περσίδι πλησιάσαι. Dubitari vero nequit, quin ipsa Pisidae verba labem contraxerint; Quercius quidem duorum versuum particulas adgnovit, qua ratione admissa ἔσβεστο θάρσος reposcitur; ac formam θάρσος vindicat Hex. 926 τίς τῷ λέοντι θάρσος ἢ τῇ δορκάδι, ubi θράσος similiter T suppeditat. Bene tamen intellexit Bernhardyus, ἂν falso in Suidae codices irrepsisse, sed malum auget coniectura: εἰ γὰρ τὸ Περσίδος τότ' ἔσβεστο θράσος, qua quidem et caesura expellatur et elisio (τότ') a poetae usu alienissima inculcetur. Quae observatio etiam Hilbergii opinionem ('Wiener Studien' vol. IX p. 221) εἰ γὰρ τότ' αὐτὸ Περσίδος ἔσβεστο θράσος temptantis refellit. Sufficit: εἰ γὰρ αὐτὸ Περσίδος | ἔσβεστο θάρσος, quamquam etiam scriptura θάρσος supersedere possumus, si θράσος ex Lexicographi usu ad sententiam explendam ex sequentibus arcessitum esse statuamus[1]). De vocis ἔσβεστο usu translato cf. Suppl. III 22 sq. οἳ (scil. Μῆδοι) πολλάκις ζέσανες ἀγρίῳ τρόπῳ | τῷ σῷ κατεσβέσθησαν ἡμέρῳ λόγῳ. Adde P I 238 γῆς καὶ θαλάττης τὸν σάλον κατέσβεσας, III 116 καὶ πρὶν δι' ἡμᾶς τοὺς φόνους κατασβέσας, Av. 49 sq. μόλις μὲν οὖν ἔσβεστο τῆς τυραννίδος | ὁ δυςκάθεκτος καὶ βιοφθόρος δράκων, Hex. 1588 sqq. οἴδημα γαστρὸς καὶ ποδῶν ἐπιῤῥύσεις | νεύρων τε πληγὰς καὶ ζοφώσεις ὀμμάτων | καὶ τὴν πρὸ ῥινῶν[2]) αἱματόῤῥοιαν σβέσεις, Van. 91 (τίς) θρήνῳ γελῶντι μὴ σβέσοι τὸ παίγνιον, Suppl. I 27 εἰ μὴ φθάσας σὺ τὴν περίστασιν σβέσεις, III 54 κατεῖχεν ὥςτε τὴν καταιγίδα σβέσαι. Colorem proprium magis prodit Hex 1601 καὶ ψυχρὸς ἰὸς θερμὸν ἔσβεσεν πάθος, cui exemplo admoverem P II 319 τὴν λύτταν αὐτοῦ τὴν ἀνάπτουσαν σβέσει, nisi ἀνάττουσαν in scriptura ἀνάπτουσαν[3]) delitescere mihi persuasissem cl. Av. 93 καὶ θυμὸς ᾄττων εἰς ἀνάμνησιν μέθης.

Ad Pisidae carmen redit praeterea n. 59 (fr. 121) ταύτην δὲ τὴν φάλαγγα τὴν νεοσπάδα, quamquam trimetri locus genuinus designari ne-

---

[1]) Quae medela certe lenior est quam εἰ γὰρ κατ' αὐτὸ καὶ τὸ Περσίδος θράσος | ἔσβεστο, ubi κατ' αὐτὸ inlustrat Pisides Av. 418 et Van. 40. Duae praeterea clausulae (εἰ γὰρ αὐτὸ Περσίδος et ἔσβεστο θράσος) in censum venire possunt cl. n. 54 (p. 160 supra).

[2]) L. πρόρινον cum Vp. Coniectandi ansam correctori probabiliter lectio πρόῤῥινον praebuit, quae etiamnunc in B comparet; verum enim vero plane eadem ratione exaratum extat τὸ πρόρινον apud Hesychium (s. v. προκιόνιον et πρόρινον), neque ρ in compositis ἄρις (sive ἄριν, quod compositionis praeceptum etiam in sequentibus valet), εὔρις, εὐθύρις, κελαινόρις, κολοβόρις, ὀξύρις, παχύρις, πλατύρις, — ἀγκυλόρινος, ἄρινος, εὔρινος, καλόρινος, λεπτόρινος, μεγαλόρινος, στρεβλόρινος, ὑπόρινος, — ἀκρορίνιον, — διάρινον (cf. Hesych. et Theophanis libri p. 435, 31) geminatur.

[3]) Quae quidem propter formam activam scrupulos movet cf. Av. 475 ἐντεῦθεν ὁ πρὶν ἀφθόνως ἀνημμένος (de Sarbaro), An. p. 1717 D ὁ δὲ τοῖς λόγοις τὴν φλόγα τοῦ θυμοῦ δίκην ἐλαίου προςαγωγῆς (προςαγωγῇ perperam coni. Quercius) ἀναπτόμενος cl. Av. 340 sq. ὁ Περσικὸς γὰρ ἐξανῆπτεν οἰκέτης | τὸν θυμόν.

quit; haud inficete de anno 625 cogitaveris conlata Theophanis narratione p. 310, 21 sqq. οἱ δὲ Λαζοὶ ἅμα τοῖς Ἀβασγοῖς δειλιάσαντες ἀπέσπασαν ἑαυτοὺς τῆς τῶν Ῥωμαίων συμμαχίας καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν χώραν ἀνεχώρησαν [1]), — nihil tamen impedit, quominus propter eiusdem Theophanis memoriam potius de anno 626 vel 627 cogitetur cf. p. 313, 22 sqq. ὁ δὲ βασιλεὺς τούτους διεκώλυσεν ἀτάκτως παρεκθέειν, μήπως ὁδὸς γένηται τοῖς ἐναντίοις συνελθεῖν εἰς τὴν γέφυραν καὶ συμπερᾶσαι· ὁ δὲ λαὸς οὐκ ἐπείθετο τῷ βασιλεῖ· ὁ δὲ Σάρβαρος ποιήσας ἐγκρύμματα καὶ δείξας ἑαυτὸν ὡς φεύγοντα εἵλκυσε πολλοὺς Ῥωμαίους παρὰ γνώμην τοῦ βασιλέως εἰς δίωξιν αὐτοῦ περᾶσαι· ὑποστρέψας δὲ καὶ τούτους τρεψάμενος, ὅσους ἔξω τῆς γεφύρας ἔφθασεν, ἀνεῖλε δίκην ὑποσχόντας τῆς παρακοῆς et p. 317, 18 sqq. οἱ δὲ Τοῦρκοι τόν τε χειμῶνα ὁρῶντες καὶ τὰς συνεχεῖς ἐπιδρομὰς τῶν Περσῶν, μὴ ὑποφέροντες συγκοπιᾶν τῷ βασιλεῖ ἤρξαντο κατ' ὀλίγον ὑποῤῥέειν, καὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν.

Restant tria fragmenta a Suida tradita, quae certam coniectandi ansam non praebeant:

n. 31 ἐρῶ δέ σοι νῦν, εἴπερ οὐ βύειν θέλεις [2]),
55 πραγμάτων πάντως δύο
κίβδηλός ἐστιν ἐργάτης εἷς, ὡς λόγος,
63 καὶ τὰς ἰκμάδας
πωροῦντα καὶ σφίγγοντα λιθώδει τρόπῳ.

Neque omnino necessaria est coniectura de carmine historico, si reliquias s. v. δύναμις (n. 35) et φθόνος (n. 36) aliunde petitas reputamus. — Colorem historicum n. 63 accipit, si Hilbergio ('Wiener Studien' vol. IX p. 221) λυσσώδει (sive λυττώδει) pro λιθώδει rescribenti adstipulamur cl. P II 303 sqq. Ξέρξην μὲν οὖν λέγουσι λυσσώδει τρόπῳ [3]) | μῖξαι θέλοντα τὰς διεστώσας φύσεις | ὕδωρ πετρῶσαι [4]) καὶ θαλασσῶσαι χθόνα. Vix tamen ἰκμάδας sensu illo Pisides usurpasset cf. H I 182, Hex. 254. 310. 316. 320. 325. 512. 1175. 1216. 1262. 1638, Suppl. II 116, fr. 156, inprimis vero Hex. 559, ubi ex Aristotelis sententia (Meteor. I 12) grandinis causa et origo plane simili verborum ornatu enarrantur (v. 556 sqq.): ὡς ἥλιος μὲν ὑγρὸν ἁρπάσας πάχος | καὶ πρὸς τὰ

[1]) Qua Heraclii calamitate elatus Saïn, Persarum dux, una cum Sarbaro in Romanos inrupit, imperator vero adflictos militum animos oratione excitavit, qua de cf. Stud. p. 49 sq.

[2]) Cf. p. 129 supra.

[3]) Cf. insuper ἀγρίῳ τρόπῳ Suppl. III 22, cui notioni σώφρονι τρόπῳ oppitur P III 336.

[4]) Cf. Stud. p. 110.

[5]) Περιστείλας vulgo editur, attamen περικλείσας rectissime VTpNB et Morelli margo praebent, neque aliam scripturam περικλέσας in M significat.

κοῖλα τῶν νεφῶν ὀρύγματα | τὴν ψῦξιν ἐνθεὶς καὶ περικλείσας[5]) ὅλην | τῆς ψυχρότητος ἐν βάθει τὴν ἰκμάδα | λιθοῖ τὸ χαῦνον καὶ παχύνει τὴν φύσιν,[1]) | κἀντεῦθεν ἡ χάλαζα μαρμαρουμένη | χύσις κυλίνδρων γίνεται λιθοδρόμων, | ὁ δ' αὖ γε χειμὼν ψυχρότητος ἐκτάσει | νάρκωσιν ἐνθεὶς τῆς ῥοῆς τῇ συστάσει | χεῖσθαι μὲν αὐτὴν οὐκ ἐᾷ χαυνουμένην, | σφίγγων δὲ καὶ σπῶν δεικνύει πεπηγμένην. Itaque eo inclinamus, ut diffusam grandinis descriptionem nostro fragmento contineri iudicetur, quae sane etiam in expositione certaminis inter Saïn, Persarum ducem, et Theodorum, Heraclii fratrem, anno 626 conserti locum habere potuit, ubi χάλαζα παραδόξως κατὰ τῶν βαρβάρων κατηνέχθη καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἐπάταξεν, ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων παράταξις γαλήνης ἀπήλαυεν (Theoph. p. 315, 20 sq.). — Quodsi alia corruptae memoriae medicina requiritur, haudquaquam Hermanni et Bernhardyi ratio adridet vocem λιθοειδεῖ a Pisida alienam (cf. λιθώδης Hex. 1469, λιθώδεις P III 123) invehentium, sed eiusdem generis interpolatio adgnoscenda est, quod in scriptura οἱ λίθοι pro αἱ πέτραι ad P III 39 (Stud. p. 111) demonstravimus. Itaque πετρώδει pro λιθώδει corrigendum esse puto cf. H II 146 καὶ τὰς πετρώδεις ἐξοχὰς καὶ δυςβάτους. Facile autem λιθώδει in glossam irrepere potuit, quae verba πῶρος· ἀπολίθωσις ὑγροῦ· καὶ πωρῶ ῥῆμα· τὸ σκληρύνω καὶ λιθοποιῶ praemittit, notam καὶ πώρινος λίθος subiungit.

Futtile vero Quercii est iudicium de Hexaëmeri amplioris particula (cf. p. 153 supra), praesertim cum illic res uberrime (inde a v. 545) enucleata sit. Revera carmen nostro auctius Suidae glossa significat vol. I 1 p. 1090, 2 sqq. Γεώργιος· διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ χαρτοφύλαξ, τὸ ἐπίκλην Πισίδης. Ἑξαήμερον δι' ἰάμβων εἰς ἔπη τριςχίλια, εἰς Ἡράκλειον τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον, ἔτι τε Ἀβαρικά· καὶ καταλογάδην ἐγκώμιον εἰς τὸν μάρτυρα Ἀναστάσιον[2]), sed unius Suidae auctoritas admodum debilis esse videtur, ac potius nu-

φυ
[1]) L. ῥύσιν cum Herchero; coniecturam lectio χύσιν im B sapit; χύσιν offert N.

[2]) Εἰς τὸν μέγαν Ἀθανάσιον non solum in Vossiano, sed etiam in optimo libro A (Paris. 2625), quem ipse oculis lustravi (f. 128[r]), legitur, sed non dubitandum est, quin deteriorem codicum scriptura Ἀναστάσιον genuina sit: facilius enim corrector induci potuit, ut inlustre Magni Athanasii nomen, etiam a Gregorio Nazianzeno (Patr. Gr. vol. XXXV p. 1081 sqq.) celebratum, pro obscuro martyre Anastasio inculcaret. Anastasii encomium ex Laurentiano Plut. IX n. 14 (sic, non 13) f. 260[r] sqq. protraxit Quercius, equidem Pisidae nomine instructum legi insuper in Escurialensi X—III—14 (membr. in 4°, s. XII) f. 164[r] sqq. et Ottoboniano 91 (chart. in fol., s. XVI) f. 68[r] sqq., quod inprimis propter Usenerum (Acta martyris Anastasii Persae — Bonnae 1894 — p. IV) moneo, cuius sententia de Sophronio laudationis auctore alibi examinabitur. Ceterum Escurialensis liber non diversus est a codice Antonii Augustini, quem periisse censet E. Miller, Catalogue des manuscrits Grecs de la bibliothèque de l' Escurial (Paris. 1848) p. X.

meri mendosi suspicio se offert; nam δι' ἰάμβων εἰς ἔπη τρισχίλια ad sequentia ita trahere, ut carmina historica de bellis Persicis (P, H, poema deperditum) et Av. denotentur, Lexicographi usus nos vetat, qui eiusmodi notitias semper opusculis subiungat, numquam praemittat cf. s. v. Ἀνάχαρσις vol. I 1 p. 381 sq., Ἀντίμαχος ib. p. 475, 9 sq., Ἀριστέας p. 721, 3 sq., Ἀρίων p. 716, 6 sq., Ἐμπεδοκλῆς I 2 p. 207, 18 sqq., Εὔμολπος p. 620 sq., Ἤριννα p. 891, 12 sqq., Θάμυρις p. 1108, 10, Θέογνις p. 1129, 1, Κλεόβουλος II 1 p. 278, 12, Μαριανός p. 697, 6 sqq., Ὀρφεύς p. 1175, 8, Παλαίφατος II 2 p. 21 sq., Πανύασις p. 57 sq., Περίανδρος p. 193, 20, Πιττακός p. 286, 9 [1]).

Nec quidquam iuvat, quod in Philippi Labbei 'Nova Bibliotheca Mss. librorum' (Paris 1653) 'ex indice librorum nondum editorum confecto a Scipione Tettio Neapolitano' duae de uno et eodem codice notae proferuntur: 'Georgii Pisidae cosmopoea carmine iambico versibus trecentis in Stroziana' (p. 169) et 'Georgii Pisidae cosmopoea iambicis tribus millibus' (p. 385). Sane priorem mendo inquinatam esse nemo non videt, sed altera procul dubio ex Suida fluxit [2]). Cui iudicio vel inde adminiculum paratur, quod nusquam Tettii catalogus (p. 166—174 et 284 sq.) stichometriae rationem habet. Ceterum Pisidae liber a Labbeo indicatus etiamnunc investigari potest; ipsum Tettium si audis (p. 168), 'bibliotheca Petri Strozae primum fuit cardinalis Rodulfi, postea Catharinae, reginae Francorum' [3]), Catharinae vero codices bybliothecae tunc Regiae, nunc Nationali insertos esse aliunde satis constat [4]). Jam vero haec Hexaëmeri exempla illic sub nomine Georgii Pisidae [5]) comparent:

[1]) Quodsi sententia illa cadit, codicis M inscriptio f. 59r εἰς Ἡράκλειον τὸν βασιλέα καὶ εἰς τοὺς Περσικοὺς πολέμους καὶ ὅτε ἐξήρχετο ἀπὸ τῆς πόλεως (pro εἰς τὴν κατὰ Περσῶν ἐκστρατείαν Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως Vp) eo ducit, ut verbis εἰς Ἡράκλειον τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον apud Suidam tantummodo P designari putemus, Quercii coniectura abiecta, qui P et H adgnoscit. Heracliadem igitur eodem iure Suidas reticuisse putandus est, quo S (Stud. p. 127 sqq.), Suppl. I (ib. p. 137), Suppl. XXVIII (p. 140) et carmen deperditum (p. 141 sqq.) diserte commemorare neglexit.

[2]) Inter lemma Γεωργίου διακόνου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ῥαιφερενδαρίου τοῦ Πισίδου ἑξαήμερον et Hexaëmeri contextum Suidae glossa de poeta nostro (ἐκ τῶν τοῦ Σουΐδα περὶ τοῦ Πισίδου) in codice quodam Clarquiano (nunc Bodleiano) extat, de quo cf. Catalogus sive Notitia mss., qui a cel. E. D. Clarke comparati in bibliotheca Bodleiana adservantur. Pars prior (Oxonii 1812) p. 5.

[3]) Cf. etiam A. Franklin, les anciennes bibliothèques de Paris vol. II (Par. 1870) p. 153 sqq.

[4]) Cf. H. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque Nationale vol. I (Par. 1886) p. VI.

[5]) Hexaëmeri codices, qui Cyrilli nomen mentiuntur, ad rem nostram nihil faciunt.

n. **854** (bomb. in 4⁰, s. XIII, nobis *N*) f. 176ʳ sqq. Γεωργίου διακόνου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ῥαιφερενδαρίου τοῦ Πισίδου στίχοι εἰς τὴν ἑξαήμερον, —

n. **1277** (bomb. in 4⁰, s. XIII) f. 218ʳ sqq. Γεωργίου διακόνου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Πισίδου (πισι cod.) στίχοι εἰς τὴν ἑξαήμερον <adde: καὶ> [1]) τὸ ὡς ἐμεγαλύνθη, —

n. **1302** (bomb. in 4⁰, s. XIII) f. 230ᵛ sqq. Γεωργίου τοῦ ἁγιωτάτου διακόνου Κωνσταντινουπόλεως ῥεφερενδαρίου (ῥεφερεν τρ), ὀρφανοτρόφου, γηροκόμου, τοῦ ἐπίκλην Πισίδου, λόγοι δι' ἰάμβων εἰς τὸ ἑξαήμερον καὶ εἰς τό· ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας, —

Suppl. 139 (membr. in 16⁰, s. XIV, nobis *p*) στίχοι Γεωργίου διακόνου καὶ σκευοφύλακος τῆς τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας τοῦ Πισίδου εἰς τὴν ἑξαήμερον f. 1ʳ sqq. [2])

Quos codices si adcuratius perpendimus, ex libris Catharinae Mediceae duo repeti possunt: n. 854 (= Medic. Reg. 2431) et 1302 (= Medic. Reg. 3979) [3]), nec tamen Hexaëmeron auctius lucramur. Omnino autem falsa est opinio Edmundi Bouvy, carmen iambicum de Vanitate vitae Hexaëmeri partem esse pronuntiantis (Poètes et Mèlodes. Étude sur les origines du Rhythme tonique dans l' hymnographie de l' église grecque — Nîmes 1886 — p. 167 n. 1), cui praeiverat Morellus f. 4ᵃ καὶ μὴν ἕτερόν τι τοῦ αὐτοῦ ἰαμβειογράφου ποιημάτιον εἰς μάταιον βίον, ἐλλιπές γε καὶ τὸ μὲν ἐμοὶ δόξαν ἑξαημέρου ἢ κοσμουργίας ἀποσπασμάτιον προσεθήκαμεν.

N. 55 ad historicum carmen refert Quercius, 'quamvis non satis apparet, quomodo haec de Chosroa dicantur'. Si co-

[1]) Cf. n. 1302.

[2]) Initio mutilus est M (Suppl. Gr. 690, membr. in 4⁰, s. XII), ubi carmen inde a v. 143 (f. 32ʳ sqq.) legitur; lemmate caret Hexaëmeri fragmentum (v. 1 — 63) in Par. 196 (membr. in 4⁰, s. XIII), f. 164ʳ, de quo haec habet Omont vol. I p. 22: 'anonymi versus παντὸς ἔργου καὶ θεηγόρου.' Scilicet litteram initialem ὦ rubricator non addidit.

[3]) Par. 2831 (= Medic. Reg. 3333) consulto omisi; neque enim post Pisidae parva carmina (f. 152ᵛ) Hexaëmeron legitur, sed Theodori Prodromi tetrasticha varia (f. 152ᵛ sqq.), quorum initium (ἐν ἡμέραις ἓξ τὴν κτίσιν κτίζεις Λόγε: Patr. Gr. vol. CXXXIII p. 1101 sqq.) indicis confectoribus fucum fecit. —Attamen Melloti (Catal codd. mss. Bibliothecae Regiae vol. II — 1744 — p. 563) error a Quercio (p. 1186 Migne) repetitus, qui etiam ex Par. 2871 (chart. in 4⁰, s. XVI) 'Georgii Pisidae carmen iambicum de mundi opificio' citat, apud Omontium (vol. III p. 52) sublatus est, quiquidem Manuelis Philae poema de proprietatibus animalium (inc. <ἐ>χρῆν μὲν Ἀδὰμ τὸν γενάρχην, τὸν μέγαν) illic (f. 1—28ʳ) contineri recte indicavit.

gitationis luxuria admittitur, de Persarum strategemate ad irritum redacto cogitari potest. Loci communis sententiam quadamtenus explicat Hex. 221 sqq., ubi solem poeta adpellat τὸ πάντροφον πῦρ, τὸν ὑπὸ γῆν μὲν ἑσπέρας, | ὑπὲρ δὲ τὴν γῆν ἐργάτην τῆς ἡμέρας et 367 sq., quo loco stellam, quae et Luciferi et Vesperi munere fungitur, Pisides ἐργάτην διπλοδρόμον[1]), | κήρυκα νυκτὸς καὶ προφήτην ἡμέρας nuncupat. Ex contrario araneus Hex. 1191 sq. διττὸν ἔργον ἐξ ἑνὸς ποιεῖ μίτου, | λίνα πρὸς ἄγραν καὶ πρὸς οἴκησιν στέγην cf. praeterea 319 ἀλλ' ὥςπερ εἰς ἓν ἔργον ἐργάται δύο et 576 sq. πόθεν συνῆλθον εἰς συνέργειαν μίαν | ἐναντίως ἔχοντες ἐργάται δύο. Quae exempla ad communem fontem videntur redire[2]), quem satis distincte ὡς λόγος significat cf. Suppl. IV 114 sq. διττοῦ γὰρ εἰςφρήσαντος, ὥς φασιν, πόνου | τὸν ἄλλον ἠμαύρωσεν ὁ σφοδρὸς πόνος, ubi non εἰςφρήσαντος, sed ipsa sententia premitur[3]), tum ibid. 34 sq. πρὸς ἡδονὴν δὲ τόξον ἕλκων, ὡς λέγει, | πληγὴν ἀφῆκε τῷ τετρωμένῳ μόνον, ubi nihil mutandum, siquidem ellipseos ὁ λόγος (ἡ παροιμία) eadem est ratio, quae H I 55 καὶ πλάνητας οὐκ ἔχει | τοὺς ἑπτά, φησίν[4]), ἀλλ' ὅλους τοὺς ἀστέρας deprehenditur. — Ceterum omni dubitatione indeclinabibilis forma δύο caret, quamquam et genitivus δυοῖν (S 511) et dativi δυοῖν (S 316. 599)[5]), δυσὶν (Hex. 179. 180. 181. 328) occurrunt. Perinde enim omnibus casibus δύο inservit Av. 335, Hex. 319. 577. 723, Van. 23, S 45. 143. 147. 148. 215. 237. 489. 529. 539. 541. 646. 659, Suppl. I 38, IV 27. 129; qui loci omnes extremum pedem explent. Cui ex unico codice (V) S 423 ἔργῳ δὲ δεικνύς, ὡς συνῆλθον αἱ δύω forma δύο reddenda est, etsi δύω in eadem versus sede sine varietate legitur Hex. 256, S 142. 145. 257. 262. 287. 300. 304. 349. 490. 514. 567, metri vero

[1]) Sic recte pro διπλοδρόμων ex B correxit Hercher, cuius scripturam MTVpN comprobant.

[2]) Vox ἐργάτης usurpatur etiam Hex. 222. 693. 910. 928. 1116 1214 1276, Van. 93, S 364.

[3]) Alibi locutio ὥς φασιν sive ὥς λέγουσι(ν) narrationes ex variis disciplinis haustas introducit cf. a) H II 178 (regum Persarum chronologia), Hex. 1595 (blenni natura), S 143 (Severianorum dogma); b) Hex. 1341 (vesparum, cantharorum et apum generatio), 1575 (leonis adeps), S 145 (Severianorum doctrina). Similiter post φασὶν sive λέγουσι(ν) in oratione obliqua notitiae physicae, geographicae, historicae proferuntur cf. α) H II 168 (de oppidi Darartasis situ); — β) P II 303 (de Xerxe), H II 174 (de Artasere), Hex. 66 (de Proclo), 1608 (de scorpionis aculeo), S 346 (de Iulio, pontifice Romano), 702 (de amphibiorum natura); unde Suppl. I 97 τροχός τις, ὃν λέγουσι χερσαῖον τέρας inter 97 et 98 versum intercidisse suspicor. Adde P I 52 p. 195.

[4]) Accedat S 148 (ex Severianorum mente) μή, φησίν, ὀφθῇ τῇ μεθέξει τῶν δύο | τετραπρόσωπος ἡ Τριὰς νοουμένη.

[5]) Δυεῖν V exhibet.

legibus vindicatur in pede primo (S 277. 417. 495), secundo (S 317), quarto (S 270. 295. 297. 301), quinto (S 259. 260. 263. 554)[1].

Verum haec hactenus! Libidini si frena permittimus, profecto campus, in quo animus exsultare possit, aliquantum dilatatur: eodem enim iure quo Suidas poetae nostri fragmenta saepenumero sine auctoris nomine (cf. n. 6. 8. 9. 10. 23. 24. 28. 34. 36) profert, alios quoque versus anonymos ex coniectura ad Pisidam revocare licet, sed instabilitatis mare ita profundum est, ut nullae ancorae sidant. Quapropter in casum ancipitis eventus paucissimas observationes committam.

Haud sine probabilitatis specie Toupius Emend. vol. II p. 217 sq. Pisidae fragmentum elicuisse sibi visus est ex Lexicographi glossa (vol. II 2 p. 960, 8 sqq.): συνδέτας· συνδεδεμένας·

κακοὺς γὰρ εἶχον τοὺς λογισμοὺς συνδέτας
μορφῶν τὸ κάλλος τοῦ σοφοῦ Γεωργίου.

Quam vero adiecit interpretationem (dicit poeta se plus satis in corpore suo formando et expoliendo occupatum fuisse), recte reiecit Bernhardyus. Sane auctor se ipse adpellat Suppl. CVII 1 sed nostro loco, si Pisidae verba adgnoscuntur, alius manifesto Georgius in censum venit, cuius pulchritudinem enarrans humiles cogitationes poeta constrinxit[2]). Cui sententiae festiva Alypii descriptio respondere videtur, ad quam omnes cogitationes se direxisse Pisides adfirmat Suppl. I 18 sq. ὡς γὰρ προεχθὲς τῆς γραφῆς ἀπηρξάμην | καὶ τοὺς λογισμοὺς εἶχον εἰς τὴν εἰκόνα.

Iocosum Alypii characterismum, cuius corpus pulmonis marini (Suppl. I 31 sq.), channi (90 sqq.), trochi (96) formam reddere videtur, in mentem revocant glossae: vol. II 2 p. 690, 13 sqq. σαῦρα καὶ σαῦρος· ἑρπυστικὸν ζῷον·

σαύρῳ δὲ λοιπὸν ἐμφερὴς ἐγίγνετο,
(ἑρπυστικὸν δὲ τοῦτο τὸ ζῷον γένος),
ὃν εἰ τέμοι τις καὶ διαρπάσει μέσον,
ἕλκει μὲν αὐτοῦ σὺν κλόνῳ[3]) τὰ τμήματα,
συνέρχεται δὲ καὶ πάλιν τὰ λείψανα

[1]) In vita Anastasii p. 1697 A et 1709 D δύω, p. 1713 C et 1721 B δύο edidit Quercius; attamen in scriptura δύο Laurentianus et Escurialensis ubique consentiunt. — Inter utramque formam codicum memoria fluctuat S 646 (δύο V, δύω p).

[2]) Cf. An. p. 1692 B πρὸς τῇ γῇ τὸν λογισμὸν ἐνδεσμεύεσθαι.

[3]) Πόνῳ haud male corrigebat J. G. Schneider ad Aeliani N. A. II 23 (vol. II p. 73 Jacobs) cf. Stud. p. 146, ubi etiam δὲ λοιπὸν Pisidae exemplis inlustratur, quibus adde P II 286. 331, Av. 36. 403. 438, H II 71. 101, R 21, S 130. 376. 542. 649, Suppl. II 85 (sive 96).

et II 2 p. 1567, 2 sqq. φυή· βλάστησιν, αὔξησιν ἡλικίας·

κυρτὴ δέ σοι πέφυκε καὶ τῶν ὀρθίων
εἶναι δοκούντων ἡ φυὴ τῶν δακτύλων.

Facile autem commentum condicione adstringi potest, ut ex auctoris nostri usu (cf. P III 80, Av. 24. 112. 140. 322. 353. 392. 398. 428. 478, H I 124. 225, II 78. 105, R 15. 127, Hex. 147. 158. 418. 456. 466. 477. 562. 991. 1021. 1035. 1061. 1086. 1368. 1409. 1413. 1532. 1533. 1541. 1544. 1557. 1576. 1593. 1604. 1679.[1]) 1816. 1829, Van. 79, S 39. 535. 548, Suppl. IV 142, fr. 117, An. p. 1680 A. 1684 B. 1685 A. C bis. 1688 A. 1692 D. 1696 C. 1705 C. 1708 C. 1716 B. 1724 B bis. 1725 B. 1728 B. D)[2]) ἐγίνετο pro ἐγίγνετο reponatur, siquidem A distincte ἐγίνετο offert. Tantum vero abest, ut sententiae nostrae Aeliani locus N. A. II 23 obstet: τὸν σαῦρον εἰ παίσας εἴτε ἑκὼν εἴτε καὶ κατὰ τύχην ῥάβδῳ μέσον διατέμοις, οὐθέτερον αὐτῷ τῶν μερῶν ἀποτέθνηκεν, ἀλλὰ χωρὶς καὶ καθ' ἑαυτὸ πρόεισί τε καὶ ζῇ δύο ποσὶν ἐπισυρόμενον τὸ ἡμίτομον τοῦ ζῴου καὶ ἐκεῖνο καὶ τοῦτο· εἶτα ὅταν συνέλθῃ, (σύνεισι γὰρ πρὸς τὸ λεῖπον τὸ ἕτερον πολλάκις), συνδυασθέντε συνηλθέτην ἐκ τῆς διαιρέσεως· καὶ ἑνωθεὶς ὁ σαῦρος τοῦ μὲν πάθους τὸ ἴχνος αὐτῷ κατηγορεῖ ἡ οὐλή, περιθέων δὲ καὶ τὴν ἀρχαίαν βιοτὴν ἔχων ἔοικε τῶν προειρημένων μὴ πεπειραμένῳ, ut coniecturae quam maxime patrocinetur, simulque Philae imitatio (de anim. 1279 sqq.) suffragatur: σαῦρον τὸν ὠχρὸν εἰ τεμὼν διασπάσεις, | ἁρμόζεται ζῶν ταῖς τομαῖς οὕτω (l. αὐτοῦ) πάλιν· | εἰσὶ δὲ σαφῶς τῶν μερῶν αἱ συνθέσεις, | ὅταν ὁ νεκρὸς τοῖς ποσὶν ὑφερπύσῃ cf. p. 154 de aquila, tum Pisid. Hex. 1009 sqq. (Aelian. N. A. II 17, Phil. de anim. 1953 sqq.) de remora, 1054 sqq. (Ael. II 2, Phil. 494 sqq.) de pyrigono, 1098 sqq. (Ael. III 20, Phil. 215 sqq.) de pelecano, 1128 sqq. (Ael. II 35, Phil. 378 sqq.) de ibi, 1161 sqq. (Ael. VII 33, Phil. 1283 sqq.) de echino marino, 1180 sqq. (Ael. I 21 et VI 57, Phil. 1464 sqq. in observatiuncula nostra ad 'Christophorea', 'Eos' vol. V — 1899 — p. 40 sq.) de araneo.

Sed quonam iure Bernhardyi index (vol. II 2 p. 1985) Pisidae reliquiis glossam (vol. II 2 p. 994, 7 sqq.) σφαδάζοντες[3])· σπώμενοι ἢ δυςφοροῦντες·

καίπερ σφαδάζων ἔνδοθεν πολλοῖς λόγοις
ὥςπερ τις ἀσκὸς δέσμιος γλεύκους ζέων

[1]) Ἅπαντα γίνῃ πρὸς τὸ σοὶ δεδογμένον. Scilicet Hercherum secutus ex codice Morelliano, quocum mei libri MVTpN consentiunt, scripturam γίνῃ pro γείνῃ recipio.
[2]) Idem de voce γινώσκειν valet cf. Suppl. CVII 27, An. p. 1681 A. 1728 A.
[3]) Praestat σφαδᾴζοντες cf. Ellendt-Genthe, Lexic. Sophocl. p. 710.

vindicaverit, equidem nescio. Quantum coniectura augurari licet, haud male versus illi a poeta nostro adhiberi poterant, cui Heraclius uberrimam scribendi materiam et copiam praebebat[1]), sed revera Georgii Nazianzeni latet fragmentum Carm. II 1 n 11, 848 sq. (Patr. Gr. vol. XXXVII p. 1008), quo Sanctae Scripturae paraphrasis continetur (Job. XXXII 18 sq.) πλήρης γάρ εἰμι ῥημάτων, ὠλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα τῆς γαστρός· ἡ δὲ γαστήρ μου ὥςπερ ἀσκὸς γλεύκους ζέων δεδεμένος[2]).

---

[1]) Cf. H I 219 sqq.

[2]) Ex contrario inter Gregorii opuscula Carm. I 2 n. 18 (Patr. Gr. vol. XXXVII p. 786 sq.) Pisidae versus sedecim (Van. 41—56) inrepserunt. Qu ercii vero rationem Nazianzeni carmina περὶ πόθου, περὶ θανάτου φιλουμένων, περὶ φίλων τῶν μὴ καλῶν (ibid. n. 20—23 p. 788—790) ad Pisidam auctorem referentis vel elisio τοῦτ' (22, 3) nec non verborum κᾶκὸν (20, 4 et 21, 2) et ἀνδρᾱποδῶδες (23, 2) mensura refellit. Quos versus ne ἀσύμβολος dimittam, carmen 21 (p. 789) quasi signum quoddam Nicolai Calliclis epitaphio in Andronicum (II 772 Anth. Didot. vol. III p. 222 sq. Cougny) praemissum esse moneo. Quae observatio Gregorii versum secundum: διπλοῦν τὸ κακόν· εἰ δ' ἀρισταίου πάλιν ita refingendum esse docet: διπλοῦν τὸ κακόν· <εἰ δὲ καὶ χρηστοῦ τέκνου, | πλεῖον τὸ δεινόν,> εἰ δ' ἀριστέως πάλιν.

APPENDIX GNOMICA

(ad p. 166)

Ad idem lemma [Γεωργίου τοῦ Πισίδου[1]) στίχοι] apud Georgidam l. c. redeunt:

I) Ἀπηλλάγησαν οἱ λιπόντες τὸν βίον
λύπης, μεριμνῶν, φροντίδων καὶ θλίψεων.
II) Ἄτακτός ἐστιν ὁ φθορεὺς τῆς καρδίας,
ἡ τοῦ σκότους ἔπαρσις, ὁ πρῶτος δράκων·
ἔξωθεν ἔνδον ἡδονὰς παρειςάγει,
σπείρων λογισμοὺς εἰς γονὴν ἁμαρτίας.
III) Ἀγάλλεται σαφῶς γε δῆμος ἀγγέλων
χάριν βροτοῦ κάμψαντος ἐξ ἀταξίας.
IV) Ἄνθρωπος οὐδεὶς πλημμελημάτων ἄτερ.

Gnomologo autem fidem non esse derogandam probat diaboli descriptio n Hex. 769 sqq.

ὅπως ὁ κρυπτὸς τῶν φρενῶν ὁδοστάτης,
ὁ ψυχοκλέπτης, ὁ φθορεὺς τῆς καρδίας,
ἡ τοῦ σκότους ἔπαρσις, ὁ πρῶτος δράκων,
ἔξωθεν ἔνδον ἡδονὰς παρειςάγει,
σπείρων λογισμοὺς εἰς γονὴν ἁμαρτίας.

Quae quidem mire cum n. II concinit, unde facile suspiceris versus ex orationis contextu avulsos in locum communem a Georgida conversos esse. Nihil tamen certi de auctore statui potest, qui eandem cantilenam

---

[1]) Equidem in codice Parisino Gr. 1166, ex quo Boissonade Georgidae Florilegium descripsit, f. 266^{r} Πισσί (Δ supra scriptum) repperi, ac praeterea hasce lectionis discrepantias notavi: in fragmento, cuius notitiam ex parte Suidas suppeditat, (Stud. p. 143 et 166) 1 ἀεὶ τὲ — ἐοῖκεν, 2 ἐναῦλων, 3 ὁρμᾶς, 4 ὅτ᾽ἂν μάλλιστα, 5 τεθιγμένην εὔρωσιν, — n. II 3 ἡδονᾶς παρηςάγει, IV πλιμμελημάτων.

haud semel canat[1]), praesertim cum vox ἄτακτος saepius apud Pisidam recurrat cf. P II 28. 307, III 267, Av. 512, H II 42, R 54. 78, Hex. 262. 387. 710. 1768, fr. 23. — Utcumque res se habet, potius carminis longioris fragmentum quam epigramma peculiare Georgides laudare videtur, id quod etiam de reliquis locis dictum volo. Ac n. II et III ad litteras Sacras[2]) se adplicant, n. I et IV sententiae apud scriptores et profanos et ecclesiasticos celebratissimae referuntur[3]). Quae ratio ingenium Pisidae, poetae gnomarum studiosissimi, quam maxime spirat. Offendere potest vocula ἄτερ n. IV, pro qua ex nostri usu ἄνευ (P I 143 bis. 146) vel δίχα (P I 145, II 144, III 49, Hex. 957. 1818, S 429, Suppl. XXIV 2) expectatur[4]).

Falso autem Georgidae[5]) codex Vaticanus 790 (F) f. 183ᵛ Pisidae fragmentis tres sententias adnectit, quarum prima apud Boissonadum lemmate Βαβρίου a praecedentibus seiungitur:

a) ἀρχιτέκτων κακῶν πέφυκεν ὁ καθ' ἑτέρου δόλια φθεγγόμενος (φθεγκόμενος F).

b) ἀνύσεις τι πειθοῖ (ἀνύσας τι παθοῖ F) μᾶλλον ἢ βίᾳ τι πράττων.

c) αἱ (αὶ F) περιστάσεις πεφύκασι πολλάκις καὶ παρὰ γνώμην τὰ σιγῆς ἄξια εἰς τοὐμφανὲς ἄγειν.

d) αἱ (αὶ F) φθάσασαι γενέσθαι χάριτες ἐν πρώτοις εὐκαίρως ἀποδιδό-

---

1) Cf. e. gr. diatribe de fastus effectu Van. 108 sqq. et p. 129 sqq. supra.

2) De diaboli epithetis cf. Suicer Thes. Eccles. vol. I p. 850 sqq, n. III manifesto ex Evang. Luc. XV 7 fluxit: λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταεννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας.

3) Vocem ἀπαλλάττεσθαι gnoma ad mortem spectans (n. I) saepius adhibet cf. Hyperides apud Stob. Flor. CXXIV 36 εἰ μέν ἐστι τὸ ἀποθανεῖν ὅμοιον τῷ μὴ γενέσθαι, ἀπηλλαγμένοι εἰσὶ νόσων καὶ λύπης καὶ τῶν ἄλλων τῶν προςπιπτόντων εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον. Adde Euripid. Troad. 270 ἔχει πότμος νιν, ὥςτ' ἀπηλλάχθαι πόνων, Plutarch. Consol. ad Apollon. 24 p. 114 B ἐννοήθητι, τὸν θάνατον οὐκ ὀλίγους ἀπαλλάττειν μεγάλων κακῶν, 25 p. 114 D ὁ μετηλλαχὼς θειότερόν τινα βίον μετείληφεν, ἀπαλλαγεὶς τῆς τοῦ σώματος λατρείας καὶ τῶν ἀτρύτων ἕνεκα τούτου φροντίδων τε καὶ συμφορῶν, auctor apud Georgid. p. 19 τελευτῶν δὲ δεσμῶν πολυστενάκτων τοῦ βίου, μεριμνῶν καὶ φροντίδων καὶ φροντίδων καὶ λύπης ἀπήλλακται, — Aeschyl. Prom. 754 (cl. 749 sq) αὕτη γὰρ ἦν ἂν πημάτων ἀπαλλαγή, — Maximus Tyrius Dissert. XIII 5 ἀπαλλακτὴς κακοῦ θάνατος, — Herodot. V 4, 4 τὸν δ' ἀπογινόμενον παίζοντές τε καὶ ἡδόμενοι γῇ κρύπτουσι, ἐπιλέγοντες, ὅσων κακῶν ἐξαπαλλαχθείς ἐστι ἐν πάσῃ εὐδαμονίῃ. — Ipse Pisides verbo illo utitur H II 222, S 26, An. p. 1681 B, 1709 B; πλημμέλημα (n. IV) Scripturae Sacrae (cf. Num. V 8, Jerem. II 5) videtur debere.

4) Χωρὶς legitur P II 124 et Suppl. III 42 cl. Av. 200. — Contra Pisidae artem peccat Boissonadi observatio ad I 2: 'scripsit, puto, poeta, θλ. καὶ φροντίδων servata accentus penultimi lege'.

5) Cuius opusculum sine auctoris nomine extat f. 181ᵛ — 200ʳ lemmate: ἀποφθέγματα κατὰ ἀλφάβητον instructum.

μεναι (ἀποδιδῶμεναι F) μεγάλαι εὑρίσκοντο (l. εὑρίσκονται cum F, ubi εὑρίσκονται habes). Babrii enim nomen praeter codicem Parisinum 1166 etiam Laurentianus Plut. VII n. 15 f. 32ᵛ et Vaticanus 664[1]) f. 4ʳ exhibent. Quodsi res ipsa in examen vocatur, haudquaquam Crusii iudicium probo, qui n. a) ad fabulam CCXXII refert[2]); potius de n. CXLII p. 134 cogitaveris, ubi nunc epimythium legitur: ὅτι ὅςτις καθ' ἑτέρου δόλια μηχανᾶται, ἑαυτοῦ γίνεται τῶν κακῶν ἀρχηγός cf. praeterea Vit. Aesopi (Fabul. Romanens. ed. Eberhard I) p. 231, 5 sq. (sive Trag. inc. 573 p. 953 Nauck) ὅςτις καθ' ἑτέρου δόλια μηχανεύεται, | αὐτὸς καθ' αὑτοῦ τοῦτο ποιῶν λανθάνει, ubi plurimi codices in versu 2 αὑτῷ λέληθε τὸ κακὸν ἀρχιτεκτονῶν praebent. Ad Babrium vero non solum b) ἀνύσεις — πράττων (XVIII 16 p. 24 Crus.), verum etiam quae inter b) et c) apud Georgidam editum legitur gnoma: ἀκινδύνως ζῆν εὐτέλεια λαμπρότητος βέλτιον (βελτίων recte Vat. 664) trahenda est cf. XXXI 23 sq. λέγει δ' ὁ μῦθος· εἰς τὸ ζῆν ἀκινδύνως | τῆς λαμπρότητος ηὐτέλεια βελτίων, ubi nostri immemor erat Crusius p. 34. Quod negligentiae exemplum in c) αἱ — ἄγειν (LIII p. 51) recurrit, nec non in sententia, quae post d) apud Boissonadum (nec tamen in F) extat: ἀλγύνειν καὶ λυπεῖν οἶδεν ἀνθρώπους οὐ τὰ παρόντα μόνον κακά, ἀλλ' ἤδη (ἥδη Vat. 664) καὶ τῶν μελλόντων ἡ προςδοκία cf. CVI p. 97 ὅτι μᾶλλον ἀλγύνειν καὶ λυπεῖν οἶδεν ἀνθρώπους οὐ τὰ παρόντα μόνον, καθ' ὅσον ἤδη ἡ τῶν μελλόντων προςδοκία. Quae ratio fidem facit etiam verbis αἱ φθάσασαι — εὑρίσκονται (d) fabulae Babrianae[3]) epimythium contineri.

Lemmate τοῦ Πισιδίας f. 186ᵛ insuper trimeter: γέλως τὰ τῆδε πάντα καὶ κενὸς δρόμος insignitus est, quem Georgides Boissonadi p. 23 Photio adsignat. Quae ratio profecto poetae consentanea est, qui duo carmina de Vanitate vitae conscripsit. Eiusdem auctoris nomen codicis Vatic. 664 memoria τοῦ ποσι (Δ[4])) significat, qui prae ceteris optime sequenti sententiae, quae in F inscriptione caret, γλῶσσα γὰρ ὄλισθος ἀνθρώποις μὴ λόγῳ κυβερνωμένη lemma τοῦ Θεολόγου praeponit (= Gregor. Nazianz. Or. III 7: Patr. Gr. vol. XXXV p. 524 B)[5]).

[1]) Idem est codex, unde nulla libri nota addita flosculos quosdam delibavit A. Mai, Spicil. Rom. VI (1841) p. 611—615.

[2]) Babrii fabulae Aesopeae. Ed. mai. 1897 p. 193.

[3]) Haud inepte CVII p. 98 vel CXLIV p. 136 in censum venire possunt; adde Aesop. n. 296 (et 296 b) Halm.

[4]) De Posidippo propter Anth. Pal. IX 359 cogitare noli.

[5]) Quae librarii incuria levi brachio obiurganda est, si Crusii ratio in contentionis iudicium vocatur, qui praemeditate verba γαστέρα δ' ὄγκον ἔχουσαν | ἡ λεπτὴ χωρεῖν εἴςοδον οὐ δύναται ad Babrii mythica (22 p. 221) refert, Gregorii Nazianzeni (Carm. II 1 n. 44, 49 sq.: Patr. Gr. vol. XXXVIII p. 1353) immemor, praesertim cum Boisso-

Cumulum vero Georgidae liber Athous [1]) addit, cuius ope Boissonade in suo Anecdotorum exemplo, quod nunc in bybliotheca Nationali (Reservè Z 2699) adservatur, unius folii lacunam, quae in Gnomologo edito inter νοῦς et ὁ δὲ p. 21, 12 hiat, explevit. Illic enim inter Isocratis verba (I 7 p. 8^d) γενοῦ πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ὁμιλητικός, ἀλλὰ μὴ σεμνός· τὸν μὲν γὰρ τῶν ὑπεροπτικὸν (sic) ὄγκον μόλις ἂν οἱ δοῦλοι καρτερήσαιεν, τὸν δὲ ὁμιλητικὸν τρόπον ἅπαντες ἡδέως ὑποφέρουσιν et Gregorii Nazianzeni sententiam (γλῶσσα—κυβερνωμένη) sub Pisidae nomine tres versus laudantur:

Γλώττης κολαστὴρ ὄμμα ἄγρυπνον [2]) πέλει.
Γέμει στεναγμῶν ἡ δίαιτα τοῦ βίου.
Γέλως τὰ τῆδε πάντα καὶ κενὸς δρόμος.

Quae cum ita sint, ad Georgidae aetatem definiendam (cf. Krumbacher, Geschichte d. byzantin. Litterat. ²p. 602) Photii aetas nihil valet [3]).

In aliis Gnomologiis nulla Pisidae fit mentio; faciunt tamen ad rem nostram eclogae asceticae codicis Vindobonensis Theol. 276 (membr. in 8⁰, s. XIII), ubi f. 70^v fragmentum [4]) hactenus incognitum (τοῦ Δ' πισι) extat:

ἀλλ' εὐτρεπίζου [5]) πάντα τὰ πρὸς τὸν τάφον·
καὶ γὰρ προτείνων [6]) τὴν ἀναπνοὴν ἔτι
οὐκ οἶδας, εἰ [7]) σπάσειας ἄλλην.

---

nadi et Nauckii sententia, ex quorum auctoritate editor pendet, iam pridem refutata sit cf. Dissert. Class. philol. Acad. Litterar. Cracoviens. vol. XVII p. 172 sq. (sive 'Curae Menandreae' p. 5 sq).

[1]) 'Codex Georgidae, quem ex monte Atho asportavit a. 1843 Μινωΐδης Μηνᾶς' (cf. Boissonadii nota ad Tzetzae Alleg. p. 127. 136. 238. 378), ubinam delitescat nescio cf. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits du supplément Grec de la bibliothèque nationale (Par. 1883) p. XIII n. 1: 'quelques-uns des manuscrits rapportés d'Orient par Mynas et payés avec l'argent de la France sont allés enrichir des collections étrangères'.

[2]) Ἄγρυπνο cod. Pessimus hiatus scriptura ὄψις ἄγρυπνος facile evitari potuit, attamen potius ἄγρυπνο labem contraxit. Certe πραΰνοον longe melius ad rem quadrat.

[3]) Laur. versum γέλως—δρόμος f. 43^v ad lemma φωτ trahit, sed f. 40^v γέμει—βίου et γέλως—δρόμος Pisidae (τοῦ Δ πισ) tribuit.

[4]) De sententia cf. intpp. ad Horat. Epist. I 4, 13.

[5]) Ἀλλατρεπίζου cod.

[6]) Προτρέπων cod.; cf. Thesaur. vol. VI p. 2053 CD. Apud Pisidam communis protendendi vis in locutionibus ἀσπίδα (P III 84, An. p. 1697 C), αὐχένα (P III 352), δέσεις (Hex. 1184), χεῖρα (An. p. 1708 A) προτείνειν comparet.

[7]) Εἰς cod.

Opusculi inediti, quod initio caret, auctorem esse Joannem Antiochiae patriarcham, qui Alexio I Commeno imperante (1071 — 1118) innotuit (cf. Krumbacher ²p. 156), librarii subscriptio f. 1:6 docet: τέλος τῆς βίβλου τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κ· ροῦ Ἰωάννου τοῦ ἐν τῇ Ὀζείᾳ [1]).

Sane mirum est a Gnomologis tam raro celeberrimum aevi Byzantini poetam commemorari [2]), qui vel in carminibus historicis gnomarum studiosissimum se praestitit. Operae vero pretium est ex Pisidae opusculis praecepta in sententias coartata depromere, cum eiusmodi corpusculum et ad perspiciendum auctoris ingenium summo opere conducat et benignam contextus emendandi materiam offerat:

1) P I 56 sqq. ἀεὶ γὰρ ἡ ῥέουσα τοῦ βίου χύσις
ἀντιστροφάς τε καὶ μεταπτώσεις φέρει,
ὅπως τὸ πάγιον πανταχοῦ σεσωσμένον
μόνῳ φυλαχθῇ τῷ Θεῷ τῶν κτισμάτων.

2) 60 sq. πάντας διατρέχουσιν οἱ ταχεῖς λόγοι
τῇ λεπτότητι ζωγραφοῦντες τὰς φύσεις.

3) 130 sq. ὅπου δὲ πίστις παρθένος προέρχεται [3]).
λευκὴν ἄνωθέν ἐλπίδα στολίζεται.

4) II 24 ὡς εὖ κρατοῦσα σὺν Θεῷ μοναρχία! [4])

---

1) Ὀξεία cod.

2) Quinam Pisidae loci in Paterico codicis Hierosolymitani apud Papadopulum-Cerameum, Ἱεροσολυμιτικὴ βιβλιοθήκη vol. II (Petropoli 1894) p. 624 n. 633 citentur, equidem nescio. — Colorem gnomicum non habent Hexaëmeri versus, quos codex Vindobonensis Theol. 252 (chart. in 4⁰, s. XV) in expositione Psalmi CIII f. 73ᵛ sq. et 93ʳ sq. praebet. — Nihil huc Hexaëmeri excerpta faciunt, quae in codice Canoniciano Gr. 51 f. 241—248 (ἐκ τῶν περὶ τὴν ἑξαήμερον Γεωργίου τοῦ Πισίδα) extare testatur Coxe (Catalogi codd. Mss. Bibliothecae Bodleianae pars tertia codd. Graecos et Latinos Canonicianos complectens, Oxonii 1854, p. 57). — Encyclopaediae theologico-canonisticae, quae in codice Berolinensi n. 348 legitur (cf. C. de Boor, Verzeichnis d. griech. Hss. d. kön. Bibliothek zu Berlin vol. II — Berol. 1894 — p. 197), liber tertius inscriptione Γεωργίου ὀρφανοτρόφου τοῦ ἐπιλεγομένου Πισίδου εἰς τὴν ἑξαήμερον instructus utrum Hexaëmeron integrum an poematis particulas contineat, mihi non constat.

3) Verto: 'ubi autem fides virgo antecedit'. Lectio vulgata προςέρχεται ('nimirum statim ac fides virgo supervenit' Qu.) sensu apto destituta est; nostrae vero scripturae versus 129 Θεὸν δικαστὴν τῶν ἀδήλων εἰργάσω rationem reddit. De προέρχεσθαι cf. P II 1, III 9, Av. 179, H I 78. 217, R 1. 57. 106, Hex. 139. 544. 1214. 1656, S 591, Suppl. I 29, XXXII 1 (scil. προῆλθες praestat, non προςῆλθες), LX 1, LXVIII 2, LXXX 1, LXXXV 3. Voci προςέρχεσθαι apud nostrum semper dativus subiungitur cf. P II 204. 229, H II 16, Hex. 1760, S 636, Suppl. II 106, An. p. 1685 A. 1713 B, eodemque redit Av. 217 sq. καὶ πρὸς τὰ τείχη τῆς Φιλοξένου πύλης | πλήθη προςῆλθεν.

4) Sententiam ipse interpretatur poeta v. 25 sqq. οὐ γὰρ πολυπρόςωπος ἦν ἀναρχία, |

5) 29 sqq. οὕτω γὰρ οὐδὲν ὡς ἀταξίας νόσος
ἕρπουσα δάκνει καὶ δαπανᾷ τὴν οὐσίαν [1])
καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καιρίων καθάπτεται.

6) III 25 οὐκ ἄσκοπον δὲ χρῆμα τῆς πονηρίας.

7) 38 ἁπλοῖ δὲ πάντως [2]) τῆς ἀληθείας λόγοι.

8) 52 sq. εὐβουλίαις γὰρ ὁ στρατηγὸς ἀσφαλής,
ἀλλ' οὐχὶ τόλμαις ἐστὶν ἀσφαλέστερος.

9) 134 sq. καὶ τὴν χαρὰν [3]) γὰρ πολλάκις χαρὰ τρέφει,
καὶ δάκρυσίν τις ἐξεγείρει δάκρυα.

10) 180 sq. οἶδεν γὰρ ὡς τὰ πολλὰ καὶ περίστασις
τὰ δεινὰ τίκτειν ἐκ δέους βουλεύματα.

11) 347 sq. οὐδὲ γὰρ καλύμματι
ψεύδους προςήκει τὴν ἀλήθειαν σκέπειν.

12) 384 ὅρος γὰρ εἰς ἄπειρον οὐχ ὁρίζεται.

13) 446 sqq. (de invidia) εἴδους μέν ἐστι καὶ γένους ἀλλότριος,
ὅλως δὲ μηδὲν εἰς ὑπόστασιν φέρων
δάκνειν νομίζει τὴν ὅλων ὑπόστασιν,
φίλους διαιρῶν καὶ μερίζων τὴν σχέσιν,
ἔχθραις ἀδελφῶν τοὺς ἀδελφοὺς συμπλέκων,
καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐκτρέφων ὑπόκρισιν
ὡς Σκύλλα καὶ Χάρυβδις ἠγριωμένη
ἐν τῇ θαλάσσῃ τοῦ βίου περιτρέχει [4]),
καὶ τοῖς ὀδοῦσιν οὐκ Ὀδυσσέως μόνον,
πάσης δὲ σαρκὸς ἀγρίως καθάπτεται [5]): —

14) Av. 72 sq. κουφίζεται γὰρ καὶ τὸ τῆς βλάβης βάρος,
εἰ μέτρον οἶδεν ἐν κακοῖς ὡρισμένον.

15) 81 sqq. παλινδρομεῖν γὰρ οἶδεν Εὐρίπου δίκην
εἰς τοὺς ἀγωγοὺς τοὺς ἑαυτῆς ἡ φύσις,
εἰ καί τις αὐτὴν ἐκ βίας ἐναντίας [6])

ἀλλὰ κρατοῦσα σὺν Θεῷ μοναρχία, | ἣ πάντα θάλπει καὶ διευθύνει Λόγῳ | καὶ τὰς ἀτάκτους ἐκτροπὰς ἀνατρέπει.

[1]) Ex M οὐσίαν pro φύσιν correxi.

[2]) Cf. p. 111 supra.

[3]) Cf. Stud. p. 114.

[4]) Quercii emendationem pro περιτρέχειν recepi.

[5]) Adde II 292—295 et III 91 sq.

[6]) L. ἐναντίαν cf. Hex. 113 ἐν τοῖς ἐναντίοις γὰρ εἰκότως δρόμοις. Recte autem ἐκ βίας adiectivo caret cf. P III 179, H I 230, II 78, nec obstat P II 153 ἀλλ' ὥςπερ εἰς ἄμπωτιν ἔκ τινος βίας. Sed Van. 123 φρενοφθόρῳ βίῳ | αἰσθητικὴν δρῶν τὴν ἀναίσθητον πλάνην Boissonadi coniecturam βίᾳ (ad Annecd. Gr. vol. I p. 444) optime MV confirmant.

ποιεῖν ἑαυτῇ τὴν ῥοὴν ἀναγκάσει.

16) 106 sq. καὶ γὰρ ἐργωδέστερον
ἄνθρωπον εἶξαι [1]) τοῦ μαλάξαι θηρία.

17) 124 λυπεῖν γὰρ οἶδε καὶ λαλούμενον πάθος.

18) 230 sq. δυςχερὲς γὰρ εἰκότως
κοινὴν καλύψαι καὶ λαθεῖν ὑποψίαν [2]). —

19) H II 103 sq. μάλιστα ταῖς μερίμναις εἰςόδους
τῆς νυκτὸς ὠδίνουσιν αἱ παρεκτάσεις.

20) 116 sq. καλύπτεται γὰρ ὡς νέφει κατάσκοπος
ὄχλῳ παρειςδὺς καὶ δυςεύρετος μένει.

21) 130 τοῖς βασκάνοις γὰρ οὐ φθονοῦνται φροντίδες. —

22) R 91 sq. ἐν ἀστάτῳ γὰρ τῆς θεωρίας δρόμῳ
συναστατοῦσι τῶν θεατῶν οἱ τρόποι.

23) 119 χρὴ γὰρ μάχεσθαι τοῖς φιλοῦσι τὰς μάχας [3]).

24) 128 sq, τῶν γὰρ παρ' ἡμῖν σαρκικῶν κυημάτων
ὁ πνεῦμα γεννῶν πατρικώτερος μένει. —

25) Hex. 8 sqq. οὐδὲν γὰρ οὕτως ὡς ἀθυμίας νέφος
χειμῶνα γεννᾷ καὶ νοημάτων ζάλην,
καὶ συσκιάζει τοῦ λόγου τὸν ἥλιον
καὶ νύκτα ποιεῖ γνωστικῆς ἀβλεψίας,
καὶ τοῦ λογισμοῦ συνθολοῖ [4]) τοὺς ἀστέρας,
ἔσω δὲ πᾶσαν τὴν ἀχλὺν τῶν φροντίδων
καὶ τὴν ὁμίχλην τῶν φρενῶν ὑποστρέφει [5]),
καὶ τῆς διόπτρας τὴν ὀπὴν ἀντιστρέφει,
δι' ἧς τὰ μικρὰ τοῦ λόγου κινήματα
ὁ νοῦς θεωρεῖ γνωστικῶν ἐν ὀργάνων.

26) 283 αἱ γὰρ μετάρσεις βλαπτικαὶ τῶν ἀθρόων.

27) 468 μεταίχμιον δὲ τῆς μάχης ἁμαρτία.

[1]) Legendum videtur ἆξαι cf. H II 157 οἱ σοὶ γὰρ αὐτοὺς ἦγον ἑλκτικοὶ λόγοι. De aoristi forma cf. p. 135 n. 1 supra, ac praeterea ἀντιμεταγαγὼν An. p. 1728 D; nec tamen P III 35 ἔπηξεν αὐτοῦ σὺν φόβῳ τὰ τάγματα falsam (cf. v. 55) Quercii lectionem ἐπῆξεν ('contraxit') V adgnoscit.

[2]) Adde 321 sq.

[3]) Perperam Quercius vertit: oportet enim pugnare cum amantibus pugnas. Dativus enim a χρὴ pendet (cf. Thesaur. vol. VIII p. 1643 sq.), ut sensus evadat: oportet enim pugnare studiosos pugnarum cf. An. p. 1697 A ὁπλιζομένῳ γὰρ πρὸς ἀγῶνας ἐχρῆν τοιοῦτον προςλαμβάνειν ὁρμητήριον. Accusativus cum infinitivo comparet P I 114 sq. 145 sq., Hex. 994 sq. 1075, S 24 sqq., — sed P I 246 sq. ἐχρῆν γὰρ ὑμῖν εἰς ἀμείωτον χάριν | τῆς εὐσεβείας προςμένειν τὰ στίγματα forma ὑμῖν ad προςμένειν pertinet.

[4]) Lectio συνθολεῖ apud Quercium operarum est mendum.

[5]) Cf. p. 132 n. 5 supra.

28) 872 sq. ἀργοὶ γάρ εἰσι τῶν ἐρώντων οἱ πόθοι,
εἰ συντόμως τύχωσι τοῦ ποθουμένου.
29) 1528 Θεοῦ θέλοντος ὠφελοῦσι καὶ λίθοι [1]).
30) 1747 sq. οὐδὲν γάρ εἰμι πλὴν γεώδης αἰθάλη
καὶ πηλὸς ἀργὸς καὶ κατάῤῥοπος κόνις [2]). —
31) Van. 17 sq. (de fastu) οὐχ ἵσταται γάρ, ὡς ἐπὶ σφαίρας τρέχων,
ἄνω δὲ πηδᾷ καὶ κατασπᾶται κάτω·
ὑψούμενος δὲ δυςτυχεῖ μεταρσίως [3]),
σκιρτῶν [4]) δὲ πίπτει καὶ πεσὼν ἀνατρέπει
τὸν ἐκ Τύχης πρὶν κουφοσύνθετον θρόνον.
32) 26 sq. κολάζεται γὰρ τῦφος [5]) ὠφρυωμένος
ἀντοφρυωθεὶς τῇ θέᾳ τοῦ μείζονος.
33) 30 sqq. ὥςπερ γὰρ εἴ τις ἀσθενὴς θηροκτόνος
θέλων βαλεῖν λέοντα πευκίνῳ ξίφει
ἐκ τῶν ἑαυτοῦ φθείρεται τοξευμάτων,
οὕτω ταπεινὸς τῦφος, εἰ βάλλοι [6]) μέγα.
34) 106 sq. οὕτω πέφυκε τῶν ῥεόντων ἡ φύσις
σκηνῆς ἀδελφή, συγγενὴς ἐνυπνίων.
35) 108 sq. παρέρχεται γὰρ πᾶς ὁ τοῦ τύφου σάλος,
ὡς ὕπνος, ὡς ὄνειρος οὐκ ἔχων στάσιν,
καὶ πολλάκις χυθέντα καὶ τεθρυμμένον
ἐν τῇ καθ' ὕπνον τῶν λογισμῶν ἐκστάσει [7])
ἀναπτεροῖ τὸν ἄνδρα τῇ κούφῃ θέᾳ,
κλέπτει δὲ τὸν νοῦν καὶ μετκίρει τὴν φύσιν,
ὥςπερ πονηρὸς τῶν φρενῶν ὁδοστάτης.
36) 128 sq. κλέπτουσι γάρ πως τοὺς φιλόγκους αἱ τύχαι [8]),

[1]) Cf. Stud. p. 29 n. 3.

[2]) Adde 401 sqq.

[3]) Μετάρσιος vulgo; correxi ex MVLp.

[4]) Scripturam θᾶττον ex VTLp emendavi.

[5]) Τύφος Morellus et Quercius falso exhibent; eodem modo τυ tertii pedis arsin v. 33, quartam arsin v. 256 occupat, ubi τύφος et τύφον vulgo legitur; Hex. 1289 ἐξ ἧς ἀλαζὼν καὶ τυφώδης τὴν θέαν ad partem interpolatam (1286—1292) pertinet.

[6]) Correxi pro βάλοι ex MVp; ex V perperam βάλλει enotavit Quercius. Nec probabilis Quercii est sententia, qui codicis V (= Lp) ordinem (v. 33. 32) praeferendum esse existimat.

[7]) Sic omnes mei codices (MVTLp) exhibent, non ἐνστάσει, quae vox optime se habet An. p. 1720 A. B, nostro autem loco nullum sensum praestat cf. Hex. 418 καὶ γίνομαι νῦν τῶν φρενῶν ἐν ἐκστάσει.

[8]) Codicum VTLp scripturam pro κλέπτουσι γάρ που καὶ τοὺς φίλους αἱ τύχαι recepi cf. Van $_2$ 78 (n. 60 p. 192 infra); in M corruptelam verborum transpositione (κλέπτουσι γάρ πως αἱ τύχαι καὶ τοὺς φίλους) rudis corrector tollere conatus est. De γάρ πως (γὰρ πῶς M) cf. H II 127, An. p. 1696 D. 1713 B.

δι' ὧν ἔχουσι σαρκικῶν ψυχαρπάγων.
37) 146 sqq. ὅσον γὰρ[1]) ἀρθῇ πᾶς ὁ τοῦ τύφου σάλος,
βράζει δοκήσει καὶ διαῤῥεῖ τῇ φύσει
καὶ πρὸς μέγαν κίνδυνον ἧρται καὶ φόβον.
38) 163 sqq. εἰ γὰρ μαθητιῶν τις ἐμφρόνως θέλοι
μαθεῖν ἑαυτόν, πᾶσαν ἔγνω τὴν φύσιν
καὶ κοσμικὴν φρόνησιν εἰκότως ἔχει
39) 166 σμικρὸς[2]) γάρ ἐστι κόσμος ἀνθρώπου φύσις.
40) 171 sq. ἅπερ γὰρ ὕβρεις[3]) εἰσὶ τοῖς τιμωμένοις,
ἔπαινός ἐστι ταῦτα τοῖς ὑβρισμένοις.
41) 173 sqq. ἡ γὰρ παρ' ἄλλοις ὠνομασμένη Τύχη
εἰκών τίς ἐστιν ἀπρεποῦς ὀρχηστρίδος
ἐν τοῖς ἑαυτῆς ἀντικλωμένης στρόφοις
καὶ χειροτονούσης τοῦ βίου τὰ πλάσματα
σκιαῖς ἀμυδραῖς οὐχ ὑπόντων πραγμάτων·
ἣ θρύπτεται μὲν ἀπρεπῶς ὀρχουμένη,
στρέφει δὲ πυκνὰ τὰς κόρας τῶν ὀμμάτων,
πρὸς οὓς τὸ χαῦνον ὄμμα λοξῶσαι θέλει,
εὐθὺς δὲ πέμπει πρὸς τὸν ἄλλον τὴν θέαν,
συναστατεῖν σπεύδουσα[4]) τῇ θεωρίᾳ,
μορφοῖ δὲ πολλά, πάντα μὲν μιμουμένη,
μηδὲν δὲ δρῶσα τῶν ἀεὶ πεπηγμένων,
ὡς[5]) μαχλὰς ὄντως, ἣ ποθεῖ μὲν οὐδένα,

[1]) Ὅσον ἂν vulgo propter v. 145 ἡ γὰρ παρ' ἄλλοις ὠνομασμένη Τύχη legitur, qui ex v. 173 prave inrepsit cf. p. 134 n. 7. In M, ubi textus interpolatus occurrit, metro labanti coniectura κἂν pro ἂν succurritur, melius sane quam commento Hilbergiano ὅσον γ' ἂν ('Wiener Studien' vol. IX p. 216), utpote quod a Pisidae arte metrica prorsus abhorreat.

[2]) L. μικρὸς cum M, quam formam metri ratio tuetur P II 292. 293, III 381, Av. 10, H II 96. 230, Hex. 16. 65. 405. 430. 637. 732. 1212. 1269. 1275. 1307, Van. 227, Suppl. I 75 (nisi potius πέπονθας μικραῖς pro πέπονθα μικραῖς falsam memoriam πέπονθα σμικραῖς significat), III 75, fr. 8, ac praeterea librorum concentus vindicat Av. 244. 256, Hex. 132. 299. 976. 977. 1234. 1584, Van. 225, S. 409. 680, Suppl. III 86, IV 2, XXXVII 1, XXXVIII 1. 4, An. p. 1685 B bis. 1693 B. 1696 B. C. 1700 C. 1701 B. 1713 C. 1724 B. C.; e contrario leges metricae neque nostro loco σμικρὸς commendant neque alibi σμικροῦ (P II 325), σμικρότης (Hex. 1280), σμικρότητι (Hex. 1206).

[3]) Praestat, ni fallor, ὕβρις cum MLp.

[4]) Correxi ex MVTp pro θέλουσα cf. εὐθὺς v. 181.

[5]) Sic optime MVTL pro ἡ legunt. A meretrice comparationem poeta sumpsit, quae neminem amans uniuscuiusque amorem se desiderare simulat; falso enim locum interpretati sunt Morellus (amore fingit fervido se corripi) et Quercius (summo tamen affectu et desiderio deperire simulat), quasi πάντα — πόθον vel παντὶ — πόθῳ scriptum foret.

ἐρᾶν δὲ παντὸς σχηματίζεται πόθου.
42) 187 sqq. ἄλλοις μὲν ἀρχαὶ καὶ θρόνοι καὶ βήματα,
οἷς εἰσιν ἔχθραι συμφυεῖς καὶ φροντίδες·
ὅσοις δὲ νοῦς πέφυκεν ἐστηριγμένος,
θρόνοι προσευχαὶ καὶ λόγοι τὰ βήματα.
43) 191 sq. ἄλλοις προσηνὲς τὸ θρασύγλωσσον στόμα,
σοφῷ δὲ σιγὴ καὶ γαλήνη καρδίας [1]).
44) 193 sqq. ἄλλοις ἐραστὴς ὁ φρενοβλαβὴς φθόνος [2]),
χρυσοῦν δὲ μῆλον ἡ φονοσταγὴς ἔρις,
τοῖς δ' αὖ γε σεμνοῖς ἡ κατὰ φθόνου μάχη,
ἔρις δέ μέχρι τοῦ πατάξαι τὴν ἔριν.
45) 197 sqq. καὶ τοῖς μὲν ἡδὺ τῆς τρυφῆς [3]) τὸ φορτίον,
τὸ πρὸς νόσους ὄχημα τῆς ἀπληστίας,
σοφοὺς δὲ λιμὸς καὶ ποτίζει καὶ τρέφει
καὶ τοῖς ὀνείροις οὐ βαρύνει [4]) τὴν φύσιν.
46) 201 sq. ἄλλους ὁ πλοῦτος ζημιοῖ τῇ προσθέσει,
σεμνοῖς δὲ κέρδος εὐσεβοῦσα ζημία.
47) 203 sqq. ἄλλοις περισπούδαστος ἡ προεδρία,
ὁ πτωχὸς ὄγκος [5]), ἡ πενιχρὰ τερπνότης,
τὸ σαθρὸν εὐτύχημα τοῦ νόθου κλέους·
τῷ δὲ φρονοῦντι πᾶσα γῆ προεδρία.
48) 207 κοινὴ γὰρ ἡ γῆ πρὸς θρόνους καὶ τοὺς [6]) τάφους.
49) 210 sqq. τοῦ Στέντορος γαρ ἐκβοήσω [7]) μειζόνως,
ὡς τῶν καλῶν μὲν οὐ καθάπτεται [8]) ψόγος,
εἰ καί τις αὐτοὺς λοιδορῶν ἐπικλύσει,
τὸν δ' αὖ πονηρὸν οὐδὲ μορφῶσαι θέλων
ὥσπερ κολοιὸν ἐκ πτερῶν ἀλλοτρίων
ἔπαινος οἶδε τὴν ἀμορφίαν τρέπειν [9]).

---

[1]) Non καὶ γαλήνη καρδία, sed καὶ γαληνὴ καρδία V exhibet (= p; καὶ γαλινὴ καρδία etiam T), vix recte cf. observatio de iisdem libris ad v. 193 (not. 2).

[2]) Non 'melius' (Qu.), sed perperam V (= Tp) ἔρως pro φθόνος praebet cf. 195 ἡ κατὰ φθόνου μάχη.

[3]) Τροφῆς vulgata est scriptura (= L), quam in Vp corrector male sedulus pro τρυφῆς (= MT) invexit.

[4]) Sic omnes mei codices (MVTLp) pro ὁ τοῖς ὀνείροις μὴ βαρύνων offerunt.

[5]) Memoriam ὁ τερπνὸς οἶκος ex MVLp sustuli cf. Van. 239 cl. Hex. 786 ὄγκου ταπεινοῦ. Adde Van.$_2$ 9 ὄγκον ἔχει πίπτοντα.

[6]) Cf. p. 111 supra.

[7]) Ἐκβοῆσαι, quae Morelli et Quercii est lectio, mei codices non adgnoscunt.

[8]) Aurati coniecturam pro καθαρτέον omnes libri manuscripti comprobant.

[9]) Vulgaris lectio ἔπαινος — τρόπων omni sensu destituta est; ἔπαινος-τρέπειν MVTLp suppeditarunt.

50) 216 sqq. παρέρχεται γὰρ ἡ παροῦσα λαμπρότης
καὶ πᾶσα δόξης ἀστατοῦσα κουφότης,
ἐκτείνεται δὲ καὶ πάλιν συστέλλεται,
ὥςπερ πονηρὸς ταῖς ἑλίξεσι δράκων
δοκεῖ τετάσθαι [1]) καὶ πλέον [2]) συστέλλεται.

51) 223 sqq. οὕτω παρέρπει πᾶς ὁ τοῦ βίου δρόμος
καὶ παντὸς ὄγκου συστολὴ τεθρυμμένη
ὡς πομφόλυξ σφύζουσα [3]) καὶ φυσωμένη,
καὶ πρὸς μὲν ὕψος τῷ δοκεῖν ἐπηρμένη,
εἰ δ᾽ αὖ τι μικρὸν ἐν μέσῳ λεληθότως,
ἢ κάρφος ἢ ψὶξ ἢ σταγών, παρεμπέσοι,
ἀνετράπη τὸ κοῦφον εἰς τοὐναντίον
καὶ τῇ βιαίᾳ προςβολῇ συνεστάλη.

52) 243 sqq. εἰ καὶ κατισχύσει γὰρ ἀνθρώπου φύσις
ῥῖψαι τὰ πολλὰ τῶν παθῶν καλύμματα,
τὸν φορτικὸν χιτῶνα τοῦ τύφου φέρει,
βρίθει δὲ τούτῳ [4]) μέχρι τῆς Ἅιδου πύλης,
μᾶλλον δὲ πάντων τῶν παθῶν νεκρουμένων
τῦφος τελευτᾶν οὐδὲ γηράσας [5]) θέλει.

53) 249 sqq. (de fastu): ψυχῆς γάρ ἐστιν ὡς τὸ πλεῖστον ἡ νόσος,
καὶ νοῦς ὁ πάσχων, ἡ νομὴ δὲ τοῦ πάθους
ἰὸς δράκοντος· ᾧ γὰρ ἐβλήθη βέλει,
τούτῳ τιτρώσκειν καὶ τὸν ἄνθρωπον θέλει.

54) 253 sqq. ὁ νοῦς γὰρ ὥςπερ ἀσφαλὴς ἐπιστάτης
πώλους ἐλαύνειν συμφυεῖς εἰθισμένος,

---

[1]) Mei codices (praeter T, qui perperam v. 219 sq. omittit) recte τετάσθαι pro τετᾶσθαι (Mor. Qu.) exhibent.

[2]) Melius ut videtur ML πάλιν praebent cf. 218, tum S 320 sq. κἀντεῦθεν ὥςπερ οξοκίνητος δράκων | ἐκτείνεται μὲν καὶ πάλιν συστέλλεται et P I 94 πλῆξαι προπηδᾷ καὶ πάλιν συστέλλεται. Adde P I 26 νῦν προςκυνεῖται καὶ πάλιν μαστίζεται, III 266 τὰ δὲ προπίπτει καὶ πάλιν κοιλαίνεται, Hex. 375 ψυχρουμένην νῦν καὶ πάλιν πυρουμένην, 686 καὶ σάρκα ποιεῖ καὶ πάλιν σκληρύνεται, — 1840 σφίγγων, ὅτε χρή, καὶ διευρύνων πάλιν, — Suppl. II 79 Σκλάβον φονεύει καὶ πάλιν φονεύεται. Quae exempla haud parvi sunt momenti ad lectionis varietatem dirimendam in Hex. 1762 ἀνοίγεται γὰρ καὶ πλέον συστέλλεται
πλέον
(πάλιν V, πάλιν p), ipsius vero Pisidae usus iudicium difficile reddit, quiquidem etiam πλέον ad res contrarias premendas adhibeat cf. Av. 133 καὶ παρθενεύων καὶ πλέον μήτηρ μένων, R 68 περικρατεῖται (l. παρακρατεῖται cum T) καὶ πλέον στηρίζεται, Suppl. II 31 ἐχθροὺς ποθοῦντας καὶ πλέον φοβουμένους, — Hex. 1763 ἁπλουμένη δὲ καὶ στενουμένη πλέον, Suppl. IV 124 πρέσβεις ἀπόντας, ἀλλὰ πείθοντας πλέον.

[3]) Cf. Stud. p. 129 n. 3.

[4]) Ex ML pro τοῦτο recepi.

[5]) Sic recte MVTp praebent, non γηρᾶσαι.

τὰ δυςκράτητα τῶν παθῶν κινήματα,
τὸν θυμὸν ἄγχει, τὸν δὲ τῦφον δυςκόλως·
ἐπιθυμίαν δὲ προδραμεῖν [1]) ἠπειγμένην
τῇ τοῦ λόγου μάστιγι συστέλλει [2]) φόβῳ,
μήπως ὁμοφρονοῦσα τῷ συνεργάτῃ
θυμῷ ταράξῃ τὸν διφροστάτην λόγον,
μέσον δὲ τούτων [3]) εὑρεθῇ πεφυρμένον
ὄχημα λαμπρὸν ἐκ Θεοῦ πεπηγμένον. —

55) Van.$_2$ 1 sqq. ἄνδρες ἐγερσιγέλωτες, ὅσοι βιοπαίγμονι τέφρῃ
ἀνθρακιὴν παθέεσσιν ἀνάπτετε, μίξατε πένθει
χαρμοσύνην ἀγέλαστον, ἐπεὶ μετὰ τόξα γελώτων
θυμοβόρος μελέεσσι κορύσσεται ἀσπιδιώτης

56) 5 sqq. Ἀρεϊ σαρκοχίτωνι κακὴν μὴ τεύχετε νίκην,
νίκην ψυχολέτειραν, ὅθι κρυφίοισι βελέμνοις
ἐς κραδίην ζοφόεντες ὀϊστεύουσι φονῆες.

57) 8 sq. λήγετε καγχαλόωντες ὀλεθροφόρῳ περὶ τύφῳ·
ὄγκον ἔχει πίπτοντα καὶ ἐς θρόνον ἐστὶν ὀλίσθου.

58) 10 sqq. ῥεῦμα τύχης ὁρόωντες ἐναντία τέμνετε ῥεῖθρα
δακρυόεν γελόωντες ἐπὶ τροχόωντι κυλίνδρῳ
ἀνδρομέης στροφάλιγγος.

59) 27 sqq. οὐδὲ γὰρ ὑπνώοντος ἔχει πλέον οὐδέ τι κέρδος
οὐδὲ πάλιν παίζοντος ὅδε χρόνος, ἀλλὰ μεθ' ἅλμην
φλοισβοπόρου βιότοιο παλίρροον ἔρχεται οἶδμα,
ῥεύμασιν ἀνδρομέοισι σάλον θανάτοιο κυλίνδον.

60) 70 sqq. πολλάκι γὰρ κλέπτουσι Τύχης ψυχάρπαγες ὄγκοι
θελξινόοις παγίδεσσι καὶ ἀκρατὲς ἅμμα βαλόντες
γυμνὸν ἐχεφροσύνης πεπεδημένον ἥρπασαν ἄνδρα·
εἰ δέ τις εὐσεβίης θεοβενθέος ἔδρακεν ὄγκους,
ἵσταται ἐν πελάγεσσι καὶ ἐς βυθὸν ἴχνος ἐρείδει,
οὐ τρομέων ζοφόεντας ἀεὶ πνείοντας ἀήτας. —

61) S 96 sq. πρώτῳ γάρ, οἶμαι, τῷ διδασκάλῳ πρέπει
τὴν τῶν μαθητῶν ἐγκαλεῖν ἀταξίαν.

---

[1]) Ex iisdem libris (MVTp) lectionem προςδραμεῖν emendavi cf. S 460 αὐτοῦ προδραμόντος εἰς μάχην, — recte autem habes P II 76 τοῖς σοῖς προςδραμόντες ἴχνεσιν.

[2]) Longe rectius quam συλλέγει (T et Qu.) codices MVLp et Morellus συστέλλει offerunt cf. Av. 167 ἀλλ' ἐξ ἐναύλου τοῦ φόβου συστέλλομαι, Hex. 404 καὶ συσταλῶμεν ὡς φοβήτρῳ παιδία, 463 καὶ τῷ φόβῳ τὸ σῶμα συστείλας ὅλον cll. H I 162, Hex. 889. 1866, Van. 230, S 564. Adde ὑποστέλλεσθαι Hex. 1284 et S 192.

[3]) Morelli coniecturam pro τοῦτον omnes codices confirmant.

62) 109 sqq. τεκμήριον γὰρ τῆς ὁδοῦ τῆς εὐθέτου
τὸ τοὺς παρεκτρέχοντας ἐν παρεξόδοις
ἕλκειν, μεθέλκειν ἀντιλόξως [1]) τοὺς μέσους.

63) 680 sqq. εἰς γὰρ καλὴν γῆν κἂν μικρὸς βληθῇ σπόρος,
ηὔξησεν εὐθὺς μυριόβλαστος στάχυς·
εἰς δ' αὖ γε τὴν στεῖράν τε καὶ πεφυρμένην
καὶ πλῆθος εἴπερ ἐντεθῇ, διεφθάρη,
ἢ τοῖς νοητοῖς ὀρνέοις ἡρπαγμένον
ἢ ταῖς ἀκάνθαις τῶν παθῶν πεπηγμένον. —

64) Suppl. IV 12 sqq. πῶς γὰρ ἂν πάθοι βίαν
ψυχὴ πόθῳ τρώσασα καὶ τετρωμένη;
ἀλλ' ἔνθα μᾶλλον συντρέχουσιν οἱ πόνοι
εἰς ταὐτὸ συννεύοντες, ἐνταῦθα πλέον
ἡ τῶν ποθούντων θερμότης ἀνάπτεται,
καὶ πίστιν αὐτοῖς ἀσφαλεστέρου πόθου
ἡ τῶν ἀναγκῶν εἰσάγει περίστασις,
καὶ λανθάνουσι τοὺς φιλοῦντας οἱ πόνοι
ἐν τῇ σχέσει κλέψαντες ἢ κεκλεμμένοι.

65) 28 sqq. οὐ γὰρ τοσοῦτον τοὺς ὑπαιτίους πόθους
κρατοῦντας ἴσμεν, ἀλλ' ἐνυπνίου δίκην,
εἰ καί τις αὐτοὺς ἐξανάψει [2]) πυρφόρος,
ἀπηθάλωσεν ἐν βραχεῖ τὴν λαμπάδα·
εἰ καὶ ταχύς τε καὶ πτερωτὸς εἰσβάλοι,
ὡς πτηνὸς ἀρθεὶς ὀξέως ἀφίπταται,
πρὸς ἡδονὴν δὲ τόξον ἕλκων, ὡς λέγει [3]),
πληγὴν ἀφῆκε τῷ τετρωμένῳ μόνον·
ὁ δ' αὖ βεβηκὼς καὶ φρενοκρατὴς ἔρως,

---

[1]) Ἀντιλήξους Quercius, qui ex V ἀντιλήξως (ου supra) profert et ἀντιλέξως ('ex **contradictione**') conicit; attamen distincte et in V et in p ἀντιλόξως (ου supra) legitur, ubi correctoris commentum nullius est pretii. Adverbium Lexicis addendum est, adiectivo ἀντίλοξος noster utitur Hex. 1158. 1173. 1267, Suppl. II 86 (97).

[2]) Cf. Stud. p. 5 n. 4. Indicativus cum optativo consociatus nihil offendit cf. p. 178 supra: ὃν εἰ τέμοι τις καὶ διαρπάσει μέσον. Eadem est ratio Suppl. I 43 sq. τὰς μηχανὰς γὰρ εἰ λάβοις Ἀλυπίου, | φύσας δὲ (τὲ M) πυρσοὺς μυριοστόμους ἔχεις, ubi poeta procul dubio φυσᾷς (cf. 48 cll. 50. 62. 68) τε, πυρσοὺς dederat. Plane similiter sibi invicem respondent P III 326 sq. ὅμως δὲ κάμνει πανταχοῦ διατρέχων, | εἴ πως παρ' αὐτῶν ἁρπάσοι τὸ ποίμνιον et 331 sqq. ὅμως δὲ κάμνεις καὶ περιτρέχεις ἀεί, | .... εἴ πως ἑαυτὸν ἀντίλυτρον εἰσάγων | ἐλευθερώσεις αἱμάτων τὸ ποίμνιον, nisi potius ἐλευθερώσοις ex M recipiendum.

[3]) Cf. p. 177 supra.

συνουσιώσας τὴν φιλάλληλον σχέσιν,
οὐκ οἶδεν ὄκνον, οὐ προβάλλεται φόβον,
οὐ τὰς ἀδήλους ἐννοεῖ περιστάσεις,
οὐκ εὐλαβεῖται τὴν ἐπὶ σφαίρας τύχην,
ἀλλ' ὥςπερ ἔνδον συντεθεὶς τῇ καρδίᾳ
καὶ συμπεριπλεῖ καὶ συνοδεύει πολλάκις,
καὶ πᾶν τὸ μακρὸν [1]) πλησίον λογίζεται,
καὶ τοῖς ἀποῦσι συμπαρὼν λογίζεται,
καὶ πανταχοῦ δείκνυσι τὴν κοινὴν σχέσιν·
οὐ σχίζεται γὰρ οὔτε μὴν μερίζεται,
ἀλλ' ἔστιν ἐκτὸς ἔνδον.

66) 61 sqq. θρασύνεται γὰρ πολλάκις καὶ νήπια
ἐν ἁπλότητι παιδικῶν ψελλισμάτων,
ὅμως τὸ λυποῦν ἡ σχέσις βιάζεται·
ἡ γὰρ φύσις νυγεῖσα συγγνώμην ἔχει,
εἰ καί τι δράσει νηπιῶδες τὸ βρέφος.

67) 66 sqq. ῥαπίζεται γὰρ ἡ τεκοῦσα πολλάκις,
καὶ πρὸς τὸ τέκνον εὐμενῶς ἐπιστρέφει,
καὶ τῶν πρίν, ὡς ἔοικεν, ὠδίνων πάλιν
μνησθεῖσα πάντα συγκαλύπτει καὶ στέγει,
καὶ παιδικὴν μὲν οὐδαμῶς λύπην ἔχει,
τῷ δὲ προςώπῳ σχηματίζει τὸν φόβον,
πλάττουσα θυμὸν εἰς ἐπιστήμην μόνον·
ἀνέξεται δὲ καὶ πατὴρ ῥαπισμάτων,
καὶ ταῦτα μᾶλλον ἡδέως ἀσπάζεται,
εἴπερ τὰ τέκνα στυγνιῶντα προςβλέπει. —

68) XXVIII 3 φόνος γάρ ἐστιν ὁ φθόνος τῶν βασκάνων.

69) inedit. ἅπαντα τέχνη δημιουργεῖ καὶ φύσις. [2])

70) fr. 87 sqq. ἀεὶ γάρ, ὡς ἔοικεν, αἱ περιστάσεις

---

[1]) Fortasse μακρὰν delitescit cf. Av. 265 ἀφεὶς τὸν ἐγγὺς εἶχε τὸν μακρὰν πόνον cll. Av. 200, S 672, Suppl. IV 83; πλησίον adverbialiter usurpatur Av. 178, Suppl. XLV 3, An. p. 1728 B.

[2]) Versus est primus epigrammatis, quod quidem Pisidae vindicandum esse codicis L habitus arguit. Haec enim sine intermissione leguntur f. 163r sqq.: 1) τοῦ σοφωτάτου Κυροῦ Γεωργίου τοῦ Πισσίδου εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον καὶ κατὰ ὑπερηφάνων· ἔμμετρα ἰαμβικά· τὸ πρόγραμμα πρὸς τὸν Χριστὸν (Van.); 2) ἕτεροι στίχοι ἡρωϊκοὶ εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν (Van. $_2$); 3) εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναόν· τοῦ αὐτοῦ (Suppl. LIX^b); 4) ἄλλοι; 5) εἰς τὴν ἀχειροποίητον εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ (Suppl. LX); 6) εἰς τὸν Δαβὶδ (Suppl. LXXII); 7) εἰς τὸν Θεολόγον (Suppl. LXXXIV); 8) εἰς ὡρολόγιον·

Κήρυξ ἄφωνος ἡλίου κινημάτων
τὰ νυκτὸς ἴχνη χαλκὸς ἐξερεύγεται.

ἐκ τῶν ἐναύλων ἠρεθισμέναι πόνων
τίκτουσιν ὁρμὰς κρείττονας βουλευμάτων,
ὅταν μάλιστα καὶ κατάλληλον φύσιν
τεθηγμένην εὕρωσιν εἰς εὐτολμίαν [1]).

71) 112 sq. πραγμάτων πάντως δύο
κίβδηλός ἐστιν ἐργάτης εἷς, ὡς λόγος [2]).

72) 130 sq. οἶστρος γάρ ἐστι καὶ μάλιστα βαρβάροις
πρὸς τὰς μεταβολὰς εὐμεταπτώτως ἔχειν.

73) 180 Θεοῦ θέλοντος εἷς διώξει χιλίους [3]). —

74) An. p. 1680 A θερμότερος γὰρ εἰς ἐγχείρησιν ἀνὴρ νεαρῷ χειραγωγούμενος παραδείγματι.

75) p. 1681 A φόβος δὲ Κυρίου [4]) σοφίας ἀρχή.

---

9) εἰς σύνοψιν νόμων·

Ἅπαντα τέχνη δημιουργεῖ καὶ φύσις·
σύνοψίς εἰμι τῶν ἀσυγχύτων νόμων,
μόλις δὲ νήφω κραιπάλης πεπαυμένη,
ἀγρυπνίαις πέψασα τὴν πάλαι μέθην.

Itaque duo Pisidae poematia lucramur, quae eodem iure ad auctorem nostrum redeunt ac carmen quartum (fr. 42 sqq.), etiam in Anthologia Palatina (I 121) simul cum n. 3 (I 120) traditum. Neque de n. 2 scrupulum movet E. Milleri observatio ad Phil. vol. II p. 384 n. 1: 'habet et codex Coislin. 56, fol. 168 v, sub nomine S. Gregorii Nazianzeni et cum lemmate Ἡρωϊκά', praesertim cum plane falsa sit. Etenim in carminis initio auctoris nomen prorsus deest f. 168 v, quod vero subiungitur poema (f. 169 r) inscriptione: τοῦ ἐν ἁγίοις ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου περὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν (Patr. Gr. vol. XXXXVII p. 1029 sqq.) omnino segregatur.

[1]) Cf. p. 166 supra.

[2]) Locum communem a Pisida evolvi p. 176 sq. monui. Sed P I 51 sq. εἰ τὰς ἐπ' ἄκρον ἡρμένας εὐεξίας | ἐσφαλμένας λέγουσιν οὐκ ἀπεικότως potius Hippocratis locus (Aphor. 1, 3), poetae bene notus (cf. Hex. 941) excitatur, quamquam primo adspectu dicti color proverbialis (cf. Boissonade Notices et Extraits vol. XI 2 p. 74 et ad Theophylact. Simoc. Epist. 22 p. 252) respici videtur. A posterioribus Pisidae ipsius inventum Πλάτων σιωπᾷ καὶ λαλεῖ σκυτεργάτης R 27 proverbii loco (fr. 1) celebratur cf. Stud. p. 133 n. 4. Nec tamen dubitari potest, quin ipsum carmen de Resurrectione ante oculos habuerit Manuel Philes vol. II p. 30 v. 71 sq. νῦν πάντα καινά· καὶ σιγᾷ μὲν ὁ Πλάτων, | σκυτεὺς δὲ λαλεῖ καὶ πρὸς αἰθέρα τρέχει. Ex eodem enim poemate etiam versus 73 fluxit: καὶ Πέτρος ὀφθεὶς ἐξελαύνει τὰς νόσους (cf. R 28 sq. ἐκφοβεῖ δὲ τὰς νόσους | ὁ Πέτρος ἡμῶν, ubi ἐκσοβεῖν praestat cf. Miller ad Phil. II p. 37 sq.), tum 104 πηλῷ δὲ τυφλὸν ὀμματοῖ καὶ δακτύλῳ (cf. R 34 πηλῷ δὲ τυφλὸς ὀμματοῦται καὶ βλέπει) et 111 νεκρὸς δὲ μυδῶν τετραήμερος τρέχει (cf. R 36 λόγῳ δὲ νεκρὸς τετραήμερος τρέχει), neque aliunde phrasis παρῆλθεν ἡ νὺξ 53 repetenda est (= R 23), unde apud ipsum Pisidam R 10 καὶ πάντα κοινὰ καὶ συνῆλθον αἱ φύσεις codicum MT scriptura καινὰ (κοινὰ Vp) vel Philae contextu optime firmari patet.

[3]) Cf. Stud. p. 29 sq.

[4]) Cf. p. 26 n. 1 supra.

76) p. 1681 B πᾶσι γὰρ πάντα κοινά τε καὶ ἴδια τὰ τοῦ δικαίου χαρίσματα.

77) ibid. ὅταν γὰρ ἀγωνιστῇ πράξεων εὐφημίας λόγος ἀνταγωνίζηται [1]) καὶ συμμετρεῖσθαι φιλοτιμῆται [2]) τῷ πράγματι, ἔοικε τοῖς ὁρμιᾷ φιλονεικοῦσιν ἀναμετρεῖν τὸν βυθὸν [3]) καὶ πρὸς παρέκτασιν ἑτέραν ἐφ' ἑτέρᾳ [4]) δεσμεύουσιν [5])· ὁμοίως γὰρ ὅ τε μείζων τῷ ἐλάττονι κάλος [6]), ὅ τε μακρὸς τῷ βραχεῖ λόγος ἐλέγχεται.

78) p. 1684 A οἶδεν (οἶδε Esc.) γὰρ νηπιώδης συνήθεια καὶ τὸ χεῖρον ὁρᾶν τοῦ κρείττονος τιμιώτερον.

---

[1]) Coniuctivum, non ἀνταγωνίζεται (Qu.) praebet Laur.

[2]) Lectionem φιλοτιμεῖται ex Esc. correxi; Hex. 1841 ὅταν παραστῇ καὶ δοκεῖ σοι συμφέρειν Hercheri emendationem δοκῇ MVTpN confirmant. Reliqua editionis Quercianae exempla inter coniunctivum (P I 62, Hex. 525. 529 sq. 619 sqq. 768. 988. 1145 sq. 1219. 1325. 1361. 1433. 1841, Suppl. III 32) et optativum (Hex. 532. 626. 628. 1428) variant, attamen recte Hercher ubique coniunctivum reposuit, quem 532 offerunt MVTpN 626 et 628 Vp, 1428 AN; adde fragm. apud Georgidam p. 166 sq. supra.

[3]) Τὸ κυτὸν Quercius tamquam ex Laurentiano edidit, qui cum Esc. in optima scriptura τὸν βυθὸν congruit.

[4]) Ἑτέραν Quercius exhibet, sed ν manus recens adiecit; ἑτέρα etiam in Esc. legitur.

[5]) Sic distincte habet Laur. (= Esc.), non δυςμένουσιν (qui-moleste perdurant!), quae Quercii est lectio.

[6]) Κάλως manifesto codicis Escurialensis varietas καλῶς significat, attamen Pisides declinatione Attica videtur prorsus abstinuisse, quapropter dativus κάλῳ p. 1721 B ex nominativo κάλος repetendus est. Simili ratione in vita Anastasii habes ἅλωνι p. 1684 C, ἠῶ p. 1728 C, ναὸν p. 1716 B, ναοῖς p. 1685 C, unde p. 1700 B emendatio ναῷ pro νεῴ ultro se offert, p. 1681 C ex Esc. ἀξιόχρεος pro ἀξιόχρεως recipiendum. Eadem lex etiam in carminibus valet cf. ἀξιοχρέους Hex. 425, λαγοὶ 953, μακρογήρου 1125 (ubi perperam MT μακρογήρω exhibent), χρέος R 2 (quo loco Querci lectio χρέως ex libidine, non ex V fluxit, siquidem χρέος distincte legitur = Tp) et Suppl. LXIV 2. Scrupulos quosdam formae ταὼς (Hex. 1286) et ταὼν (1245) inicerent, nisi ad interpolatas Hexaëmeri partes (1286—1292 et 1245—1249) pertinerent; itaque minus premo, quod 1245—MTN$_1$ ταὼ (N$_2$ ταῶ) commendant, neque Hercheri emendatio ταῶν 1286 in censum venit, ubi accentus ratio Grammaticorum praecepta exprimit cf. praeter ceteros Herodian. vol. I p. 38, 2; 245, 7; II p. 629, 13; 714, 21; 721, 33; 722, 33; 723, 1 (Lentz). Nihil autem probant formae ἑωςφόρος P III 184, H I 53, Hex. 1510, Suppl. IV 145, XXXVIII 4, λεωφόρος Hex. 1007, καλώδιον (sive potius καλῴδιον cf. Blaydes. ad Aristophan. Vesp. 379) An. p. 1724 A, ut quae in communem Graecitatem transierint. — Formam non Atticam (cf. Pierson ad Moerin p. 80 ed. Lips.), sed poeticam, qua vel Theodorus Prodromus (de am. Rhod. II 162, IX 8) utitur, Suppl. I 11 γέλων ἂν εἶχον οἱ θρασύστομοι μάγοι coniectura nostra γέλων pro γέλως (M) praestat, nescio tamen, an vocula ἂν suppressa (cf. Stud. p. 158 n. 4) Pisides γέλωτας εἶχον scripserit cf. S 54 sq. καὶ παρέξει τοῖς μάγοις | λαβὰς γελώτων καὶ συνάξεις παιγνίων.

79) p. 1685 B φιλεῖ γὰρ τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων μηδὲ τὰς μικρὰς ἀκοὰς ἀποκρύπτεσθαι.

80) p. 1685 CD ἡ τῶν ξένων γὰρ ἀγνωσία φιλεῖ τῇ γνωρίμῳ τέχνῃ παρ' ἀλλοδαποῖς εἰςοικίζεσθαι, καὶ προλαμβάνει τὴν συνήθειαν τοῦ ἐμπιτηδεύματος ἡ ὁμοίωσις, ἄφνω προςοικειοῦσα τοὺς πόῤῥωθεν.

81) p. 1685 D προπηδᾷ γὰρ τῆς γλώττης ἀεὶ τὸ ποθούμενον καὶ τυραννεῖ τὴν διάνοιαν, εἰ καὶ τύχοι μάλιστά πως ἐπαινετοῦ τινος ἀξιώματος.

82) p. 1692 A ἀρίστης γὰρ τοῦτο διδασκαλίας τὸ μὴ τοῖς προτέροις ἐνάρχεσθαι.

83) p. 1692 D εἴωθε γάρ τις, ἅπερ ἐρᾷ, καὶ ἀκοῇ καὶ γλώττῃ καὶ διὰ πάσης ἄγειν αἰσθήσεως, καὶ γυμνοῦται λοιπὸν ἡ διάθεσις, εἰ καὶ τὸ [1]) δοκεῖν τὸ ἐννόημα κρύπτεται.

84) p. 1696 D φιλοῦσι γάρ πως οἱ ἄνθρωποι ἀγῶνος ἀρχόμενοι προςοικειοῦν ἑαυτοὺς τοῖς ἤδη νικήσασιν.

85) p.1697 C μήτηρ τῆς καλῆς παῤῥησίας ἐστὶν εὐσέβεια.

86) p. 1700 B φιλεῖ γὰρ πλῆθος δήμου τοῖς ἐξ ὁδοιπορίας προσγίνεσθαι.

87) p. 1701 C φιλεῖ γὰρ ἐξουσία κολακείαις μὴ πείθουσα τὴν ἀνάγκην ἐπικαλεῖσθαι συνήγορον.

88) p. 1705 A ἀρκεῖ γὰρ πρὸς συμμαχίαν τῷ θέλοντι δένδρου πολλάκις εὐτελοῦς ἀποσκίασμα.

89) p. 1708 B τὸ θαυμαζόμενον γὰρ οἶδεν αἰχμαλώτους ἕλκειν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θαυμάζοντος.

90) p. 1709 C οὐδεὶς γὰρ νίκην προδίδωσιν ἀμφίβολον ἔχουσαν τὴν ἀνάκλησιν.

91) ibid. φιλεῖ γὰρ ἀθλητής, ἐφ' ὁποίας ἂν εὐημερήσοι [2]) λαβῆς, ταύτῃ προςχρῆσθαι καὶ δεύτερον καὶ τὴν νίκην μνηστεύεσθαι τῷ προτέρῳ παλαίσματι.

92) p. 1713 A συμμεταβάλλεται γὰρ καὶ τόπος [3]) πρὸς τὴν τῶν ἐνοικούντων διάθεσιν.

---

[1]) L. τῷ cf. p. 166 n. 5. Adverbialiter τὸ δοκεῖν positum est apud Theophanem p. 221, 1; 418, 21; 436, 14; 480, 22; 495, 18, sed omnibus fere locis codicum memoria inter τὸ et τῷ fluctuat. Etiam nostro auctori Van. 226 τὸ δοκεῖν codex Ottobonianus 324 obtrusit, attamen τῷ metri ratio vindicat: καὶ πρὸς μὲν ὕψος τῷ δοκεῖν ἐπηρμένη cf. insuper δοκήσει Van. 147, S 127 et τῇ δοκήσει Hex. 459 (cll. P III 67 et Hex. 821).

[2]) L. εὐημερήσῃ cf. p. 1692 B πάντα γάρ, ὅσα ἂν ποιῇ.

[3]) Articulum ante τόπος in editione Querciana oblatum non solum Esc., sed etiam Laur. omittit.

93) p. 1713 B λαμπρύνει γὰρ μᾶλλον χρυσὸς τὸν παρέχοντα, εὐφημία δὲ τὸν λαμβάνοντα.

94) p. 1717 A ὁπόσον γὰρ ὁ διώκτης τοῦ διώκτου σφοδρότερος, τοσοῦτον οἱ στέφανοι τῶν στεφάνων λαμπρότεροι.

95) ibid. παρὰ δυςσεβεῖ[1]) γὰρ ὁ μὴ δυςσεβῶν ἀσεβέστατος.

96) p. 1721 A τῆς ἥττης γὰρ ἡ συνήθεια τῆς ἀποτυχίας οὐκ αἰδουμένη τὴν ἔκβασιν θρασύτερον ἐπιτρέχει τῷ σκάμματι.

97) ibid. ἠλίθιον γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀνερωτᾶν τὸν νικήσαντα, ποίαν ἔχοι[2]) πρὸς τὸν ἀγῶνα προαίρεσιν.

98) p. 1724 B φοβερὸν γὰρ τὸ προςδοκώμενον, διαλανθάνει δὲ τὸ αἰφνίδιον φόβου καιρὸν μὴ δεχόμενον.

---

[1]) Correxi ex Esc.; παραδυςσεβεῖ ex Laur. edidit Quercius, hoc sententiae monstrum proferens: 'ab impietate enim deflectit, quicunque in ipsa impietate praeclare impius non perstat.'

[2]) Optativum, non ἔχει (Qu.) Laur. et Esc. suppeditant.